سُورَةُ مَرْيَمَ

ស្វូរោ៉ះត៍ ១៩

ម៉ារយ៉ុំ

سُورَةُ مَرْيَمَ

ស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌ ១៩ ម៉ារយ៉ាំ

មាន ៩៨ អាយ៉ាត់ ។

ស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌ទី ៤៤ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្គ៌ﷻដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្គ៌ﷻបានដាក់ស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌នេះចុះមកនៅឯម៉ាក់កាស៊ូ ។

ប្រសិទ្ធិភាព

1. اِبْنُ بَابَوَيْهِ: بِإِسْنَادِهِ اَلْمُتَقَدِّمِ فِي فَضْلِ سُورَةِ اَلْكَهْفِ، عَنِ اَلْحَسَنِ، عَنْ عُمَرَ، عَنْ أَبَانٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «مَنْ أَدْمَنَ قِرَاءَةَ سُورَةِ مَرْيَمَ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يُصِيبَ مَا يُغْنِيهِ فِي نَفْسِهِ وَ مَالِهِ وَ وُلْدِهِ، وَ كَانَ فِي اَلْآخِرَةِ مِنْ أَصْحَابِ عِيسَى بْنِ مَرْيَمَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، وَ أُعْطِيَ فِي اَلْآخِرَةِ مِثْلَ مُلْكِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ) فِي اَلدُّنْيَا». (ثواب الأعمال: 108، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 695)***

១. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ្ស៌... អាបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ចាប់ឌុលឡោះហ្ស៌ﷺដែលមានវចន:ថា: "អ្នកណាសូត្រស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌ ម៉ារយ៉ាំ ជាទម្លាប់ អ្នកនោះនឹងមិនស្លាប់ទេ មុនទទួលបាននូវអ្វីមួយដែលធ្វើឲ្យខ្លួនអ្នកនោះផ្ទាល់ ទ្រព្យអ្នកនោះនិងកូនអ្នកនោះរីកចម្រើន ។ អ្នកនោះនឹងទៅជាមិត្តរបស់អ៊ីសាﷺ ប៉ិនម៉ារយ៉ាំﷺក្នុងលោកមុខ ។ ក្នុងលោកមុខ គេនឹងឲ្យវាជាណាចក្រមួយដូចវាជាណាចក្ររបស់ស្ហ្ស៊ីឡេម៉ានﷺ ប៉ិន ដ្ការ៉ុដ្ឌﷺក្នុងលោកនេះមកអ្នកនោះ ។" (ثواب الأعمال: 108)

***

2. وَ عَنِ اَلصَّادِقِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «مَنْ كَتَبَهَا وَ جَعَلَهَا فِي إِنَاءِ زُجَاجٍ ضَيِّقِ اَلرَّأْسِ نَظِيفٍ، وَ جَعَلَهَا فِي مَنْزِلِهِ كَثُرَ خَيْرُهُ، وَ يَرَى اَلْخَيْرَاتِ فِي مَنَامِهِ، كَمَا يَرَى أَهْلُهُ فِي مَنْزِلِهِ، وَ إِذَا كُتِبَتْ عَلَى حَائِطِ اَلْبَيْتِ مَنَعَتْ طَوَارِقَهُ وَ حَرَسَتْ مَا فِيهِ، وَ إِذَا شَرِبَهَا اَلْخَائِفُ أَمِنَ بِإِذْنِ اَللَّهِ تَعَالَى». (خواص القرآن:44 (مخطوط)، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 695)***

២. អាល់-ស្ហ្ស ីឌ្ឌ ីក្ﷺមានវចន:ថា: "អ្នកណាសរសេរស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌នេះ ទុកវាក្នុងប្រអប់ស្អាតមួយធ្វើអំពីកែវដែលមានក្បាលតូច (ដបដែលមានមាត់តូច ?) ហើយទុកវាក្នុងផ្ទះខ្លួន អ្នកនោះនឹងទទួលបាននូវសេចក្ដីល្អច្រើន អ្នកនោះឃើញសេចក្ដីល្អក្នុងសប្ដ ដូចឃើញគ្រួសារខ្លួនក្នុងផ្ទះខ្លួនអញ្ចឹងដែរ ។ បើសរសេរស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌នេះលើជញ្ជាំងផ្ទះ វានឹងការពារមិនឲ្យអ្វីឈ្លានពានចូលមកខាងក្នុងផ្ទះបានទេ ហើយវានឹងការពារសព្ទសារពើដែលមាននៅក្នុងផ្ទះនោះ ។ ពេលអ្នកខ្លាចធ្លឹកទឹកស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌នេះ អ្នកនោះនឹងផុតភ័យ អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ស ីតាឡា ។" (خواص القرآن: 44 (مخطوط))

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ន៑ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្ដាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្ដាករុណាប្រណី ។

كٓهيعٓصٓ ١

១. កាហ្ន៑ ហ្គា យ៉ា អ៊ីន ស្ដ្ស ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១

1. اِبْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَبُو اَلْحَسَنِ مُحَمَّدُ بْنُ هَارُونَ اَلزَّنْجَانِيُّ – فِيمَا كَتَبَ إِلَيَّ عَلَى يَدَيْ عَلِيِّ بْنِ أَحْمَدَ اَلْبَغْدَادِيِّ اَلْوَرَّاقِ – قَالَ: حَدَّثَنَا مُعَاذُ بْنُ اَلْمُثَنَّى اَلْعَنْبَرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اَللَّهِ بْنُ أَسْمَاءَ، قَالَ: حَدَّثَنَا جُوَيْرِيَةُ، عَنْ سُفْيَانَ بْنِ سَعِيدٍ اَلثَّوْرِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ): يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ، مَا مَعْنَى قَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ''كهيعص'' ؟ قَالَ: «مَعْنَاهُ: أَنَا اَلْكَافِي، اَلْهَادِي، اَلْوَلِيُّ، اَلْعَالِمُ، اَلصَّادِقُ اَلْوَعْدِ». (معاني الأخبار: 22، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 697)***

១. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ្ន៑ បានថ្លែងថា... ស៊ីហ្ន្យ៉ាន ប៊ិន សាអ៊ីដ្ស អាល់-ស្ដ្ស៊ីរីបានតំណាលថា ខ្ញុំបានទូលយ៉ាកុ:ហ្ការ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ីន ប៊ិន អ៊ាលី ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៑ ប៊ិន អ៊ាលី ប៊ិន អាប៊ូ ត្ដ៑លិប ﷺ ថា: "បុត្រ្ដ ﷺ ស៊ីសូលុលឡោះហ្ន៑ ﷺ អើយ តើព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ *"[១៩:១] កាហ្ន៑ ហ្គា យ៉ា អ៊ីន ស្ដ្ស* មានអត្ថន័យអ្វីទៅ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "អាយ៉ាស់នេះមានអត្ថន័យថា: "អញ ﷻ គឺព្រះដែលគ្រប់គ្រាន់ ព្រះមគ្គទេសក៏ដឹកនាំ ព្រះអនុរក្ស ព្រះដែលទ្រង់ញាណសព្វគ្រប់ ព្រះដែលសន្យាពិតមិនមុសា (أَنَا اَلْكَافِي، اَلْهَادِي، اَلْوَلِيُّ، اَلْعَالِمُ، اَلصَّادِقُ اَلْوَعْدِ) ។" (معاني الأخبار:22)

***

2. وَ عَنْهُ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ إِسْحَاقَ اَلطَّالَقَانِيِّ (رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اَلْعَزِيزِ بْنُ يَحْيَى اَلْجُلُودِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ زَكَرِيَّا، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عُمَارَةَ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: حَضَرْتُ عِنْدَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ)، فَدَخَلَ عَلَيْهِ رَجُلٌ فَسَأَلَهُ عَنْ ''كهيعص''، فَقَالَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «كَافٌ: كَافٍ لِشِيعَتِنَا، هَاءٌ: هَادٍ لَهُمْ، يَاءٌ: وَلِيٌّ لَهُمْ، عَيْنٌ: عَالِمٌ بِأَهْلِ طَاعَتِنَا، صَادٌ: صَادِقٌ لَهُمْ وَعْدُهُ، حَتَّى يَبْلُغَ بِهِمُ اَلْمَنْزِلَةَ اَلَّتِي وَعَدَهَا إِيَّاهُمْ فِي بَطْنِ اَلْقُرْآنِ». (معاني الأخبار: 28/ 6، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 697)***

២. [...] យ៉ាកុ:ហ្ការ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ីន ប៊ិន អ៊ាម៉ារ៉ោ:ត្ដ៑បានតំណាលតមកពីឪពុកលោកដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបាននៅជុំជាមួយយ៉ាកុ:ហ្ការ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ីន ﷺ កាលបុរសម្នាក់បានមកសួរព្រះអង្គ ﷺ អំពី *[១៩:១] កាហ្ន៑ ហ្គា យ៉ា អ៊ីន ស្ដ្ស* ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: *"កាហ្ន៑* -គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ស្ដ្ស៊ីអ៊ីមាំ យើង ﷺ ។ *ហ្គា* -ជាព្រះមគ្គទេសក៏សម្រាប់ពួកគេ ។ *យ៉ា* -ជាព្រះអនុរក្សសម្រាប់ពួកគេ ។ *អ៊ីន* -ស្គាល់អស់បុគ្គលដែលស្ដាប់បង្គាប់យើង ﷺ ។ *ស្ដ្ស* -គោរពពាក្យសន្យារបស់ព្រះអង្គ ﷻ ចំពោះពួកគេលុះត្រាតែព្រះអង្គ ﷻ បានឲ្យពួកគេទទួលបាននូវឋាន: ដែលព្រះអង្គ ﷻ បានសន្យាចំពោះពួកគេនៅក្នុងជម្រៅគួរអានដែលកម្រមានអ្នកណាដឹង ។" (معاني الأخبار: 28/ 6)

***

3. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، بْنِ حَاتِمٍ اَلنَّوْفَلِيُّ اَلْمَعْرُوفُ بِالْكِرْمَانِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو اَلْعَبَّاسِ أَحْمَدُ بْنُ عِيسَى اَلْوَشَّاءِ اَلْبَغْدَادِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ طَاهِرٍ اَلْقُمِّيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَحْرِ بْنِ سَهْلٍ اَلشَّيْبَانِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مَسْرُورٍ، عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ اَلْقُمِّيِّ، فِي حَدِيثٍ لَهُ مَعَ أَبِي مُحَمَّدٍ اَلْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ اَلْعَسْكَرِيِّ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ): قَالَ لَهُ: «مَا جَاءَ بِكَ، يَا سَعْدُ؟» فَقُلْتُ: شَوَّقَنِي أَحْمَدُ بْنُ إِسْحَاقَ إِلَى لِقَاءِ مَوْلاَنَا.

៣. [...] សាអ៊ុដ្ធ ប៊ិន អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ អាល់-ឆ្ងុម្ដ៌ដែលបានធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៑នៅក្នុងហ្ជ៑ឌ៑ីស្ស:មួយ របស់លោកស្ដ៌អំពីកាលលោកបាននៅជុំជាមួយ អាប៊ូ មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ អាល់-ហ្ជ៑ាសាន់ ប៊ិន អ៊ុលី អាល់-អ៊ុស:ការ៑ីដែលបានសួរលោកថា: "សាអ៊ុដ្ធ:អ៊ីយ លោកមកនេ:មានការអ្ធ?" ខ្ធ:ក៑ក៏បានទូលថា: "អាស:ម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីស:ហ្ជ៑ាក:ត:ធ្ធ:ឲ្យទូលបង្ហ:ចង់ជួបព្រ:បរមគ្រូ[صلوات الله عليه والسلام]របស់យើងណាស់ ។"

قَالَ: «وَ اَلْمَسَائِلُ اَلَّتِي أَرَدْتَ أَنْ تَسْأَلَ عَنْهَا؟». قُلْتُ: عَلَى حَالِهَا، يَا مَوْلاَيَ. قَالَ: «فَسَلْ قُرَّةَ عَيْنِي عَنْهَا». وَ أَوْمَأَ بِيَدِهِ إِلَى اَلْغُلاَمِ – يَعْنِي اِبْنَهُ اَلْقَائِمَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) – فَقَالَ لِيَ اَلْغُلاَمُ: «سَلْ عَمَّا بَدَا لَكَ». وَ ذَكَرَ اَلْمَسَائِلَ إِلَى أَنْ قَالَ: قُلْتُ: فَأَخْبِرْنِي – يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ – عَنْ تَأْوِيلِ ''كهيعص'' ؟

ព្រ:អង្ហ[صلوات الله عليه والسلام]មានវចន:ថា: "តើលោកចង់សួរពីរឿងអ្ធ?" ខ្ធ:បានទូលថា: "ព្រ:បរមគ្រូ[صلوات الله عليه والسلام]អ៊ីយ អំពីរឿងអាយ៉ាត្ដ៌ ។" ព្រ:អង្ហ[صلوات الله عليه والسلام]មានវចន:ថា: "សូមលោកសួរបុគ្ហ:សំណព្ធ:ចិត្ដ:ខ្ធ:[صلوات الله عليه والسلام]ទៅ ។" ព្រ:អង្ហ[صلوات الله عليه والسلام]បានចង្អ:ុលក្មេងប្រុស[صلوات الله عليه والسلام]ម្នាក់ មានន:យថាព្រ:រាជបុត្ដ[صلوات الله عليه والسلام]របស់ព្រ:អង្ហ[صلوات الله عليه والسلام] អាល់-ក:ង្ហ:ីម[صلوات الله عليه والسلام] ។ ព្រ:រាជកុមារ[صلوات الله عليه والسلام]ក៑មានវចន:មកកាត់ខ្ធ:ថា: "លោកសួរអ្ធ:ីក៑សួរមកចុ: ។" លោក(អ្ធ:ីកអធិ:ប្ប:ាយ)បានថ្លែងអំពីសំណួរនោ:ថា ខ្ធ:បានទូលថា: "បុត្ដ[صلوات الله عليه والسلام]រ:ីស:ីលុលឡោ:ហ្ន៑[صلى الله عليه وآله وسلم]អ៊ីយ សូមព្រ:អង្ហ[صلوات الله عليه والسلام]ប្រាប់ទូលបង្ហ:ំអំពីការបកស្រាយរបស់ *[១៩:១] ការ៑ហ្ជ៑ ហ្ជ៑ា យ៉ា អ:ីន ស:ីដ*?"

قَالَ: «هَذِهِ اَلْحُرُوفُ مِنْ أَنْبَاءِ اَلْغَيْبِ، أَطْلَعَ اَللَّهُ عَلَيْهَا عَبْدَهُ زَكَرِيَّا، ثُمَّ قَصَّهَا عَلَى مُحَمَّدٍ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ ذَلِكَ أَنَّ زَكَرِيَّا (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) سَأَلَ رَبَّهُ أَنْ يُعَلِّمَهُ أَسْمَاءَ اَلْخَمْسَةِ، فَأَهْبَطَ اَللَّهُ عَلَيْهِ جَبْرَئِيلَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) فَعَلَّمَهُ إِيَّاهَا، فَكَانَ زَكَرِيَّا إِذَا ذَكَرَ مُحَمَّداً وَ عَلِيّاً وَ فَاطِمَةَ وَ اَلْحَسَنَ (عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ)، سُرِّيَ عَنْهُ هَمُّهُ وَ اِنْجَلَى كَرْبُهُ، وَ إِذَا ذَكَرَ اَلْحُسَيْنَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) خَنَقَتْهُ اَلْعَبْرَةُ، وَ وَقَعَتْ عَلَيْهِ اَلْبُهْرَةُ.

ព្រ:អង្ហ[صلوات الله عليه والسلام]មានវចន:ថា: "ត:ួអក្ស:រទាំងនេ:ជាដំណឹងនៃរឿងអាថ:ិកំបាំងដែលអល់ឡោ:ហ្ន៑[عز وجل]បានបើកឲ្យ:ស:ាការ៑ីយ៉ា[عليه السلام] បាវបម្រ:ើព្រ:អង្ហ[عز وجل]ដឹង បន្ទាប់មកព្រ:អង្ហ[عز وجل]បានបើកឲ្យមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ:[صلى الله عليه وآله وسلم]ដឹង ។ ស:ាការ៑ីយ៉ា[عليه السلام]បានសូមឲ្យព្រ:ម្ចាស់[عز وجل]ព្រ:អង្ហ[عليه السلام] បើកឲ្យព្រ:អង្ហ[عليه السلام]ជ្រាបនូវព្រ:នាមទាំងប្រាំ ។ ហ្ជ:ីបរ:ីអ:ីល[عليه السلام]បានចុះមកជួបព្រ:អង្ហ[عليه السلام] បានប្រាប់ឲ្យព្រ:អង្ហ[عليه السلام]ឲ្យជ្រាបព្រ:នាមទាំងប្រាំ ។ រាល់ពេលដែលស:ាការ៑ីយ៉ា[عليه السلام]នឹកឃើញមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ:[صلى الله عليه وآله وسلم] អ:ីលី[صلوات الله عليه والسلام] ហ្ជ:ាទ:ីម៉ាស:ូ[سلام الله عليها] អាល់-ហ្ជ៑ាសាន់[صلوات الله عليه والسلام] ទុក្ខព្រួយព្រ:អង្ហ[عليه السلام]រលាយបាត់អស់ ។ តែពេលណាព្រ:អង្ហ[عليه السلام]នឹកឃើញអាល់-ហ្ជ:ីសែន[صلوات الله عليه والسلام] ពេលនោ:ព្រ:អង្ហ[عليه السلام]ថប់ដង្ហ:ើមដោយសារទុក្ខសោក ហាក់ដូចជាទុក្ខធ្ងន់សង្ត:ប់មកលើព្រ:អង្ហ[عليه السلام] ។

فَقَالَ ذَاتَ يَوْمٍ: إِلَهِي، مَا لِي إِذَا ذَكَرْتُ أَرْبَعاً مِنْهُمْ تَسَلَّيْتُ بِأَسْمَائِهِمْ مِنْ هُمُومِي، وَ إِذَا ذَكَرْتُ اَلْحُسَيْنَ تَدْمَعُ عَيْنِي وَ تَثُورُ زَفْرَتِي؟ فَأَنْبَأَهُ اَللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَنْ قِصَّتِهِ، فَقَالَ: كهيعص فَالْكَافُ: اِسْمُ كَرْبَلاَءَ، وَ اَلْهَاءُ: هَلاَكُ اَلْعِتْرَةِ، وَ اَلْيَاءُ: يَزِيدُ (لَعَنَهُ اَللَّهُ)، وَ هُوَ ظَالِمُ اَلْحُسَيْنِ

(عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، وَ اَلْعَيْنُ: عَطَشُهُ، وَ اَلصَّادُ: صَبْرُهُ.

ថ្ងៃមួយព្រះអង្គ(عليه السلام)បានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់(عز وجل)អើយ! តើទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)កើតអ្វី? ពេលណាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)នឹកឃើញពួកគេបួននាក់(عليهم السلام) ក្នុងចំណោមអ្នកទាំងប្រាំ(عليهم السلام) ពេលនោះសេចក្ដីបារម្ភរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)ទាំងអម្បាលម៉ានរលាយបាត់អស់ ។ តែពេលណាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)នឹកឃើញអាល់-ហ្ស៊ូសៃន(صلوات الله عليه والسلام) ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)ហូរទឹកភ្នែក ហើយទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)ក្តុកក្តួលអូលដើមទ្រូង ។" ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ូ(عز وجل)បានបើកឲ្យព្រះអង្គ(عليه السلام)ជ្រាបអំពីរឿងនោះថា៖ "*[១៩:១] កាហ្ស ហ្ហា យ៉ា អ៊ីន ស្វដ ។* **កាហ្ស** (សំដៅទៅលើ) ឈ្មោះការបាឡាអ៊ុ ។ **ហ្ហា** (សំដៅទៅលើ) ការកាប់សម្លាប់ព្រះរាជវង្ស(عليهم السلام), **យ៉ា** (សំដៅទៅលើ) យ៉ាស៊ីដ(لعن الله) អ្នកប្រព្រឹត្តិអំពើសាហាវយង់ឃ្នងចំពោះអាល់-ហ្ស៊ូសៃន(صلوات الله عليه والسلام) ។ **អ៊ីន** (សំដៅទៅលើ) ការស្រេកទឹករបស់អាល់-ហ្ស៊ូសៃន(صلوات الله عليه والسلام) ។ **ស្វដ** (សំដៅទៅលើ) អំណត់របស់អាល់-ហ្ស៊ូសៃន(صلوات الله عليه والسلام) ។"

فَلَمَّا سَمِعَ بِذَلِكَ زَكَرِيَّا (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) لَمْ يُفَارِقْ مَسْجِدَهُ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ، وَ مَنَعَ فِيهَا اَلنَّاسَ مِنَ اَلدُّخُولِ عَلَيْهِ، وَ أَقْبَلَ عَلَى اَلْبُكَاءِ وَ اَلنَّحِيبِ، وَ كَانَتْ نُدْبَتُهُ: إِلَهِي، أَ تُفَجِّعُ خَيْرَ خَلْقِكَ بِوَلَدِهِ. إِلَهِي أَ تُنْزِلُ بَلْوَى هَذِهِ اَلرَّزِيَّةِ بِفِنَائِهِ، إِلَهِي، أَ تُلْبِسُ عَلِيّاً وَ فَاطِمَةَ ثِيَابَ هَذِهِ اَلْمُصِيبَةِ، إِلَهِي أَ تُحِلُّ كُرْبَةَ هَذِهِ اَلْفَجِيعَةِ بِسَاحَتِهِمَا.

កាលណាស្ការីយ៉ា(عليه السلام)បានឮរឿងនេះ កាលនោះព្រះអង្គ(عليه السلام)មិនចេញពីម៉ាស់ជ្ជិដ្ឋព្រះអង្គ(عليه السلام)អស់បីថ្ងៃ ហាមប្រជារាស្ត្រចូលទៅក្នុងម៉ាស់ជ្ជិដ្ឋនោះ ។ ព្រះអង្គ(عليه السلام)បានយំខ្សឹកខ្សួល ហើយត្អូញត្អែរថា៖ "ព្រះម្ចាស់(عز وجل)អើយ! ព្រះអង្គ(عز وجل)ធ្វើឲ្យជីវន្តលោកដែលប្រសើរលើសគេ ក្នុងចំណោមសត្វលោកទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ(عز وجل)មានទុក្ខធំដោយសារកូនប្រុស(صلوات الله عليه والسلام)ខ្លួន ព្រះម្ចាស់(عز وجل)អើយ! ព្រះអង្គ(عز وجل)ទម្លាក់ទុក្ខវេទនានេះមកយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរបំផុត! ព្រះម្ចាស់(عز وجل)អើយ! ព្រះអង្គ(عز وجل)បំពាក់ទុក្ខវេទនានេះលើអ៊ីម៉ាំ(صلوات الله عليه والسلام)និងហ្ហ្ជ្ជ៊ីម៉ាស្ស(سلام الله عليها) ។ ព្រះម្ចាស់(عز وجل)អើយ! ពួកគេ(عليهم السلام)នឹងបានចាកផុតគ្រោះមហន្តរាយជុំវិញពួកគេ(عليهم السلام)ទេ?"

ثُمَّ كَانَ يَقُولُ: إِلَهِي، اُرْزُقْنِي وَلَداً تَقَرُّ بِهِ عَيْنِي عَلَى اَلْكِبَرِ، وَ اِجْعَلْهُ وَارِثاً وَصِيّاً، وَ اِجْعَلْ مَحَلَّهُ مِنِّي مَحَلَّ اَلْحُسَيْنِ، فَإِذَا رَزَقْتَنِيهِ فَافْتِنِّي بِحُبِّهِ، ثُمَّ اِفْجَعْنِي بِهِ كَمَا تَفْجَعُ مُحَمَّداً حَبِيبَكَ بِوَلَدِهِ،

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ(عليه السلام)បានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់(عز وجل)អើយ! សូមព្រះអង្គ(عز وجل)ព្រះរាជទានកូនប្រុសមួយឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام) ដែលជាសំណព្វចិត្តទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)ដែលធ្វើឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)អាចឈ្នះឧបសគ្គបាន ។ សូមព្រះអង្គ(عز وجل)ឲ្យគេ(عليه السلام)បានទៅជាអ្នកទទួលមរតកនិងជាអ្នកស្នង ។ សូមព្រះអង្គ(عز وجل)ទុកដាក់គេ(عليه السلام)ដូចអាល់-ហ្ស៊ូសៃន(صلوات الله عليه والسلام)ដែរ ។ កាលណាព្រះអង្គ(عز وجل)ទ្រង់ព្រះរាជទានគេ(عليه السلام)ឲ្យមកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)ហើយ កាលនោះសូមព្រះអង្គ(عز وجل)ល្បងពិសោធទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)ដោយសេចក្ដីស្រឡាញ់ដែលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)មានចំពោះគេ(عليه السلام) ។ បន្ទាប់ពីនោះ សូមព្រះអង្គ(عز وجل)ធ្វើឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)យំសោកស្តាយរូបគេ(عليه السلام)ដូចមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ(صلى الله عليه وآله وسلم) ដែលជាទីស្រឡាញ់របស់ព្រះអង្គ(عز وجل)នោះបានយំសោកស្តាយកូនប្រុស(صلوات الله عليه والسلام)គេ(صلى الله عليه وآله وسلم)ដែរ ។"

فَرَزَقَهُ اَللَّهُ يَحْيَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) وَ فَجَعَهُ بِهِ، وَ كَانَ حَمْلُ يَحْيَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) سِتَّةَ أَشْهُرٍ، وَ حَمْلُ اَلْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) كَذَلِكَ». (كمال الدين و تمام النعمة: 454/ 21، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 697)***

ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ បានប្រទានយ៉ាស្ញ៉ូយ៉ា ﷺ ឲ្យស្ការីយ៉ា ﷺ ហើយស្ការីយ៉ា ﷺ បានយំសោកស្តាយយ៉ាស្ញ៉ូយ៉ា ﷺ ។ យ៉ាស្ញ៉ូយ៉ា ﷺ បាននៅក្នុងពោះមាតាព្រះអង្គ ﷺ អស់រយៈពេលប្រាំមួយខែ ដូចរយៈពេលអាល់-ហ្ស៊ូសៃន ﷺ ក្នុងពោះមាតា ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ ដែរ ។ (كمال الدين و تمام النعمة :21/454)

ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُۥ زَكَرِيَّآ ۝٢

២. [នេះគឺ]ការថ្លែងអំពីព្រះមេត្តាធម៌របស់ព្រះម្ចាស់អ្នក [ដែលព្រះអង្គព្រះរាជទាន]មកលើបាវរបស់ព្រះអង្គ ស្ការីយ៉ា ។

إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥ نِدَآءً خَفِيًّا ۝٣

៣. កាលគេបានបួងសួងព្រះម្ចាស់គេដោយការបួងសួងសម្ងាត់[និងស្មោះអស់ពីចិត្ត] ។

قَالَ رَبِّ إِنِّى وَهَنَ ٱلْعَظْمُ مِنِّى وَٱشْتَعَلَ ٱلرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۝٤

៤. គេបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ ឆ្អឹងឆ្អែងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទន់ខ្សោយទៅហើយ (កម្លាំងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអន់ថយ) ក្បាលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក៏សក្បុស (សក់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំស្កូវអស់ហើយ) ។ ព្រះម្ចាស់អើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនដែលខុសបំណងម្តងណាឡើយ ពេលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបន់ស្រន់ព្រះអង្គ ។

وَإِنِّى خِفْتُ ٱلْمَوَٰلِىَ مِن وَرَآءِى وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِى عَاقِرًا فَهَبْ لِى مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا ۝٥

៥. ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំព្រួយបារម្ភអំពីអ្នកស្នងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ អត់ពីទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៅ ។ រីឯភរិយាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក៏ជាស្ត្រីអារ ។ ដូច្នេះសូមព្រះអង្គព្រះមេត្តាព្រះរាជទានអ្នកស្នងឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ក្នុងព្រះនាមព្រះអង្គផង

يَرِثُنِى وَيَرِثُ مِنْ ءَالِ يَعْقُوبَ ۖ وَٱجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۝٦

៦. ដែលនឹងទទួលកេរដំណែលពីទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ និងទទួលកេរដំណែលពីពូជពង្សរបស់យ៉ាកុ៊ូប សូមព្រះអង្គឲ្យគេទៅជាបុគ្គលដែលសក្តិសម[នឹងព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ] ឱព្រះម្ចាស់អើយ ។"

يَٰزَكَرِيَّآ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ ٱسْمُهُۥ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَل لَّهُۥ مِن قَبْلُ سَمِيًّا ۝٧

៧. [អល់ឡោះហ្ស៊ូមានតម្រាស់ចំពោះស្ការីយ៉ាថា៖] "ម្នាលស្ការីយ៉ា យើងប្រាប់អ្នកនូវដំណឹងល្អអំពីកូនប្រុសម្នាក់ ឈ្មោះរបស់គេគឺយ៉ាស្ញ៉ូយ៉ា ឈ្មោះដែលយើងមិនដែលដាក់ឲ្យអ្នកណាឡើយកាលពីមុន ។"

قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٌ وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ ٱلْكِبَرِ عِتِيًّا ﴿٨﴾

៨. គេបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ តើទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងមានកូនបានដូចម្តេច បើភរិយាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំជាស្ត្រីអារ ឯទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដល់វ័យជរាទុព្វលភាពទៅហើយនោះ ?"

قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِن قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْـًٔا ﴿٩﴾

៩. ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "[នឹងកើតមានឡើង]ដូច្នេះឯង ។ ព្រះម្ចាស់អ្នកមានព្រះបន្ទូលថា៖ "វាជាការងាយស្រួលសម្រាប់អញ ។ អញបានបង្កើតអ្នកកាលពីមុន កាលអ្នកពុំទាន់កើតជាអ្វីឡើយនោះ ។""

قَالَ رَبِّ ٱجْعَل لِّيٓ ءَايَةً ۖ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿١٠﴾

១០. គេបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះមេត្តាផ្តល់សញ្ញាមួយឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំផង ។" ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "សញ្ញារបស់អ្នកគឺ៖ ចូរអ្នកកុំនិយាយស្តីជាមួយមនុស្សគ្រប់បីយប់ដោយគ្មានជម្ងឺ ។"

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ مِنَ ٱلْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰٓ إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا۟ بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿١١﴾

១១. គេបានចេញពីកន្លែងសក្តារបូជាឆ្ពោះទៅរកប្រជារាស្ត្រគេ ហើយគេបានឲ្យសញ្ញាពួកគេឲ្យថ្វាយថ្លៃមនាការ[ចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ា]ទាំងពេលព្រឹកនិងពេលល្ងាច ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២-១១

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: رَوَى أَبُو اَلْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): قَوْلُهُ تَعَالَى: ''ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا'' يَقُولُ: «ذَكَرَ رَبُّكَ عَبْدَهُ فَرَحِمَهُ»، ''إِذْ نَادىٰ رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا `قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ اَلْعَظْمُ مِنِّي'' يَقُولُ: «ضَعُفَ» ''وَ لَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا'' يَقُولُ: «لَمْ يَكُنْ دُعَائِي خَائِباً عِنْدَكَ».

១. អ្ហ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានថ្លែងថា អាប៊ូ អាល់-យ៉ាជ្ជ៊ូរដ្ឋបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្ជ៊ារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា تعالى *[១៩:២] ការថ្លែងអំពីព្រះមេត្តាធម៌របស់ព្រះម្ចាស់អ្នក[ដែលព្រះអង្គព្រះរាជទាន]មកលើបាវរបស់ព្រះអង្គ ស៊ាការីយ៉ា* ថា៖ "ព្រះម្ចាស់ ﷻ លោកថ្លែងអំពីបាវព្រះអង្គ ﷻ ដូច្នេះព្រះអង្គ ﷻ អាណិតអាសូរព្រះអង្គ عليه السلام ។ *[១៩:៣] កាលគេបានបួងសួងព្រះម្ចាស់គេដោយការបួងសួងសម្ងាត់ ។ [១៩:៤] គេបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ ឆ្អឹងឆ្អែងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទន់ខ្សោយទៅហើយ* អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្ជ៊ារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "[ខ្លួន]ទន់ខ្សោយ ។" *ព្រះម្ចាស់អើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនដែលខុសបំណងម្តងណាឡើយពេលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបន់ស្រន់ព្រះអង្គ ។* អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្ជ៊ារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ការបួងសួងរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ عليه السلام មិនដែលធ្វើឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ عليه السلام ខកចិត្ត ដោយសារព្រះអង្គ ﷻ ម្តងណាឡើយ ។"

''وَ إِنِّي خِفْتُ اَلْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي'' يَقُولُ: «خِفْتُ اَلْوَرَثَةَ مِنْ بَعْدِي» ''وَ كَانَتِ اِمْرَأَتِي عَاقِراً'' يَقُولُ: «لَمْ يَكُنْ لِزَكَرِيَّا يَوْمَئِذٍ وَلَدٌ يَقُومُ مَقَامَهُ، وَ يَرِثُهُ، وَ كَانَتْ هَدَايَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَ نُذُورُهُمْ لِلْأَحْبَارِ، وَ كَانَ زَكَرِيَّا رَئِيسَ اَلْأَحْبَارِ، وَ كَانَتِ اِمْرَأَةُ زَكَرِيَّا أُخْتَ مَرْيَمَ بِنْتِ عِمْرَانَ بْنِ مَاثَانَ، وَ بَنُو مَاثَانَ، إِذْ ذَاكَ رُؤَسَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَ بَنُو مُلُوكِهِمْ، وَ هُمْ مِنْ وُلْدِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ،

[١٩:٥] ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំព្រួយបារម្ភអំពីអ្នកស្នងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ អត់ពីទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៅ អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ صلوات الله وسلامه عليه មានវចន:ថា៖ "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ عليه السلام ព្រួយបារម្ភរឿងទទួលកេរដំណែលអត់ពីទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ عليه السلام ទៅ ។ *រីឯភរិយាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក៏ជាស្ត្រីអារ* អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ صلوات الله وسلامه عليه មានវចន:ថា៖ "សម័យនោះ ស្ការីយ៉ា عليه السلام មិនមានកូនទេដើម្បីជាតំណាងព្រះអង្គ عليه السلام និងទទួលកេរដំណែលពីព្រះអង្គ عليه السلام ។ ពួកកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលតែងតែជួនអំណោយនិងម្ដេជ្ញាចិត្តសាងផ្ទួស ។ ស្ការីយ៉ា عليه السلام ជាអគ្គប្រមុខរបស់អ្នកសាងផ្ទួស (គណ:សង្ឆ) ។ មហេសីរបស់ស្ការីយ៉ា عليه السلام ជាបងប្អូនស្រីរបស់ម៉ារយ៉ាំ عليها السلام ព្រះរាជបុត្រីរបស់ អ៊ីមរ៉ាន عليه السلام ប៊ិន ម៉ាស្ជាន ។ បានី-ម៉ាស្ជានជាអ្នកដឹកនាំរបស់ពួកកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលនិងពួកកូនៗរបស់ស្ដេចរបស់ពួកគេ ។ ពួកបានី-ម៉ាស្ជានជាកូនចៅរបស់ស្ដ្ចឡៃម៉ាន ប៊ិន ដ្ជាវ៉ុដ្ជ عليه السلام ។

فَقَالَ زَكَرِيَّا: ''فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا * يَرِثُنِي وَ يَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ وَ اِجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا * يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اِسْمُهُ يَحْيَى لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا'' يَقُولُ: لَمْ يُسَمَّ بِاسْمِ يَحْيَى أَحَدٌ قَبْلَهُ ''قَالَ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَ كَانَتِ اِمْرَأَتِي عَاقِراً وَ قَدْ بَلَغْتُ مِنَ اَلْكِبَرِ عِتِيًّا'' فَهُوَ اَلْيَؤُوسُ ''قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَ قَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَ لَمْ تَكُ شَيْئاً * قَالَ رَبِّ اِجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ اَلنَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا'' صَحِيحاً مِنْ غَيْرِ مَرَضٍ». (تفسير القمّيّ 2:48، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 698)***

ស្ការីយ៉ា عليه السلام បានទូលថា៖ *[១៩:៥] ដូច្នេះសូមព្រះអង្គព្រះមេត្តាព្រះរាជទានអ្នកស្នងឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ក្នុងព្រះនាមព្រះអង្គផង [១៩:៦] ដែលទទួលកេរដំណែលពីទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ និងទទួលកេរដំណែលពីពូជពង្សរបស់យ៉ាកុ៌ត្ជូប សូមព្រះអង្គឲ្យគេទៅជាអ្នកសក្ដិសម ឱព្រះម្ចាស់អើយ ។" [១៩:៧] "ម្ចាលស្ការីយ៉ា យើងប្រាប់អ្នកនូវដំណឹងអំពីកូនប្រុសម្នាក់ ឈ្មោះរបស់គេគឺយ៉ាស្ជ៊ីយ៉ា ឈ្មោះដែលយើងមិនដែលដាក់ឲ្យអ្នកណាឡើយកាលពីមុន ។"* មិនដែលមានអ្នកណាឈ្មោះ "យ៉ាស្ជ៊ីយ៉ា" ទេមុនព្រះអង្គ عليه السلام ។ *[១៩:៨] គេបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ តើទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងមានកូនបានដូចម្ដេច បើភរិយាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំជាស្ត្រីអារ ឯទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដល់វ័យជរាទុព្ធលភាពទៅហើយនោះ ?"* នេះគឺសេចក្ដីអស់សង្ឃឹម ។ *[១៩:៩] ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "[នឹងកើតមានឡើង]ដូច្នេះឯង ។ ព្រះម្ចាស់អ្នកមានព្រះបន្ទូលថា៖ "វាជាការងាយស្រួលសម្រាប់អញ ។ អញបានបង្កើតអ្នកកាលពីមុន កាលអ្នកពុំទាន់កើតជាអ្វីឡើយនោះ ។"" [១៩:១០] គេបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះមេត្តាផ្ដល់សញ្ញាមួយឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំផង ។" ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ "សញ្ញារបស់អ្នកគឺ៖ ចូរអ្នកកុំនិយាយស្ដីជាមួយមនុស្សគ្រប់បីយប់ដោយគ្មានជម្ងឺ"* ដោយមានសុខភាពល្អ មិនមានជម្ងឺទេ ។" (تفسير القمي 2: 48)

***

2. مُحَمَّدُ بْنُ اَلْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامِ بْنِ سُهَيْلٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ اَلْعَلَوِيِّ، عَنْ عِيسَى بْنِ دَاوُدَ اَلنَّجَّارِ، قَالَ حَدَّثَنِي أَبُو اَلْحَسَنِ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلَامُ)، قَالَ: «كُنْتُ عِنْدَ أَبِي يَوْماً قَاعِداً، حَتَّى أَتَى رَجُلٌ فَوَقَفَ بِهِ، وَ قَالَ: أَ فِيكُمْ بَاقِرُ اَلْعِلْمِ وَ رَئِيسُهُ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ؟ قِيلَ لَهُ: نَعَمْ. فَجَلَسَ طَوِيلاً، ثُمَّ قَامَ إِلَيْهِ، فَقَالَ: يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ، أَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي قِصَّةِ زَكَرِيَّا:

''وَ إِنِّي خِفْتُ اَلْمَوٰالِيَ مِنْ وَرٰائِي وَ كٰانَتِ اِمْرَأَتِي عٰاقِراً'' اَلْآيَةَ؟

២. មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-អ៊ុប៉ាស់បានតំណាលថា... អ៊ីសា ប៊ិន ដ្ធារ៉ុដ្ធ អាល់-ណាយ៉ារ៉ាបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ចាសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាកُ៉ាកُ ហ្ចារ ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ "ថ្ងៃមួយខ្ញុំ ﷺ បាននៅជុំជាមួយព្រះបិតា ﷺ ខ្ញុំ ﷺ កាលបុរសម្នាក់បានមកឈប់ក្បែរព្រះអង្គ ﷺ ហើយថា៖ "តើមានអ្នកអធិប្បាយព្រះអភិញ្ញាដែលមាន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ុលី ﷺ ជាប្រមុខទេ នៅក្នុងចំណោមអស់លោក ?" ព្រះបិតា ﷺ ខ្ញុំ ﷺ បានប្រាប់បុរសនោះថា៖ "មាន ។" បុរសនោះបានអង្គុយចុះ ហើយងើបទៅរកព្រះអង្គ ﷺ ទូលថា៖ "បុត្រ ﷺ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ចា ﷺ អើយ សូមព្រះអង្គ ﷺ អធិប្បាយប្រាប់ទូលបង្គំអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ចា ﷻ ស្តីអំពីរឿងស៊ាការីយ៉ា ﷺ គឺអាយ៉ាសុ *[១៩:៥] ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំព្រួយបារម្ភអំពីអ្នកស្នងទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ អត់ពីទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៅ ។ រីឯភរិយាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក៏ជាស្ត្រីអារ"*

قَالَ: «نَعَمْ اَلْمَوَالِي بَنُو اَلْعَمِّ، وَ أَحَبَّ اَللَّهُ أَنْ يَهَبَ لَهُ وَلِيّاً مِنْ صُلْبِهِ، وَ ذَلِكَ أَنَّهُ فِيمَا كَانَ عَلِمَ مِنْ فَضْلِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، قَالَ: يَا رَبِّ، أَ مَا شَرَّفْتَ مُحَمَّداً وَ كَرَّمْتَهُ وَ رَفَعْتَ ذِكْرَهُ حَتَّى قَرَنْتَهُ بِذِكْرِكَ، فَمَا يَمْنَعُكَ - يَا سَيِّدِي - أَنْ تَهَبَ لَهُ ذُرِّيَّةً مِنْ صُلْبِهِ فَتَكُونَ فِيهَا اَلنُّبُوَّةُ؟

ព្រះអង្គ ﷺ (គឺមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ុលី ﷺ) មានវចនៈថា៖ "បាន ។ អ្នកស្នងគឺកូនប្រុសរបស់ឪពុកមា (ឬឪពុកធំ) ។ ស៊ាការីយ៉ា ﷺ ចង់ឲ្យអល់ឡោះហ្ចា ﷻ ប្រទានឲ្យព្រះអង្គ ﷺ នូវអ្នកស្នងម្នាក់ដែលជាខ្សែលោហិតព្រះអង្គ ﷺ ហើយព្រះអង្គ ﷺ ស្គាល់ព្រះគុណសម្បត្តិរបស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ។ ស៊ាការីយ៉ា ﷺ ទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់ ﷻ អើយ ព្រះអង្គ ﷻ មិនបានប្រទានអភិជនភាពឲ្យមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ទេ ? មិនបានលើកតម្កើងមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ទេ ? មិនបានលើកស្ទួយការរំលឹកមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ទេ ដល់ថ្នាក់ព្រះអង្គ ﷻ ដាក់ការរំលឹកនេះជាប់នឹងការរំលឹកដល់ព្រះអង្គ ﷻ តែម្តង ? ព្រះម្ចាស់ ﷻ អើយ ហេតុអ្វីព្រះអង្គ ﷻ មិនផ្តល់ឲ្យគេ ﷺ (គឺអ្នកស្នងរបស់ស៊ាការីយ៉ា ﷺ) នូវរាជបុត្ររាជនត្តាដែលកើតមកពីខ្សែលោហិតរបស់គេ ﷺ ដូច្នេះសាស្តាភាពនឹងបានមកឯគេ ﷺ ?"

قَالَ: يَا زَكَرِيَّا، قَدْ فَعَلْتُ ذَلِكَ بِمُحَمَّدٍ وَ لاَ نُبُوَّةَ بَعْدَهُ، وَ هُوَ خَاتَمُ اَلْأَنْبِيَاءِ، وَ لَكِنَّ اَلْإِمَامَةَ لِابْنِ عَمِّهِ وَ أَخِيهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ مِنْ بَعْدِهِ، وَ أَخْرَجْتُ اَلذُّرِّيَّةَ مِنْ صُلْبِ عَلِيٍّ إِلَى بَطْنِ فَاطِمَةَ بِنْتِ مُحَمَّدٍ، وَ صَيَّرْتُ بَعْضَهَا مِنْ بَعْضٍ، فَخَرَجْتُ مِنْهُ اَلْأَئِمَّةَ حُجَجِي عَلَى خَلْقِي، وَ إِنِّي مُخْرِجٌ مِنْ صُلْبِكَ وَلَداً يَرِثُكَ وَ يَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ، فَوَهَبَ اَللَّهُ لَهُ يَحْيَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)». (تأويل الآيات 301/ 2: 1، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 699)***

អល់ឡោះហ្ចា ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ស៊ាការីយ៉ា ﷺ អើយ អញ ﷻ បានធ្វើបែបនេះឲ្យមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ រួចហើយ ហើយមិនមានសាស្តា ﷺ ទេបន្ទាប់ពីគេ ﷺ គេ ﷺ ជាសាស្តា ﷺ ចុងក្រោយបង្អស់ ។ តែអ៊ីម៉ាម៉ាសុំ ﷺ បានទៅលើកូនប្រុស ﷺ របស់ឪពុកមា ﷺ គេ ﷺ ប្អូនប្រុស ﷺ គេ ﷺ អ៊ុលី ﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ط ﷺ លិប ﷺ អត់ពីគេ ﷺ ទៅ ។ អញ ﷻ នឹងឲ្យមានរាជបុត្ររាជនត្តាមកពីខ្សែលោហិតរបស់អ៊ុលី ﷺ និងហ្ចាទ្ធីម៉ាសុំ ﷺ រាជបុត្រី ﷺ របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ឲ្យស្នងគ្នាពីម្នាក់ទៅម្នាក់ ។ ដូច្នេះអញ ﷻ នឹងឲ្យអ៊ីមុាំ ﷺ ទាំងឡាយ ﷺ ចេញមកពីខ្សែលោហិតនេះ ជាព្រះអាជ្ញាធររបស់អញ ﷻ លើសត្វលោកទាំងឡាយរបស់អញ ﷻ ។ អញ ﷻ នឹងយកចេញមកពីខ្សែលោហិតអ្នក ﷺ នូវកូនប្រុសម្នាក់ ﷺ ដែលនឹងស្នងអ្នក ﷺ

ហើយនឹងស្នងរាជបុត្ររាជនត្តារបស់យ៉ាកុ៊ូ្ববﷺ ។" ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានប្រទានយ៉ាស្ញ៉ូ យ៉ាﷺ ឲ្យព្រះអង្គﷺ ។"" (تأويل الآيات 1: 301/ 2)

***

3. مُحَمَّدُ بْنُ اَلْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا حُمَيْدُ بْنُ زِيَادٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ بَكْرٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ فَضَّالٍ، بِإِسْنَادِهِ إِلَى عَبْدِ اَلْخَالِقِ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، يَقُولُ: فِي قَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا'' قَالَ: «ذَلِكَ يَحْيَى بْنُ زَكَرِيَّا، لَمْ يَكُنْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيّاً، وَ كَذَلِكَ اَلْحُسَيْنُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) لَمْ يَكُنْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيّاً، وَ لَمْ تَبْكِ اَلسَّمَاءُ إِلاَّ عَلَيْهِمَا أَرْبَعِينَ صَبَاحاً».

៣. មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ប៊ិន អាល់-អ្ហ៊ាប់បាស់បានថ្លែងថា... អ្ហ៊ាប់ឌ្ទុល-ខ៉ាលិកូបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ទុលឡោះហ្ស៊ីﷺមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ *[១៩:៧] ឈ្មោះដែលយើងមិនដែលដាក់ឲ្យអ្នកណាឡើយកាលពីមុន ។* ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា: "នោះគឺយ៉ាស្ញ៉ូ យ៉ាﷺ ប៊ិន ស្ហ៊ាការីយ៉ាﷺ មិនដែលមានអ្នកមានឈ្មោះនេះទេកាលពីមុន ។ អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៍ﷺក៏ដូចនេះដែរ មិនដែលមានអ្នកមានឈ្មោះនេះទេកាលពីមុន ។ មេយមិនដែលយំសោកស្តាយអ្នកណាអស់សែសិបថ្ងៃទេ ក្រៅពីបុគ្គលទាំងពីរអង្គﷺនេះ ។"

قُلْتُ: فَمَا كَانَ بُكَاؤُهَا؟ قَالَ: «تَطْلُعُ اَلشَّمْسُ حَمْرَاءَ – قَالَ – وَ كَانَ قَاتِلُ اَلْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) وَلَدَ زِنًا، وَ قَاتِلُ يَحْيَى بْنِ زَكَرِيَّا وَلَدَ زِنًا». (تأويل الآيات 302/ 3: 1، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 699)***

ខ្ញុំបានទូលថា: "អ្វីទៅយំនោះ ?" ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា: "ថ្ងៃរះដោយមានពណ៌ក្រហម ។" ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា: "ឃាតកររបស់អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៍ﷺមានកំណើតមកពីបទខុសបវេណី (ជាកូនក្រៅខាន់ស្លា) ។ ឃាតករបស់យ៉ាស្ញ៉ូ យ៉ាﷺ ប៊ិន ស្ហ៊ាការីយ៉ាﷺមានកំណើតមកពីបទខុសបវេណី (ជាកូនក្រៅខាន់ស្លា) ។" (تأويل الآيات 1: 301/ 3)

يَٰيَحۡيَىٰ خُذِ ٱلۡكِتَٰبَ بِقُوَّةٖۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحُكۡمَ صَبِيّٗا ١٢

១២. "យ៉ាស្ញ៉ូ យ៉ាអ៊ីយ ចូរអ្នកកាន់គម្ពីរឲ្យមាំមួន ។" យើងបានប្រទានឲ្យគេនូវបញ្ញាបារមីតាំងពីគេនៅក្នុងកុមារវ័យម្ល៉េះ

وَحَنَانٗا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَوٰةٗۖ وَكَانَ تَقِيّٗا ١٣

១៣. ព្រមទាំងសេចក្ដីទន់ភ្លន់ដែលមកពីយើងនិងសេចក្ដីបរិសុទ្ធ ។ គេជាអ្នកមានសទ្ធាស៊ប់ចិត្ត[ចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ី]

وَبَرَّۢا بِوَٰلِدَيۡهِ وَلَمۡ يَكُن جَبَّارًا عَصِيّٗا ١٤

១៤. គេយកចិត្តទុកដាក់នឹងករណីកិច្ចខ្លួនចំពោះបិតាមាតាគេ ហើយគេពុំមែនជាមនុស្សព្រហើនទេ ហើយក៏ពុំមែនអ្នកប្រព្រឹត្តល្មើស[ព្រះឱង្ការអល់ឡោះហ្ស៊ី]ទេដែរ ។

وَسَلَٰمٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿١٥﴾

១៥. ចូរសិរីសួស្តីកើតមានដល់គេ នាថ្ងៃដែលគេប្រសូត នាថ្ងៃដែលគេចូលទិវង្គត និងនាថ្ងៃដែលគេនឹងរស់ពីស្លាប់វិញ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១២-១៥

1. وَ قَالَ فِي قِصَّةِ يَحْيَى « يٰا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلاٰمٍ اِسْمُهُ يَحْيٰى لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا » . قَالَ: لَمْ نَخْلُقْ أَحَداً قَبْلَهُ اِسْمُهُ يَحْيَى،

១. អល់ឡោះហ្វ៉ា﷾មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងប្រវត្តិរបស់យ៉ាស៎ យ៉ាﷺថា ៖ *[១៩:៧] "ម្នាលស្ការីយ៉ា យើងប្រាបពួអ្នកនូវដំណឹងល្អជអំពីកូនប្រុសម្នាក់ ឈ្មោះរបស់គេគឺយ៉ាស៎ យ៉ា ឈ្មោះដែលយើងមិនដែលដាក់ឲ្យអ្នកណាកាលពីមុនឡើយ ។"* អ៊ីមុ៉ាំ﷾មានវចន:ថា ៖ "យើង﷾មិនបានបង្កើតអ្នកណាម្នាក់មុនគេﷺដែលមានឈ្មោះថា "យ៉ាស៎ យ៉ា" ទេ ។

فَحَكَى اَللَّهُ قِصَّتَهُ إِلَى قَوْلِهِ: « يٰا يَحْيٰى خُذِ اَلْكِتٰابَ بِقُوَّةٍ وَ آتَيْنٰاهُ اَلْحُكْمَ صَبِيًّا » . قَالَ: وَ مِنْ ذَلِكَ اَلْحُكْمِ أَنَّهُ كَانَ صَبِيّاً فَقَالَ لَهُ اَلصِّبْيَانُ: هَلُمَّ نَلْعَبْ. فَقَالَ: أَوَّهْ وَ اَللَّهِ مَا لِلَّعِبِ خُلِقْنَا، وَ إِنَّمَا خُلِقْنَا لِلْجِدِّ لِأَمْرٍ عَظِيمٍ.

អល់ឡោះហ្វ៉ា﷾បានថ្លែងប្រវត្តិរបស់យ៉ាស៎ យ៉ាﷺដល់ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ﷾ *[១៩:១២] "យ៉ាស៎ យ៉ាអឺយ ចូរអ្នកកាន់គម្ពីរឲ្យមាំមួន ។" យើងបានប្រទានឲ្យគេនូវបញ្ញាបារមីតាំងពីគេនៅក្នុងកុមារវ័យម្លេះ ។* អ៊ីមុ៉ាំ﷾មានវចន:ថា ៖ "ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ញាបារមីរបស់យ៉ាស៎ យ៉ាﷺ កាលលព្រះអង្គﷺនៅក្នុងវ័យកុមារនោះ ពេលក្មេងឯទៀតបាននិយាយជាមួយព្រះអង្គﷺថា ៖ "យើងលេង" យ៉ាស៎ យ៉ាﷺមានវចន: ថា ៖ "អល់ឡោះហ្វ៉ា﷾មិនបានបង្កើតយើងមកដើម្បីលេងទេ ។ គេបង្កើតយើងមកដើម្បីកិច្ចការធំ ។""

ثُمَّ قَالَ« وَ حَنٰاناً مِنْ لَدُنّٰا » يَعْنِي تُحَنُّناً وَ رَحْمَةً عَلَى وَالِدَيْهِ وَ سَائِرِ عِبَادِنَا « وَ زَكٰاةً » يَعْنِي طَهَارَةً لِمَنْ آمَنَ بِهِ وَ صَدَّقَهُ « وَ كٰانَ تَقِيًّا » يَتَّقِي اَلشُّرُورَ وَ اَلْمَعَاصِيَ « وَ بَرًّا بِوٰالِدَيْهِ » مُحْسِناً إِلَيْهِمَا مُطِيعاً لَهُمَا « وَ لَمْ يَكُنْ جَبّٰاراً عَصِيًّا » يَقْتُلُ عَلَى اَلْغَضَبِ وَ يَضْرِبُ عَلَى اَلْغَضَبِ، لَكِنَّهُ مَا مِنْ عَبْدٍ، عَبَدَ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ إِلاَّ وَ قَدْ أَخْطَأَ أَوْ هَمَّ بِخَطَإٍ مَا خَلاَ يَحْيَى بْنَ زَكَرِيَّا، فَإِنَّهُ لَمْ يُذْنِبْ، وَ لَمْ يَهُمَّ بِذَنْبٍ،

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ﷾មានព្រះបន្ទូលថា ៖ *[១៩:១៣] ព្រមទាំងសេចក្ដីទន់ភ្លន់ដែលមកពីយើង* មានន័យថា គេﷺមានចិត្តអាណិតអាសូរឪពុកម្តាយនិងបាវឯទៀតរបស់យើង﷾ ។ *និងសេចក្ដីបរិសុទ្ធ* មានន័យថា ស្អាតស្អំសម្រាប់បណ្ដាអ្នកដែលជឿព្រះអង្គﷺ ។ *គេជាអ្នកមានសទ្ធាសប់ចិត្ត* ខ្លាចទង្វើអាក្រក់និងអំពើដែលនាំឲ្យប្រព្រឹត្តល្មើស ។ *[១៩:១៤] គេយកចិត្តទុកដាក់នឹងករណីកិច្ចខ្លួនចំពោះបិតាមាតាគេ* ផ្គាប់ផ្ទុនមាតាបិតា គោរពមាតាបិតាទាំងពីរ ។ *ហើយគេពុំមែនជាមនុស្សព្រហើនទេ ហើយក៏ពុំមែនអ្នកប្រព្រឹត្តល្មើសទេដែរ* កម្ចាត់កំហឹង អត់ធ្មត់ទោស: ។ បាវទាំងអស់របស់អល់ឡោះហ្វ៉ា﷾សុទ្ធតែសាងបាបឬគិតសាងបាប លើកលែងតែយ៉ាស៎ យ៉ាﷺទេ ព្រោះព្រះអង្គﷺមិនដែលសាងបាបទេ មិនដែលគិតសាងបាបទេ ។

ثُمَّ قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ سَلاٰمٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَ يَوْمَ يَمُوتُ وَ يَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ». (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام

, ج 1 , ص 656)*

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៩:១៥] ចូរសិរីសួស្តីកើតមានដល់គេ នាថ្ងៃដែលគេប្រសូត នាថ្ងៃដែលគេចូលទិវង្គត និងនាថ្ងៃដែលគេនឹងរស់ពីស្លាប់វិញ ។"* ((التفسير الإمام العسكري (عليه السّلام)
ខណ្ឌ374)

***

2. مُحَمَّدُ بْنُ اَلْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ سُلَيْمَانَ اَلرَّازِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ اَلطَّيَالِسِيِّ، عَنْ سَيْفِ بْنِ عَمِيرَةَ، عَنْ حَكَمِ بْنِ أَيْمَنَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): يَقُولُ: «وَ اَللَّهِ، لَقَدْ أُوتِيَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) اَلْحُكْمَ صَبِيّاً، كَمَا أُوتِيَ يَحْيَى بْنُ زَكَرِيَّا اَلْحُكْمَ صَبِيّاً».
(تأويل الآيات 303/ 6: 1، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 703)***

២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ់ បិន អាល់-អ្ហាប់បាស់បានថ្លែងថា... ហ្ហាកាំ បិន អ៊ែម៉ានបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮអាប៊ូ យ៉ាកុ៎ហ្វារ ﷺ មានវចនៈថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ីវ ﷻ គេបានប្រទានបញ្ញាបារមីឲ្យមកអ្ហ្ម៉ាលី ﷺ តាំងពីព្រះអង្គ ﷺ មានវ័យកុមារម្ល៉េះ ដូចគេបានប្រទានបញ្ញាបារមីឲ្យយ៉ាស្ប៉ យ៉ា ﷺ បិន ស្ហ្ការីយ៉ា ﷺ តាំងពីនៅក្នុងវ័យកុមារនោះដែរ ។" (تأويل الآيات 1: 303/ 6)

***

3. أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، قَالَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): قَوْلُ اَللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ: ''وَ حَناناً مِنْ لَدُنّا'' ؟ قَالَ: «كَانَ يَحْيَى إِذَا دَعَا وَ قَالَ فِي دُعَائِهِ: يَا رَبِّ، يَا اَللَّهُ نَادَاهُ اَللَّهُ مِنَ اَلسَّمَاءِ: لَبَّيْكَ يَا يَحْيَى، سَلْ حَاجَتَكَ».
(المحاسن: 30/ 35، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 704)***

៣. អាស្ប៉ម៉ាដ្ធ់ បិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ់ បិន ខ៉ លិដ្ធបានថ្លែងថា អាប៊ូ បាស្ស្ប៉ៅរបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ថា ខ្ញុំបានទូល អាប៊ូ អ្ហ្ម៉ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីវ ﷺ ថា៖ "ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ ﷻ ﷺ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ *[១៩:១៣] សេចក្តីទន់ភ្លន់ដែលមកពីយើង* (មានន័យថាអ្វី) ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ពេលយ៉ាស្ប៉ យ៉ា ﷺ បួងសួង ព្រះអង្គ ﷺ តែងតែទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់ ﷻ អើយ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ ﷻ អើយ !" អល់ឡោះហ្ស៊ីវ ﷻ ហៅព្រះអង្គ ﷺ មកពីលើមេឃថា៖ "អញ ﷻ មកហើយ ។ យ៉ាស្ប៉ យ៉ា ﷺ អើយ ចូរអ្នក ﷺ សូមមកចុះ ។"
(المحاسن: 35/ 30)

***

4. اِبْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ اَلْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ اَلْوَلِيدِ، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اَللَّهِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ حَمْزَةَ اَلْأَشْعَرِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي يَاسِرٌ اَلْخَادِمُ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا اَلْحَسَنِ اَلرِّضَا (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) يَقُولُ: «إِنَّ أَوْحَشَ مَا يَكُونُ هَذَا اَلْخَلْقُ فِي ثَلاَثَةِ مَوَاطِنَ: يَوْمَ وُلِدَ وَ يَخْرُجُ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ فَيَرَى اَلدُّنْيَا، وَ يَوْمَ يَمُوتُ فَيُعَايِنُ اَلْآخِرَةَ وَ أَهْلَهَا، وَ يَوْمَ يُبْعَثُ حَيّاً فَيَرَى أَحْكَاماً لَمْ يَرَهَا فِي دَارِ اَلدُّنْيَا،

៤. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៌ូ៎បានថ្លែងថា... យ៉ាសារ អាល់-ខ៉ឌ្ឌីមបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-រ៉ីដ្ធ៌ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ពេលដែលសត្វលោកនៅតែម្នាក់ឯងមានបីពេល ។ គឺថ្ងៃកើត ពេលគេចេញពីពោះម្តាយ ឃើញលោកនេះ ។ គឺថ្ងៃដែលគេស្លាប់ គេបានឃើញលោកមុខនិងប្រជានិកររបស់លោកមុខនោះ ។ គឺថ្ងៃដែលគេរស់ពីស្លាប់វិញ គេបានឃើញការជម្រះក្តីដែលគេមិនដែលឃើញនៅក្នុងលោកនេះទ្បើយ ។"

وَ قَدْ سَلَّمَ اَللّٰهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى يَحْيَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) فِي هَذِهِ اَلثَّلاَثَةِ مَوَاطِنَ وَ آمَنَ رَوْعَتَهُ، فَقَالَ: ''وَ سَلاٰمٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَ يَوْمَ يَمُوتُ وَ يَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا'' وَ قَدْ سَلَّمَ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) عَلَى نَفْسِهِ فِي هَذِهِ اَلثَّلاَثَةِ مَوَاطِنَ، فَقَالَ: ''وَ اَلسَّلاٰمُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَ يَوْمَ أَمُوتُ وَ يَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا''». (الخصال: 107/ 71، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 704)***

អល់ឡោះហ្ស៊ូ(ﷻ)បានឲ្យពរជ័យសិរីសួស្តីដល់យ៉ាស៊ូ(ﷺ)នៅក្នុងពេលទាំងបីនេះ ហើយព្រះអង្គ(ﷻ)ធ្វើឲ្យយ៉ាស៊ូ(ﷺ)បាត់ខ្លាច ព្រះអង្គ(ﷻ)មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៩:១៥] ចូរសិរីសួស្តីកើតមានដល់គេ នាថ្ងៃដែលគេប្រសូត នាថ្ងៃដែលគេចូលទិវង្គត និងនាថ្ងៃដែលគេនឹងរស់ពីស្លាប់វិញ ។* អ៊ីសា(ﷺ) ប៉ិន ម៉ារយ៉ាំ(ﷺ)ជូនពរជ័យសិរីសួស្តីដល់ខ្លួនព្រះអង្គ(ﷺ)ឯងក្នុងពេលទាំងបីនេះថា៖ *[១៩:៣៣] សូមសិរីសួស្តីកើតមានលើរូបខ្ញុំ នាថ្ងៃដែលខ្ញុំប្រសូត នាថ្ងៃដែលខ្ញុំចូលទិវង្គត និងនាថ្ងៃដែលខ្ញុំរស់ពីស្លាប់វិញ ។"* (الخصال: 107/ 71)

وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مَرۡيَمَ إِذِ ٱنتَبَذَتۡ مِنۡ أَهۡلِهَا مَكَانٗا شَرۡقِيّٗا ١٦

១៦. ចូរអ្នករំឭកដល់ម៉ារយ៉ាំក្នុងគម្ពីរ កាលនាងបានដកខ្លួនចេញពីគ្រួសារនាងទៅកាន់ទីមួយនៅងទិសខាងកើត ។

فَٱتَّخَذَتۡ مِن دُونِهِمۡ حِجَابٗا فَأَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرٗا سَوِيّٗا ١٧

១៧. នាងបានបាំងខ្លួនពីពួកគេ ។ យើងបានបញ្ជូនវិញ្ញាណយើងមករកនាងដោយបង្ហាញខ្លួនចំពោះនាងជាមនុស្សគ្រប់លក្ខណៈ ។

قَالَتۡ إِنِّيٓ أَعُوذُ بِٱلرَّحۡمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيّٗا ١٨

១៨. នាងបានថា៖ "ខ្ញុំ[គោរពបូជាតែអល់ឡោះហ្ស៊ូមួយគត់ ហើយខ្ញុំ]សូមជ្រកកោនក្រោមព្រះបារមីនៃព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ឲ្យផុតពីលោក បើលោកមានសទ្ធាសប់ចិត្តមែន[ចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ូ] ។"

قَالَ إِنَّمَآ أَنَا۠ رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَٰمٗا زَكِيّٗا ١٩

១៩. គេបានថា៖ "ខ្ញុំជាប្រេសិតរបស់ព្រះម្ចាស់នាង [មកនេះដើម្បី]នាំអំណោយកូនប្រុសបរិសុទ្ធម្នាក់មកឲ្យនាង ។"

قَالَتۡ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٞ وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞ وَلَمۡ أَكُ بَغِيّٗا ٢٠

២០. នាងបានថា៖ "តើខ្ញុំនឹងមានកូនម្តេចបានទៅ បើពុំដែលមានបុរសណាបានប៉ះពាល់ខ្ញុំឡើយនោះ ហើយខ្ញុំក៏ពុំមែនជាស្រីផ្តេសផ្តាសទេ ?"

قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٞۖ وَلِنَجۡعَلَهُۥٓ ءَايَةٗ لِّلنَّاسِ وَرَحۡمَةٗ مِّنَّاۚ وَكَانَ أَمۡرٗا مَّقۡضِيّٗا ٢١

២១. គេបានថា៖ "[វានឹងប្រព្រឹត្តទៅ]ដូច្នេះឯង ។ ព្រះម្ចាស់នាងមានព្រះបន្ទូលថា៖ "វាជាការងាយស្រួលសម្រាប់អញ ។ យើងនឹងចាត់តាំងគេជាសញ្ញាមួយសម្រាប់មនុស្សទាំងឡាយ និងជា

មេត្តាធម៌មកពីយើង ។" [អាស្រ័យព្រះឆន្ទ:និងព្រះបញ្ញាបារមីនៃយើង] រឿងនេះបានសម្រេចស្រេចហើយ ។"

۞فَحَمَلَتْهُ فَٱنتَبَذَتْ بِهِۦ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾

២២. [អាស្រ័យព្រះឆន្ទ:នៃព្រះម្ចាស់ ដោយឥតប៉ះពាល់ឡើយ] នាងក៏មានគេក្នុងផ្ទៃពោះ (មានគភ៌) ហើយនាងបានចាកចេញជាមួយគេ (ទារកក្នុងផ្ទៃ) ទៅកាន់កន្លែងឆ្ងាយមួយ ។

فَأَجَآءَهَا ٱلْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ قَالَتْ يَٰلَيْتَنِى مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسْيًا مَّنسِيًّا ﴿٢٣﴾

២៣. ការឈឺពោះញ៉ាំងឲ្យនាងមកឈប់សម្រាកនៅឯដើមលម៉ើ ។ នាងបានពោលថា៖ "សូមឲ្យខ្ញុំស្លាប់មុននេះ ហើយគេនឹងបំភ្លេចខ្ញុំចោល !"

فَنَادَىٰهَا مِن تَحْتِهَآ أَلَّا تَحْزَنِى قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾

២៤. គេ (គឺទារក) បានប្រាប់នាងពីក្បែរជើងនាងថា៖ "ចូរអ្នកម្តាយកុំព្រួយបារម្ភ ! ព្រះម្ចាស់អ្នកម្តាយបានឲ្យទឹកផុសចេញមកនៅក្បែរជើងអ្នកម្តាយ ។

وَهُزِّىٓ إِلَيْكِ بِجِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ تُسَٰقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾

២៥. ចូរ[អ្នកម្តាយ]អង្រួនដើមលម៉ើទៅ ផ្លែលម៉ើទុំថ្មីៗនឹងជ្រុះមក[ឲ្យអ្នកម្តាយ] ។

فَكُلِى وَٱشْرَبِى وَقَرِّى عَيْنًا ۖ فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ ٱلْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِىٓ إِنِّى نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ ٱلْيَوْمَ إِنسِيًّا ﴿٢٦﴾

២៦. ចូរអ្នកម្តាយពិសានិងផឹក[ទឹកផុសចេញពីដី]ទៅ ហើយចូរឲ្យភ្នែកអ្នកម្តាយស្រស់បស់ឡើងវិញ (ចូរអ្នកម្តាយឈប់យំទៅ) ។ បើអ្នកម្តាយឃើញមនុស្សណាក៏ដោយ ចូរអ្នកម្តាយថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំបានសច្ចាកាន់សីលត្រណមអាហារបូជាព្រះ[ជាម្ចាស់]ដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ខ្ញុំនឹងមិននិយាយជាមួយអ្នកណាទាំងអស់ថ្ងៃនេះ ។""

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៦-២៦

1. وَ عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ، عَنْ أَبَانٍ، عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ مَرْيَمَ (عَلَيْهَا السَّلاَمُ) حَمَلَتْ بِعِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) تِسْعَ سَاعَاتٍ، كُلُّ سَاعَةٍ شَهْرٌ». (الكافي 332/ 516: 8، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 707)***

១. លោកបានថ្លែង តាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកតមកពី អាបាន ដែលបានថ្លែងតពីបុរសម្នាក់ថា អាប៊ូអ្ទ្ធាប់ឌុលឡោះ ហ្ស៊ាសាន់ មានវចន:ថា៖ "ម៉ារយ៉ាំ ពអ្ម៉ីសាក្នុងពោះប្រាំបួនម៉ោង មួយម៉ោងៗស្មើមួយខែ ។" (الكافي 8: 332/ 516)

***

2. اَلشَّيْخُ فِي (اَلتَّهْذِيبِ): عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ دَاوُدَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ هَمَّامٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَمْرٍو اَلزُّهْرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا بَكْرُ بْنُ سَالِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي حَمْزَةَ اَلثُّمَالِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ اَلْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ: ''فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَاناً قَصِيًّا''. قَالَ: «خَرَجَتْ مِنْ دِمَشْقَ حَتَّى أَتَتْ كَرْبَلاَءَ، فَوَضَعَتْهُ فِي مَوْضِعِ قَبْرِ اَلْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، ثُمَّ رَجَعَتْ مِنْ لَيْلَتِهَا». (التهذيب 73/ 139: 6، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 706)***

២. អាល់-ស្ទ្ស៊ីខ ក្នុងសាត្រាអាល់តាស្ស៊ីប បានប្រាប់តពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាស្ម៉ាដ្ធ ប៊ិន ដ្ធាវុដ្ធ ដែលបានប្រាប់តពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ហ្ហាម៉ាំ ដែលបានប្រាប់តពី យ៉ាកុ៊ប ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ម៉ាលិក ដែលបានប្រាប់តពី សាកុ៊ដ្ធ ប៊ិន អ៊ុំរ អាល់-ស្ស៊ីរ៉ាវី ដែលបានប្រាប់តពី បាការ ប៊ិន សាលិម ដែលបានប្រាប់តពីឪពុកលោក ដែលបានប្រាប់តពី អាប៊ូ ហ្ហាំស្ស៊ាស្ធ អាល់-ស្ស៊ីម៉ាលី ដែលបានប្រាប់តពី អ៊ុលីﷺ ប៊ិន អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៑ﷺ ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ធ៑ﷻ *[១៩:២២] នាងក៏មានគេក្នុងផ្ទៃពោះ (មានគភ៌) ហើយនាងបានចាកចេញជាមួយគេ (ទារកក្នុងផ្ទៃ) ទៅកាន់កន្លែងឆ្ងាយមួយ* ថា៖ "ព្រះនាងﷺបានចាកចេញពីស្រុកដ្ធាម៉ាស់លុះដល់ការបាឡាអ៊ុ ។ ព្រះនាងﷺបានដាក់ព្រះអង្គﷺ (ព្រះរាជទារក) ត្រង់កន្លែងផ្ទ្ធ១របស់អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៑ﷺ រួចហើយព្រះនាងﷺបានត្រឡប់វិញក្នុងយប់តែមួយ ។" (التهذيب 139/73:6)

***

3. وَ بِهَذَا الْإِسْنَادِ عَنْ حَفْصٍ قَالَ رَأَيْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) يَتَخَلَّلُ بَسَاتِينَ الْكُوفَةِ فَانْتَهَى إِلَى نَخْلَةٍ فَتَوَضَّأَ عِنْدَهَا ثُمَّ رَكَعَ وَ جَدَ فَأَحْصَيْتُ فِي سُجُودِهِ خَمْسَمِائَةِ تَسْبِيحَةٍ ثُمَّ اسْتَنَدَ إِلَى النَّخْلَةِ فَدَعَا بِدَعَوَاتٍ ثُمَّ قَالَ يَا أَبَا حَفْصٍ إِنَّهَا وَ اللَّهِ النَّخْلَةُ الَّتِي قَالَ اللَّهُ جَلَّ وَ عَزَّ لِمَرْيَمَ (عليها السلام){ وَ هُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُساقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا}.

៣. [...] ហាហ្ស៑ាបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឃើញ អាប៊ូ អ៊ាប់ឌ្ធុលឡោះហ្ធ៑ﷺម្នាក់ឯងនៅក្នុងសួនច្បារគូហ្ហាស្ធ ។ ព្រះអង្គﷺបានដើរទៅរកដើមលម៉ើ បានយកទឹកវ៉ូឌ្ធូអ៊ូ៑នៅក្បែរដើមលម៉ើនោះហើយបានរ៉ូគូអ៊ូ៑ និងក្រាបប្រណិប៉ាតន៑ ។ នៅក្នុងការក្រាបប្រណិប៉ាតន៑របស់ព្រះអង្គﷺនោះ ខ្ញុំបានរាប់ឃើញមានប្រាំ១យតាស់ប៊ីះហ្ធ៑ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គﷺទេរទៅរកដើមលម៉ើនោះ ហើយបានបួងសួង ។ រួចហើយព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ "អាប៊ូ ហ្ហាហ្ស៑ាអ៊ីយ សូមស្ជ១ចំពោះអល់ឡោះហ្ធ៑ﷻ អំពីដើមលម៉ើនេះឯងដែលអល់ឡោះហ្ធ៑ﷻមានព្រះបន្ទូលនៅកាន់ម៉ាយ៉ាំﷺថា៖ *[១៩:២៥] ចូរអ្នកម្តាយអង្ហ្ជ១ដើមលម៉ើទៅ ផ្ជែលម៉ើទុំថ្មីៗនឹងជ្រុះមកឲ្យអ្នកម្តាយ ។"* (الكافي 8: 143/ 111)

***

4. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِهِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ، عَنْ عَمِّهِ يَعْقُوبَ بْنِ سَالِمٍ، رَفَعَهُ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام)، قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله): لِيَكُنْ أَوَّلُ مَا تَأْكُلُ النُّفَسَاءُ الرُّطَبَ، فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ لِمَرْيَمَ {وَ هُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُساقِطْ عَلَيْكِ رُطَباً جَنِيًّا}.

៤. [...] អ៊ុលី ប៊ិន អាស្ស៑ាបាត១ានតំណាលតមកពីឪពុកមាលោក យ៉ាកុ៊ប ប៊ិន សាលីមដែលបានតំណាលថា អាមីរុល-មុមីនីនﷺមានវចន:ថា រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ធ៑ﷺមានព្រះវចន:ថា៖ "បន្ទាប់ពីបានសម្រាលកូនរួច ចូរឲ្យស្ត្ជីបរិភោគផ្ជែលម៉ើមុនអ្ជ១ទាំងអស់ ព្រោះអល់ឡោះហ្ធ៑ﷻមានព្រះបន្ទូលប្រាប់ម៉ារយ៉ាំﷺថា៖ *[១៩:២៥] ចូរអ្នកម្តាយអង្ហ្ជ១ដើមលម៉ើទៅ ផ្ជែលម៉ើទុំថ្មីៗនឹងជ្រុះមកឲ្យអ្នកម្តាយ ។"*

قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَإِنْ لَمْ يَكُنْ أَوَانُ الرُّطَبِ؟ قَالَ: سَبْعَ تَمَرَاتٍ مِنْ تَمْرِ الْمَدِينَةِ، فَإِنْ لَمْ يَكُنْ فَسَبْعَ تَمَرَاتٍ مِنْ تَمْرِ أَمْصَارِكُمْ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ وَ عِزَّتِي وَ جَلَالِي وَ عَظَمَتِي وَ ارْتِفَاعِ مَكَانِي، لَا تَأْكُلُ نُفَسَاءُ يَوْمَ تَلِدُ الرُّطَبَ، فَيَكُونُ غُلَاماً إِلَّا كَانَ حَلِيماً، وَ إِنْ كَانَتْ جَارِيَةً كَانَتْ حَلِيمَةً».

គេបានទូលថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺអើយ ប្រសិនបើមិនមែនរដូវលម៉ើទេនោះ ?" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចន:ថា៖ "លម៉ើស្រុកម៉ាឌីណាសុំមានប្រាំពីរប្រភេទ ។ មិនអាចទៅរួចទេ ដែលមិនមានផ្លែលម៉ើនៅក្នុងស្រុកអស់លោកទេនោះ ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ "សូមស្បថចំពោះព្រះកិត្តិយសអញﷻ ចំពោះវិសាលភាពអញﷻ ចំពោះឋានៈឧត្តុង្គឧត្តមរបស់អញﷻ ស្ត្រីសម្រាលកូនដែលបរិភោគផ្លែលម៉ើក្នុងថ្ងៃសម្រាលនោះ កូនប្រុសសម្រាលមកនោះនឹងមានអំណត់ ។ បើកូននោះជាស្រី វានឹងមានអំណត់ ។" (الكافي 6: 22/ 4)

***

5. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنِ اَلنَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ، عَنِ اَلْقَاسِمِ بْنِ سُلَيْمَانَ، عَنْ جَرَّاحٍ اَلْمَدَائِنِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) قَالَ: «إِنَّ اَلصِّيَامَ لَيْسَ مِنَ اَلطَّعَامِ وَ اَلشَّرَابِ وَحْدَهُ - ثُمَّ قَالَ - قَالَتْ مَرْيَمُ: ''إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمٰنِ صَوْماً'' أَيْ صَمْتاً». (الكافي 87/ 3: 4، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 708)***

5. មូហ្ហាំម៉ាដ្ស ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប... យ៉ូ្ហរ៉ោះហ្ស៊ អាល់-ម៉ាដ្ធាអ្ន៊ីបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ន៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ ដែលﷺមានវចន:ថា៖ "ការកាន់សីលត្រណមអាហារនោះមិនមែនចំពោះតែការបរិភោគនិងការផឹកម្យ៉ាងនោះទេ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា៖ "ម៉ារយ៉ាំﷺមានវចន:ថា៖ *[១៩:២៦] ខ្ញុំបានសច្ចាកាន់សីលត្រណមអាហារបូជាព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌* ពោលគឺ មិននិយាយស្តី ។" (الكافي 4: 87/ 3)

***

6. وَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ قَالَ: ثُمَّ قَصَّ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ خَبَرَ، (مَرْيَمَ عَلَيْهَا اَلسَّلاَمُ)، فَقَالَ: «وَ اُذْكُرْ فِي اَلْكِتٰابِ مَرْيَمَ إِذِ اِنْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهٰا مَكٰاناً شَرْقِيًّا» قَالَ: خَرَجَتْ إِلَى اَلنَّخْلَةِ اَلْيَابِسَةِ «فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجٰاباً» قَالَ فِي مِحْرَابِهَا «فَأَرْسَلْنٰا إِلَيْهٰا رُوحَنٰا» يَعْنِي جَبْرَئِيلَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) «فَتَمَثَّلَ لَهٰا بَشَراً سَوِيًّا * قٰالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا» يَعْنِي إِنْ كُنْتَ مَنْ يَتَّقِي اَللَّهَ.

6. អ្ន៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមមានប្រសាសន៍ថា អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានរៀបរាប់ដំណឹងម៉ារយ៉ាំﷺ រាជបុត្រីរបស់អ៊ីមរ៉ានﷺថា៖ *[១៩:១៦] ចូរអ្នករំឭកដល់ម៉ារយ៉ាំក្នុងគម្ពីរ កាលនាងបានដកខ្លួនចេញពីគ្រួសារនាងទៅកាន់ទីមួយនៅឯទិសខាងកើត ។* លោកមានប្រសាសន៍ថា៖ "ទៅឯគល់លម៉ើស្ងួត ។" *[១៩:១៧] នាងបានបាំងខ្លួនពីពួកគេ* លោកមានប្រសាសន៍ថា៖ "ទៅក្នុងកន្លែងស្ងប់ឡាតុ៌របស់ព្រះនាងﷺ ។" *យើងបានបញ្ជូនវិញ្ញាណយើងមករកនាង* ពោលគឺ យ៊ីបរ៉ាអ៊ីលﷺ *ដោយបង្ហាញខ្លួនចំពោះនាងជាមនុស្សគ្រប់លក្ខណ: ។ [១៩:១៧] នាងបានថា៖ "ខ្ញុំសូមជ្រកកោនក្រោមព្រះបារមីនៃព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ឲ្យផុតពីលោក បើលោកមានសទ្ធាស៊ីប់ចិត្តមែន ។"* ពោលគឺ ពីបណ្តាអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ។

«قٰالَ» لَهٰا جَبْرَئِيلُ «إِنَّمٰا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلاٰماً زَكِيًّا» فَأَنْكَرَتْ ذَلِكَ، لِأَنَّهَا لَمْ يَكُنْ فِي اَلْعَادَةِ أَنْ تَحْمِلَ اَلْمَرْأَةُ مِنْ غَيْرِ فَحْلٍ، فَقَالَتْ: «أَنّٰى يَكُونُ لِي غُلاٰمٌ وَ لَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَ لَمْ أَكُ بَغِيًّا» وَ لَمْ يَعْلَمْ جَبْرَئِيلُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) أَيْضاً كَيْفِيَّةَ اَلْقُدْرَةِ، فَقَالَ لَهٰا: «كَذٰلِكِ

قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَ لِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَ رَحْمَةً مِنَّا وَ كَانَ أَمْراً مَقْضِيًّا».

ជ្ជីបរ៉អ៊ីលﷺបានប្រាប់ព្រះនាងមានសន្តិសុខ ថា៖ *[១៩:១៩] "ខ្ញុំជាប្រេសិតរបស់ព្រះម្ចាស់នាង នាំអំណោយកូនប្រុសបរិសុទ្ធម្នាក់មកឲ្យនាង ។"* តែព្រះនាងមានសន្តិសុខមិនចូលចិត្តរឿងនេះទេ ពីព្រោះវាខុសពីទម្លាប់ដែលមនុស្សស្រីមានផ្ទៃពោះដោយគ្មានមនុស្សប្រុស ។ ដូច្នេះ *[១៩:២០] នាងបានថា៖ "តើខ្ញុំនឹងមានកូនម្តេចបានទៅ បើពុំដែលមានបុរសណាបានប៉ះពាល់ខ្ញុំទេ្ចយនោះ ហើយខ្ញុំក៏ពុំមែនជាស្រីផ្តេសផ្តាសទេ ?"* ឯជ្ជីបរ៉អ៊ីលﷺក៏មិនដឹងព្រះរាជបញ្ជានោះដែរ (ពោលគឺ មិនដឹងថាអល់ឡោះ ﷻ នឹងធ្វើយ៉ាងម៉េចទេ ដើម្បីឲ្យព្រះនាងﷺបានព្រះគភ) ។ ដូច្នេះ ព្រះអង្គﷺបានប្រាប់ព្រះនាងមានសន្តិសុខ ថា៖ *[១៩:២១] "[វានឹងប្រព្រឹត្តទៅ]ដូច្នេះឯង ។ ព្រះម្ចាស់នាងមានព្រះបន្ទូលថា៖ "វាជាការងាយស្រួលសម្រាប់អញ ។ យើងនឹងចាត់តាំងគេជាសញ្ញាមួយសម្រាប់មនុស្សទាំងឡាយនិងជាមេត្តាធម៌មកពីយើង ។" រឿងនេះបានសម្រេចស្រេចហើយ ។"*

قَالَ: فَنَفَخَ فِي جَيْبِهَا، فَحَمَلَتْ بِعِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِاللَّيْلِ فَوَضَعَتْهُ بِالْغَدَاةِ، وَ كَانَ حَمْلُهَا تِسْعَ سَاعَاتٍ مِنَ اَلنَّهَارِ، جَعَلَ اَللَّهُ لَهَا اَلشُّهُورَ سَاعَاتٍ،

លោកមានប្រសាសន៍ថា៖ "ព្រះអង្គﷺបានផ្លុំទៅក្នុងហោប៉ៅព្រះនាងមានសន្តិសុខ ព្រះនាងមានសន្តិសុខក៏ពព្រះគភ អ៊ីសាﷺពេលយប់មកដល់ ព្រឹកឡើងព្រះនាងﷺបានប្រសូតព្រះអង្គﷺ ។ ដូច្នេះ ព្រះនាងបានតាំងព្រះគភអស់រយៈពេលប្រាំបួនម៉ោង ព្រោះអល់ឡោះ ﷻ បានធ្វើឲ្យម៉ោងស្មើនឹងខែសម្រាប់ព្រះនាងﷺ ។

ثُمَّ نَادَاهَا جَبْرَئِيلُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) «وَ هُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ اَلنَّخْلَةِ» أَيْ هُزِّي اَلنَّخْلَةَ اَلْيَابِسَةَ فَهَزَّتْ، وَ كَانَ ذَلِكَ اَلْيَوْمَ سُوقٌ، فَاسْتَقْبَلَهَا اَلْحَاكَةُ، وَ كَانَتِ اَلْحِيَاكَةُ أَنْبَلَ صِنَاعَةٍ فِي ذَلِكَ اَلزَّمَانِ، فَأَقْبَلُوا عَلَى بِغَالٍ شُهْبٍ، فَقَالَتْ لَهُمْ مَرْيَمُ: أَيْنَ اَلنَّخْلَةُ اَلْيَابِسَةُ؟ فَاسْتَهْزَءُوا بِهَا وَ زَجَرُوهَا، فَقَالَتْ لَهُمْ: جَعَلَ اَللَّهُ كَسْبَكُمْ بَوْراً، وَ جَعَلَكُمْ فِي اَلنَّاسِ عَاراً،

បន្ទាប់មក ជ្ជីបរ៉អ៊ីលﷺប្រាប់ព្រះនាងﷺថា៖ *[១៩:២៥] ចូរអង្រួនដើមលម៉ើទៅ ផ្លែលម៉ើទុំថ្មីៗនឹងជ្រុះមក* ពោលគឺ ដើមលម៉ើស្ងួត ។ ព្រះនាងﷺក៏បានអង្រួនដើមលម៉ើនោះ ដើមលម៉ើនោះទៅជាមានផ្ទៃថ្ងៃនោះភ្លាម ។ ជាងតម្បាញបានប្រឆាំងព្រះនាងﷺ ហើយសម័យនោះតម្បាញជារបរមួយដែលថ្លៃថ្នូរបំផុត ។ ពួកគេជិះកូនសេះទេស ម៉ារយ៉ាំﷺបានសួរពួកគេថា៖ "ដើមលម៉ើស្ងួតនៅឯណា ?" តែពួកគេចំអកឲ្យព្រះនាងﷺ ធ្វើឲ្យព្រះនាងﷺក្រោធ ដូច្នេះព្រះនាងﷺមានវចនៈដាក់ពួកគេថា៖ "សូមឲ្យអល់ឡោះ ﷻ កម្ទេចទ្រព្យចំណូលរបស់អស់លោក ហើយធ្វើឲ្យអស់លោកអាម៉ាស់មុខក្នុងចំណោមមនុស្ស ។"

ثُمَّ اِسْتَقْبَلَهَا قَوْمٌ مِنَ اَلتُّجَّارِ فَدَلُّوهَا عَلَى اَلنَّخْلَةِ اَلْيَابِسَةِ، فَقَالَتْ لَهُمْ: مَرْيَمُ جَعَلَ اَللَّهُ اَلْبَرَكَةَ فِي كَسْبِكُمْ، وَ أَحْوَجَ اَلنَّاسَ إِلَيْكُمْ،

បន្ទាប់ពីនោះ មានពួកអ្នកជំនួញមកដល់ ហើយពួកគេបានចង្អុលបង្ហាញព្រះនាងﷺដើមលម៉ើស្ងួត ។ ព្រះនាងﷺក៏បានប្រាប់ពួកគេថា៖ "សូមអល់ឡោះ ﷻ ប្រសិទ្ធិពរដល់ទ្រព្យចំណូលរបស់អស់លោក

និងសូមឲ្យមនុស្សត្រូវការអស់លោក ។"

فَلَمَّا بَلَغَتِ اَلنَّخْلَةَ أَحَذَهَا اَلْمَخَاضُ، فَوَضَعَتْ بِعِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَلَمَّا نَظَرَتْ إِلَيْهِ: «قَالَتْ: يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هٰذَا وَ كُنْتُ نَسْياً مَنْسِيًّا» مَا ذَا أَقُولُ لِخَالِي، وَ مَا ذَا أَقُولُ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ؟

ពេលព្រះនាងﷺបានទៅដល់ដើមលម្ហើ ព្រះនាងﷺបានឈឺពោះប្រសូតអ៊ីសាﷺ ។ តែពេលព្រះនាងមើលទៅព្រះអង្គﷺ ព្រះនាងﷺមានវចនៈថា៖ *[១៩:២៣] នាងបានពោលថា៖ "សូមឲ្យខ្ញុំស្លាប់មុននេះ ហើយគេនឹងបំភ្លេចខ្ញុំចោល!"* តើខ្ញុំﷺនឹងប្រាប់ឪពុកមា (ឬឪពុកធំ) របស់ខ្ញុំﷺថាម្តេចទៅ តើខ្ញុំﷺនឹងប្រាប់កូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលម្តេចទៅ ?

«فَنَادٰاهَا» عِيسَى «مِنْ تَحْتِهَا أَلاَّ تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا» أَيْ نَهَراً «وَ هُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ اَلنَّخْلَةِ» أَيْ حَرِّكِي اَلنَّخْلَةَ «تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَباً جَنِيًّا» أَيْ طَيِّباً وَ كَانَتِ اَلنَّخْلَةُ قَدْ يَبِسَتْ مُنْذُ دَهْرٍ طَوِيلٍ، فَمَدَّتْ يَدَهَا إِلَى اَلنَّخْلَةِ، فَأَوْرَقَتْ وَ أَثْمَرَتْ، وَ سَقَطَ عَلَيْهَا اَلرُّطَبُ اَلطَّرِيُّ، فَطَابَتْ نَفْسُهَا.

អ៊ីសាﷺក៏ *[១៩:២៤] បានប្រាប់នាងពីក្បែរជើងនាងថា៖ "ចូរអ្នកម្តាយកុំព្រួយបារម្ភ! ព្រះម្ចាស់អ្នកម្តាយបានឲ្យទឹកផុសចេញមកនៅក្បែរជើងអ្នកម្តាយ* ពោលគឺ ស្ទឹង *[១៩:២៥] ចូរ[អ្នកម្តាយ]អង្រួនដើមលម្ហើទៅ* ពោលគឺ គោះដើមលម្ហើ *ផ្លែលម្ហើទុំថ្មីៗនឹងជ្រុះមក[ឲ្យអ្នកម្តាយ]* ពោលគឺ ផ្លែលម្ហើល្អ ។ គល់លម្ហើនោះក្រៀមស្វិតតាំងពីយូរមកហើយ ។ ព្រះនាងﷺបានលូកដៃទៅរកគល់លម្ហើនោះៗក៏បានដុះស្លឹក ចេញផ្លែ ។ ផ្លែលម្ហើថ្មីៗក៏បានជ្រុះមកលើព្រះនាងﷺ ។ ព្រះនាងﷺក៏បានស្រូលព្រះកាយ ។

فَقَالَ لَهَا عِيسَى قَمِّطِينِي وَ سَوِّينِي، ثُمَّ اِفْعَلِي كَذَا وَ كَذَا فَقَمَّطَتْهُ وَ سَوَّتْهُ، وَ قَالَ لَهَا عِيسَى: «فَكُلِي وَ اِشْرَبِي وَ قَرِّي عَيْناً فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ اَلْبَشَرِ أَحَداً فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمٰنِ صَوْماً» وَ صَمْتاً كَذَا نَزَلَتْ «فَلَنْ أُكَلِّمَ اَلْيَوْمَ إِنْسِيًّا». (تفسير القمى , ج 2 , ص 48)*

បន្ទាប់ពីនោះ អ៊ីសាﷺបានប្រាប់ព្រះនាងﷺថា៖ "សូមព្រះមាតាﷺដណ្តប់ទូលបង្គំﷺ រៀបចំខ្លួនទូលបង្គំﷺ និងធ្វើដូច្នេះ និងដូច្នេះ ។" ព្រះនាងﷺក៏បានរំព្រះអង្គﷻនិងរៀបចំខ្លួនព្រះអង្គﷺឲ្យស្អាតបាត ។ អ៊ីសាﷺបានប្រាប់ព្រះនាងﷺថា៖ *[១៩:២៦] ចូរអ្នកម្តាយពិសានិងផឹកទៅ ហើយចូរឲ្យភ្នែកអ្នកម្តាយស្រស់បស់ឡើងវិញ ។ បើអ្នកម្តាយឃើញមនុស្សណាក៏ដោយ ចូរអ្នកម្តាយថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំបានសច្ចាកាន់សីលត្រណមអាហារបូជាព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌* **និងស្ងៀមស្ងាត់**" អាយ៉ាស៊ុំនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងដូចនេះឯង *ខ្ញុំនឹងមិននិយាយជាមួយអ្នកណាទាំងអស់ថ្ងៃនេះ ។"* (تفسير القمى , ج 2 , ص 48)

فَأَتَتْ بِهِۦ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُۥ ۖ قَالُوا۟ يَٰمَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْـًٔا فَرِيًّا ﴿٢٧﴾

២៧. នាងបានបីគេ (ទារក) មករកប្រជារាស្ត្រ (គ្រួសារ) នាង ។ ពួកគេបានថា៖ "ម៉ារយ៉ាំ! នាងបានប្រព្រឹត្តអំពើគួរឲ្យស្រឡាំងកាំងណាស់!

يَٰٓأُخْتَ هَٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾

២៨. បងប្អូនស្រីរបស់ហ្ការូនអើយ ឪពុកនាងពុំមែនជាមនុស្សអាក្រក់ទេ ឯម្តាយនាងក៏ពុំមែនជាស្រីផ្តេសផ្តាសទេដែរ ។"

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ۖ قَالُوا۟ كَيْفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِى ٱلْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾

២៩. នាងក៏បានចង្អុលទៅរកគេ (ទារក) ។ ពួកគេបានថា៖ "ឲ្យយើងនិយាយជាមួយទារកដែលនៅក្នុងអង្រឹងបានដូចម្តេច ?"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២៧-២៩

1. وَ عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ، عَنْ وَهْبِ بْنِ مُنَبِّهٍ الْيَمَانِيِّ، قَالَ: إِنَّ يَهُودِيّاً سَأَلَ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ، أَكُنْتَ فِي أُمِّ الْكِتَابِ نَبِيّاً قَبْلَ أَنْ تُخْلَقَ؟ قَالَ: «نَعَمْ». قَالَ: وَ هَؤُلَاءِ أَصْحَابُكَ الْمُؤْمِنُونَ مُثْبَتُونَ مَعَكَ قَبْلَ أَنْ يُخْلَقُوا؟ قَالَ: «نَعَمْ».

១. [...] វ៉ាហ្ការ៉ាប់ ប៊ិន មុនបាស៊ុ អាល់-យ៉ាម៉ានីបានតំណាលថា បុរសយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ធីម្នាក់បានសួរព្រះសាស្តាﷺ ថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូﷺអើយ លោកﷺជាព្រះសាស្តាﷺនៅក្នុងព្រះមេគម្ពីរតាំងពីមុនលោកﷺត្រូវបង្កើតមកម្លេះមែនឬ ?" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចន:ថា៖ "មែន ។" បុរសយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ធីបានទូលថា៖ "ពួកសាវ័កទាំងនេះរបស់លោកﷺជាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាជាមួយលោកﷺដែរ តាំងពីមុនពួកគេត្រូវបង្កើតមកម្លេះមែនឬ ?" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចន:ថា៖ "មែន ។"

قَالَ: فَمَا شَأْنُكَ لَمْ تَتَكَلَّمْ بِالْحِكْمَةِ حِينَ خَرَجْتَ مِنْ بَطْنِ أُمِّكَ، كَمَا تَكَلَّمَ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ عَلَى زَعْمِكَ، وَ قَدْ كُنْتَ قَبْلَ ذَلِكَ نَبِيّاً؟ فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «إِنَّهُ لَيْسَ أَمْرِي كَأَمْرِ عِيسَى بْنِ مَرْيَمَ، إِنَّ عِيسَى بْنَ مَرْيَمَ خَلَقَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ أُمٍّ لَيْسَ لَهُ أَبٌ، كَمَا خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ مِنْ غَيْرِ أَبٍ وَ لاَ أُمٍّ، وَ لَوْ أَنَّ عِيسَى حِينَ خَرَجَ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ لَمْ يَنْطِقْ بِالْحِكْمَةِ، لَمْ يَكُنْ لِأُمِّهِ عُذْرٌ عِنْدَ النَّاسِ، وَ قَدْ أَتَتْ بِهِ مِنْ غَيْرِ أَبٍ وَ كَانُوا يَأْخُذُونَهَا كَمَا يُؤْخَذُ بِهِ مِثْلُهَا مِنَ الْمُحْصَنَاتِ، فَجَعَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مَنْطِقَهُ عُذْراً لِأُمِّهِ». (علل الشرائع: 79/ 1، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 711)***

បុរសយ៉ាហ្ស៊ីឌ្ធីបានទូលថា៖ "ហេតុអ្វីលោកﷺមិនចេះនិយាយពេលលោកﷺចេញពីពោះម្តាយ ដូចអ ីសាﷺ ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំﷺបាននិយាយដែរនោះ ដូចលោកﷺបានថា ហើយព្រះអង្គﷺជាព្រះសាស្តាមុននេះ ?" ព្រះសាស្តាﷺមានព្រះវចន:ថា៖ "រឿងខ្ញុំﷺមិនដូចរឿងអ ីសាﷺ ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំﷺទេ ។ អល់ឡោះហ ្ស ៊ីﷻបានបង្កើតព្រះអង្គﷺមកពីម្តាយ ព្រះអង្គﷺមិនមានឪពុកទេ ដូចអល់ឡោះហ ្ស ៊ីﷻបានបង្កើតអាដ ាំﷺដែរដោយគ្មានឪពុកនិងគ្មានម្តាយ ។ ប្រសិនបើអ ីសាﷺមិនចេះនិយាយពីក្នុងពោះមាតាទេ មាតាព្រះអង្គﷺនឹងមិនមានចម្លើយឆ្លើយតបមនុស្សទាំងឡាយទេ ។ ព្រះនាងﷺបានមកជាមួយព្រះអង្គﷺដោយគ្មានឪពុក ។ ពួកគេតែងតែចាត់ទុកព្រះនាងﷺជាគ ំរូនារីបរិសុទ្ធ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ ្ស ៊ីﷻបានធ្វើឲ្យព្រះអង្គﷺចេះនិយាយ ដើម្បីជាសេចក្តីអធិប្បាយសម្រាប់មាតាព្រះអង្គﷺ ។" (علل الشرائع: 79/ 1)

***

2. فَفَقَدُوهَا فِي الْمِحْرَابِ، فَخَرَجُوا فِي طَلَبِهَا، وَ خَرَجَ خَالُهَا زَكَرِيَّا، فَأَقْبَلَتْ وَ هُوَ فِي صَدْرِهَا، وَ أَقْبَلْنَ مُؤْمِنَاتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ يَبْزُقْنَ فِي وَجْهِهَا، فَلَمْ تُكَلِّمْهُنَّ حَتَّى دَخَلَتْ فِي مِحْرَابِهَا، فَجَاءَ إِلَيْهَا بَنُو إِسْرَائِيلَ وَ زَكَرِيَّا فَقَالُوا لَهَا: «يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئاً فَرِيًّا» 19\27 أَيْ

عَظِيماً مِنَ اَلْمَنَاهِي «يٰا أُخْتَ هٰارُونَ مٰا كٰانَ أَبُوكِ اِمْرَأَ سَوْءٍ وَ مٰا كٰانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا» 19\28

២. ពួកគេ (គឺពួកអ្នកស្រុក) មិនយើញព្រះនាងﷺនៅក្នុងកន្លែងស្ថ៍ឡាត្ទ់ព្រះនាងﷺទេ ។ ពួកគេបានដើររកព្រះនាងﷺ ។ ស្ការការីយ៉ាﷺ ឌីពុកមាព្រះនាងﷺ បានដើររកព្រះនាងﷺមុខគេ ។ ឯពួកនារីកូនចៅអ៊ីសរ៉អ៊ីលមានសទ្ធាមកសើចចំអកដាក់មុខពួកគេ ។ ព្រះនាងﷺមិននិយាយជាមួយពួកគេទេ ហើយបានចូលទៅក្នុងកន្លែងស្ថ៍ឡាត្ទ់ព្រះនាងﷺ ។ ពួកកូនចៅអ៊ីសរ៉អ៊ីលនិងស្ការការីយ៉ាﷺបានមកដល់ ហើយនិយាយដាក់ព្រះនាងﷺថា៖ *[១៩:២៧] "ម៉ារយ៉ាំ ! នាងបានប្រព្រឹត្តអំពើគួរឲ្យស្រឡាំងកាំងណាស់ !* ពោលគឺ អំពើធ្ងន់ធ្ងរដែលមនុស្សមានកិត្តិយសខ្ពស់ប្រព្រឹត្ត ។ *[១៩:២៨] បងប្អូនស្រីរបស់ហ្ចារូនអឺយ ឌីពុកនាងពុំមែនជាមនុស្សអាក្រក់ទេ ឯម្តាយនាងក៏ពុំមែនជាស្រីផ្តេសផ្តាសទេដែរ ។"*

مِنْ أَيْنَ هَذَا اَلْبَلاَءُ اَلَّذِي جِئْتِ بِهِ، وَ اَلْعَارُ اَلَّذِي أَلْزَمْتِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ؟ فَأَشَارَتْ إِلَى عِيسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي اَلْمَهْدِ، فَقَالُوا لَهَا: «كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كٰانَ فِي اَلْمَهْدِ صَبِيًّا؟» 19\29

[ពួកគេបានថា៖] "តើនាងនាំអំពើដែលនាំទុក្ខទោសនេះនិងសេចក្តីអាម៉ាស់មកពីណា មកឲ្យកូនចៅអ៊ីសរ៉អ៊ីល ?" ព្រះនាងﷺបានចង្អុលទៅឯអ៊ីសាﷺនៅក្នុងអង្រឹង ។ ពួកគេបាននិយាយដាក់ព្រះនាងﷺថា៖ *"[១៩:២២៩] ឲ្យយើងនិយាយជាមួយទារកដែលនៅក្នុងអង្រឹងបានដូចម្តេច ?"*

فَأَنْطَقَ اَللَّهُ عِيسَى اِبْنَ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ فَقَالَ: «إِنِّي عَبْدُ اَللهِ آتٰانِيَ اَلْكِتٰابَ وَ جَعَلَنِي نَبِيًّا» 19\30 إِلَى قَوْلِهِ «ذٰلِكَ عِيسَى اِبْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ اَلْحَقِّ اَلَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ» 19\34 أَيْ يُخَاصِمُونَ. (تفسير القمى , ج 2 , ص 49)*

អល់ឡោះហ្ចាន្ទ៍បានធ្វើឲ្យអ៊ីសាﷺ បឹន ម៉ារយ៉ាំﷺ និយាយបាន ថា៖ *"[១៩:៣០] "ខ្ញុំជាបាវរបស់អល់ឡោះហ្ចា៍ ។ ព្រះអង្គបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យខ្ញុំ ហើយបានតែងតាំងខ្ញុំជាព្រះសាស្តា"* ដល់ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ៖ *[១៩:៣៤] នោះគឺអ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារយ៉ាំ សច្ចវាចា ។ ពួកគេឈ្លោះប្រកែកគ្នារឿងសច្ចវាចានោះឯង ។"* (تفسير القمى , ج 2 , ص 49)

قَالَ إِنِّى عَبْدُ ٱللَّهِ ءَاتَىٰنِىَ ٱلْكِتَٰبَ وَجَعَلَنِى نَبِيًّا ﴿٣٠﴾

៣០. គេបានថា៖ "ខ្ញុំជាបាវរបស់អល់ឡោះហ្ចា៍ ។ ព្រះអង្គបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យខ្ញុំ ហើយបានតែងតាំងខ្ញុំជាព្រះសាស្តា ។

وَجَعَلَنِى مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنتُ وَأَوْصَٰنِى بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾

៣១. ព្រះអង្គបានប្រសិទ្ធខ្ញុំ ទោះបីខ្ញុំស្ថិតនៅទីណាក៏ដោយ ។ ព្រះអង្គបានដាក់បញ្ជាឲ្យខ្ញុំធ្វើនមស្ការ [បូជាព្រះអង្គ] និងបរិច្ចាគទាន ដរាបណាខ្ញុំមានជីវិត

وَبَرًّۢا بِوَٰلِدَتِى وَلَمْ يَجْعَلْنِى جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾

៣២. ព្រមទាំងឲ្យខ្ញុំប្រព្រឹត្តល្អចំពោះមាតាខ្ញុំ ។ ព្រះអង្គពុំបានបង្កើតខ្ញុំមកជាមនុស្សសាហាវ ជាទុជ៉ន

ទេ ។

وَٱلسَّلَٰمُ عَلَيَّ يَوۡمَ وُلِدتُّ وَيَوۡمَ أَمُوتُ وَيَوۡمَ أُبۡعَثُ حَيّٗا ٣٣

៣៣. សូមសិរីសួស្តីកើតមានលើរូបខ្ញុំ នាថ្ងៃដែលខ្ញុំប្រសូត នាថ្ងៃដែលខ្ញុំចូលទិវង្គត និងនាថ្ងៃដែលខ្ញុំរស់ពីស្លាប់វិញ ។"

ذَٰلِكَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ قَوۡلَ ٱلۡحَقِّ ٱلَّذِي فِيهِ يَمۡتَرُونَ ٣٤

៣៤. នោះគឺអ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារយ៉ាំ សច្ចវាចា ។ ពួកគេឈ្លោះប្រកែកគ្នារឿងសច្ចវាចានោះឯង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៣០-៣៤

1. قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: قَالَ اَلصَّادِقُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ ''وَ أَوْصانِي بِالصَّلاةِ وَ الزَّكاةِ''. قَالَ: «زَكَاةُ اَلرُّءُوسِ، لِأَنَّ كُلَّ اَلنَّاسِ لَيْسَ لَهُمْ أَمْوَالٌ، وَ إِنَّمَا اَلْفِطْرَةُ عَلَى اَلْفَقِيرِ وَ اَلْغَنِيِّ وَ اَلصَّغِيرِ وَ اَلْكَبِيرِ». (تفسير القمّيّ 2:50، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 706)***

១. អ្នកលី បិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមមានប្រសាសន៍ថា អាល់-ស្ស៊ីឌ្ទិក្ក صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ *[១៩:៣១] ព្រះអង្គបានដាក់បញ្ជាឲ្យខ្ញុំធ្វើនមស្ការ[ឫជាព្រះអង្គ] និងបរិច្ចាគទាន ដរាបណាខ្ញុំមានជីវិត* ថាៈ "ស្ទាកាតុ៌ជាកាតព្វកិច្ចលើអ្នកមាន ពីព្រោះមនុស្សមិនមានទ្រព្យទាំងអស់គ្នាទេ ។ តែហ្ស៊ីតរ៉ោះតុ៌ជាកាតព្វកិច្ចលើអ្នកក្រនិងអ្នកមាន មនុស្សតូចនិងមនុស្សធំ ។" (تفسير القمّي 2: 50)

***

2. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ يَزِيدَ الْكُنَاسِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام): أَ كَانَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ (عليه السلام) حِينَ تَكَلَّمَ فِي الْمَهْدِ حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى أَهْلِ زَمَانِهِ؟ فَقَالَ: «كَانَ يَوْمَئِذٍ نَبِيّاً حُجَّةَ اللَّهِ غَيْرَ مُرْسَلٍ، أَ مَا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِ حِينَ قَالَ: {إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتانِيَ الْكِتابَ وَ جَعَلَنِي نَبِيًّا. وَ جَعَلَنِي مُبارَكاً أَيْنَ ما كُنْتُ وَ أَوْصانِي بِالصَّلاةِ وَ الزَّكاةِ ما دُمْتُ حَيًّا}»؟

២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ់ បិន យ៉ាកុ៊ុ្ប... យ៉ាស្ស៊ីដ្ធ អាល់-គូណាស៊ីបានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ យ៉ូ្ហកុ៊ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام ថាៈ "កាលអ៊ីសា عليه السلام បិន ម៉ារយ៉ាំ عليهما السلام បាននិយាយនៅក្នុងអង្រឹងនោះ តើព្រះអង្គ عليه السلام ជាព្រះអាជ្ញាធररបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ លើមនុស្សសម័យព្រះអង្គ عليه السلام ឬ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថាៈ "សម័យនោះ ព្រះអង្គ عليه السلام ជាព្រះសាស្តា ជាព្រះអាជ្ញាធररបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ ដោយមិនមែនជាមូរស៊ីលទេ (គឺប្រេសិតररបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ ﷻ) ។ លោកមិនបានឮព្រះវចនៈព្រះអង្គ عليه السلام ទេ កាលៈ *[១៩:៣០] គេបានថាៈ "ខ្ញុំជាបាវररបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ។ ព្រះអង្គបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យខ្ញុំ ហើយបានតែងតាំងខ្ញុំជាសាស្តា ។ [១៩:៣១] ព្រះអង្គបានប្រសិទ្ធខ្ញុំទោះបីខ្ញុំស្ថិតនៅទីណាក៏ដោយ ។ ព្រះអង្គបានដាក់បញ្ជា ឲ្យខ្ញុំធ្វើនមស្ការ[ឫជាព្រះអង្គ] និងបរិច្ចាគទាន ដរាបណាខ្ញុំមានជីវិត ?"*

قُلْتُ: فَكَانَ يَوْمَئِذٍ حُجَّةً لِلَّهِ عَلَى زَكَرِيَّا فِي تِلْكَ الْحَالِ وَ هُوَ فِي الْمَهْدِ؟ فَقَالَ: «كَانَ عِيسَى (عليه السلام) فِي تِلْكَ الْحَالِ آيَةً لِلنَّاسِ،

وَ رَحْمَةً مِنَ اللَّهِ لِمَرْيَمَ حِينَ تَكَلَّمَ فَعَبَّرَ عَنْهَا، وَ كَانَ نَبِيّاً حُجَّةً عَلَى مَنْ سَمِعَ كَلَامَهُ فِي تِلْكَ الْحَالِ، ثُمَّ صَمَتَ فَلَمْ يَتَكَلَّمْ حَتَّى مَضَتْ لَهُ سَنَتَانِ، وَ كَانَ زَكَرِيَّا الْحُجَّةَ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى النَّاسِ بَعْدَ صَمْتِ عِيسَى (عليه السلام) بِسَنَتَيْنِ، ثُمَّ مَاتَ زَكَرِيَّا (عليه السلام) فَوَرِثَهُ ابْنُهُ يَحْيَى الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ هُوَ صَبِيٌّ صَغِيرٌ، أَ مَا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ {يا يَحْيى خُذِ الْكِتابَ بِقُوَّةٍ وَ آتَيْناهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا}،

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សម័យនោះព្រះអង្គ៖ជាព្រះអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ្ចាន្ធ៉ាលើស្ការាការីយ៉ា៖ នៅក្នុងសភាពនោះ ខណៈដែលអ្ជីសា៖នៅក្នុងអង្រឹង ?" ព្រះអង្គ៖មានវចនៈថា៖ "អ្ជីសា៖នៅក្នុងសភាពនោះ ជាព្រះសញ្ញាមួយសម្រាប់មនុស្សទាំងឡាយ និងជាព្រះមេត្តាធម៌ដែលមកពីអល់ឡោះហ្ចាន្ធ៉ាមកឲ្យម៉ារយុាំ៖ កាលអ្ជីសា៖បាននិយាយជួសមាតា៖ព្រះអង្គ៖នោះ ។ ព្រះអង្គ៖ព្រះសាស្តា៖ ជាព្រះអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ្ចាន្ធ៉ាលើបុគ្គលណាដែលបានឲ្យព្រះអង្គ៖ក្នុងសភាពនោះ ។ បន្ទាប់ពីនោះមកគេមិនឲ្យព្រះអង្គ៖ទេ ។ ព្រះអង្គ៖មិននិយាយទេលុះពីរឆ្នាំបានកន្លងផុតទៅ ។ ស្ការាការីយ៉ា៖ជាព្រះអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ្ចាន្ធ៉ាលើមនុស្សទាំងឡាយ បន្ទាប់ពីអ្ជីសា៖បានស្ងាត់អស់ពីរឆ្នាំនោះ ។ បន្ទាប់ពីនោះ ស្ការាការីយ៉ា៖បានចូលទិវង្គត ។ យ៉ាស្ប់យ៉ា៖ ព្រះរាជបុត្រព្រះអង្គ៖ បានស្នងព្រះអង្គ៖ ទទួលព្រះគម្ពីរនិងប្រាជ្ញាញាណពីស្ការាការីយ៉ា៖ជាកេរមរតកតាំងព្រះអង្គ៖នៅកុមារភាពម្លេ៉ះ ។ លោកមិនបានឲ្យព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ចាន្ធ៉ាទេគឺ៖ *[១៩:១២] "យ៉ាស្ប់យ៉ាអឺយ ចូរអ្នកកាន់គម្ពីរឲ្យមាំមួន ។" យើងបានប្រទានឲ្យគេនូវបញ្ញាបារមីតាំងពីគេនៅក្នុងកុមារវ័យម្លេ៉ះ ។"*

فَلَمَّا بَلَغَ عِيسَى (عليه السلام) سَبْعَ سِنِينَ تَكَلَّمَ بِالنُّبُوَّةِ وَ الرِّسَالَةِ، حِينَ أَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ، فَكَانَ عِيسَى (عليه السلام) الْحُجَّةَ عَلَى يَحْيَى وَ عَلَى النَّاسِ، أَجْمَعِينَ وَ لَيْسَ تَبْقَى الْأَرْضُ- يَا أَبَا خَالِدٍ- يَوْماً وَاحِداً بِغَيْرِ حُجَّةٍ لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ مُنْذُ يَوْمَ خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ (عليه السلام)، وَ أَسْكَنَهُ الْأَرْضَ».

លុះអ្ជីសា៖មានព្រះជន្មប្រាំពីរវស្សា ព្រះអង្គ៖និយាយក្នុងលក្ខណៈជាព្រះសាស្តានិងអ្នកនាំព្រះរាជសារដែលអល់ឡោះហ្ចាន្ធ៉ាបើកឲ្យព្រះអង្គ៖ដឹង ។ ដូច្នេះអ្ជីសា៖ជាព្រះអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ្ចាន្ធ៉ាលើយ៉ាស្ប់យ៉ា៖និងលើមនុស្សទាំងឡាយរួមគ្នា ។ អាប្ចូ ខ៏លិដ្ធអឺយ នៅលើផែនដីនេះមិនមានថ្ងៃណាមួយដែលគ្មានព្រះអាជ្ញាធរមួយរបស់អល់ឡោះហ្ចាន្ធ៉ាលើមនុស្សទាំងឡាយឡើយ ចាប់តាំងពីថ្ងៃដែលអល់ឡោះហ្ចាន្ធ៉ាបានបង្កើតអាដ្ធាំ៖ ហើយបានទុកដាក់ព្រះអង្គ៖នៅលើផែនដី ។"

فَقُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، أَ كَانَ عَلِيٌّ (عليه السلام) حُجَّةً مِنَ اللَّهِ وَ رَسُولِهِ عَلَى هَذِهِ الْأُمَّةِ فِي حَيَاةِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله)؟ فَقَالَ: «نَعَمْ، يَوْمَ أَقَامَهُ لِلنَّاسِ، وَ نَصَبَهُ عَلَماً، وَ دَعَاهُمْ إِلَى وَلَايَتِهِ، وَ أَمَرَهُمْ بِطَاعَتِهِ».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ៖ ។ តើអ្ជាលី៖ជាព្រះអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ្ចាន្ធ៉ានិងរ៉ស្ងៃលុលឡោះហ្ចាន្ធ៉ាលើសហគមន៍នេះ ក្នុងសម័យកាលរបស់រ៉ស្ងៃលុលឡោះហ្ចាន្ធ៉ាមែនទេ ។" ព្រះអង្គ៖មានវចនៈថា៖ "ត្រូវហើយ ។ គឺថ្ងៃដែលព្រះសាស្តា៖បានតែងតាំងអ្ជាលី៖សម្រាប់មនុស្សទាំងឡាយ បានចាត់តាំងអ្ជាលី៖ជាទង់ បានហៅមនុស្សទាំងឡាយមករកវីឡាយ៉ាស្ប់អ្ជាលី៖ ហើយបានបញ្ជាមនុស្សទាំងឡាយឲ្យស្តាប់បង្គាប់អ្ជាលី៖ ។"

قُلْتُ: وَ كَانَتْ طَاعَةُ عَلِيٍّ (عليه السلام) وَاجِبَةً عَلَى النَّاسِ فِي حَيَاةِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) وَ بَعْدَ وَفَاتِهِ؟ فَقَالَ: «نَعَمْ»، وَ لَكِنَّهُ صَمَتَ فَلَمْ يَتَكَلَّمْ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله)، وَ كَانَتِ الطَّاعَةُ لِرَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) عَلَى أُمَّتِهِ وَ عَلَى عَلِيٍّ (عليه السلام) فِي حَيَاةِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله)، وَ كَانَتِ الطَّاعَةُ مِنَ اللَّهِ وَ مِنْ رَسُولِهِ عَلَى النَّاسِ كُلِّهِمْ لِعَلِيٍّ (عليه السلام) بَعْدَ وَفَاةِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله)، وَ كَانَ عَلِيٌّ (عليه السلام) حَكِيماً عَالِماً».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ការស្តាប់បង្គាប់អ៊ុលីជាការចាំបាច់លើមនុស្សទាំងឡាយក្នុងសម័យកាលរបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីនិងក្រោយពីរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីបានចូលទិវង្គតមែនទេ ?" ព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ "ត្រូវហើយ ។ តែអ៊ុលីបានស្ងាត់ មិននិយាយគូបជាមួយរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីទេ ។ ការស្តាប់បង្គាប់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីជាកាតព្វកិច្ចលើសហគមន៍នេះនិងលើអ៊ុលី ក្នុងសម័យកាលរបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី ។ ការស្តាប់បង្គាប់អ៊ុលីនោះមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ីនិងរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីដែលជាកាតព្វកិច្ចលើមនុស្សទាំងអស់ ក្រោយពីរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីបានចូលទិវង្គត ព្រោះ អ៊ុលីជាអ្នកមានប្រាជ្ញាញ្ញាណ ជាអ្នកចេះដឹង ។" (الكافي 1: 382/ 1)

***

3. قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ الْكُلَيْنِيُّ مُصَنِّفُ هَذَا الْكِتَابِ رَحِمَهُ اللَّهُ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ وَهْبٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ أَفْضَلِ مَا يَتَقَرَّبُ بِهِ الْعِبَادُ إِلَى رَبِّهِمْ، وَ أَحَبِّ ذَلِكَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مَا هُوَ؟ فَقَالَ: «مَا أَعْلَمُ شَيْئاً بَعْدَ الْمَعْرِفَةِ أَفْضَلَ مِنْ هَذِهِ الصَّلَاةِ، أَ لَا تَرَى أَنَّ الْعَبْدَ الصَّالِحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ (عليه السلام)، قَالَ: {وَ أَوْصانِي بِالصَّلاةِ وَ الزَّكاةِ ما دُمْتُ حَيًّا}».

៣. [...] មូអ៊ាវីយ៉ាស៊ុ ប៊ិន វ៉ាហ្ហាប់បានថ្លែងថា ខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីអំពីអ្វីដែលល្អបំផុតដែលធ្វើឲ្យបាវបាននៅក្បែរព្រះម្ចាស់ខ្លួន និងអ្វីដែលជាទីស្រឡាញ់បំផុតសម្រាប់អល់ឡោះហ្ស៊ី ។" ព្រះអង្គមានវចន:ថា៖ "បន្ទាប់ពីការទទួលស្គាល់ (រ៉ីឡាយ៉ាស៊ុ) ដែលខ្ពស់ជាងស្ថ្ងៃឡាតុ៌នេះ ខ្ញុំមិនដឹងថាមានអ្វីទេ ។ លោកមិនឃើញបាវត្រឹមត្រូវ អ៊ីសាមិនបានថាទេ គឺ៖ *[១៩:៣១] ព្រះអង្គបានប្រសិទ្ធខ្ញុំ ទោះបីខ្ញុំស្ថិតនៅទីណាក៏ដោយ ។ ព្រះអង្គបានដាក់បញ្ជាឲ្យខ្ញុំធ្វើនមស្ការ [ឬជាព្រះអង្គ] និងបរិច្ចាគទាន ដរាបណាខ្ញុំមានជីវិត* ?" (الكافي 3: 264/ 1)

***

4. وَ عَنْهُ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ إِسْحَاقَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ اَلْهَمْدَانِيُّ مَوْلَى بَنِي هَاشِمٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا كَثِيرُ بْنُ عَيَّاشٍ اَلْقَطَّانُ، عَنْ أَبِي اَلْجَارُودِ زِيَادِ بْنِ اَلْمُنْذِرِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ اَلْبَاقِرِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «لَمَّا وُلِدَ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) كَانَ اِبْنَ يَوْمٍ كَأَنَّهُ اِبْنُ شَهْرَيْنِ، فَلَمَّا كَانَ اِبْنَ سَبْعَةِ أَشْهُرٍ، أَخَذَتْ وَالِدَتُهُ بِيَدِهِ وَ جَاءَتْ بِهِ إِلَى اَلْكُتَّابِ، فَأَقْعَدَتْهُ بَيْنَ يَدَيِ اَلْمُؤَدِّبِ، فَقَالَ لَهُ اَلْمُؤَدِّبُ: قُلْ بِسْمِ اَللَّهِ اَلرَّحْمَنِ اَلرَّحِيمِ. فَقَالَ عِيسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): بِسْمِ اَللَّهِ اَلرَّحْمَنِ اَلرَّحِيمِ.

៤. [...] មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ប៊ិន អ៊ីសហ្ហាក្ខ៌បានតំណាលតមកពី អាស៊ូម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ អាល់-ហ្ហាំដ្ហានី ទាស:របស់បានី-ហ្ហាស្ស៊ីម តមកពី យ៉ាក្ខ៌ហ្ហារ ប៊ិន អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៊ូ កូនរបស់ យ៉ាក្ខ៌ហ្ហារ ប៊ិន អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៊ូ កូនរបស់យ៉ាក្ខ៌ហ្ហារ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីលី ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប តមកពី ការ្ស៊ៀ ប៊ិន អ៊ែយ៉ាស៊ុ អាល់-ក្ខ៌ត្ដ៌ន តមកពី អាប៊ូ អាល់-យ៉ាវ្ហ្ស ស៊ីយ៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាល់-មុនស្ការ តមកពី អាប៊ូ

យ៉ាកុ៌ហ្ជារ មូហ្ជាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ុលី អាល់-បាគ្ជ៊ៀរ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "កាលអ៊ីសា ﷺ ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំ ﷺ ប្រសូតមក ព្រះអង្គ ﷺ ដូចទារកអាយុពីរខែ ។ ពេលព្រះអង្គ ﷺ អាយុប្រាំពីរខែ មាតា ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ ដឹកដៃព្រះអង្គ ﷺ ទៅសាលា ឲ្យព្រះអង្គ ﷺ អង្គុយទល់មុខគ្រូ ។ គ្រូបានប្រាប់ព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "ចូរថា៖ "بسم الله الرحمن الرحيم (ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ជ៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី) ។"" អ៊ីសា ﷺ មានវចនៈថា៖ "بسم الله الرحمن الرحيم (ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ជ៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តា ករុណាប្រណី) ។"

فَقَالَ لَهُ اَلْمُؤَدِّبُ: قُلْ أَبْجَدْ فَرَفَعَ عِيسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) رَأْسَهُ، فَقَالَ: وَ هَلْ تَدْرِي مَا أَبْجَدْ؟ فَعَلاَهُ بِالدِّرَّةِ لِيَضْرِبَهُ، فَقَالَ: يَا مُؤَدِّبُ، لاَ تَضْرِبْنِي إِنْ كُنْتَ تَدْرِي، وَ إِلاَّ فَسَلْنِي حَتَّى أُفَسِّرَ لَكَ. قَالَ: فَسِّرْهُ لِي.

គ្រូបានប្រាប់ព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "ចូរថា ព្យញ្ជនៈ ។" អ៊ីសា ﷺ ងើយមុខឡើងហើយថា៖ "លោកដឹងទេថា អ្វីគឺព្យញ្ជនៈ ?" គ្រូលើករំពាត់ឡើងដើម្បីវាយព្រះអង្គ ﷺ ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "លោកគ្រូអើយ កុំវាយខ្ញុំ ﷺ បើលោកគ្រូដឹង ហើយសូមរៀបរាប់ប្រាប់ខ្ញុំ ﷺ ផង ។ បើមិនដឹងទេ ខ្ញុំ ﷺ នឹងពន្យល់លោកគ្រូ ។" គ្រូបានថា៖ "ចូរពន្យល់ខ្ញុំមក ។"

فَقَالَ: عِيسَى (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) : اَلْأَلِفُ: آلاَءُ اَللَّهِ، وَ اَلْبَاءُ: بَهْجَةُ اَللَّهِ، وَ اَلْجِيمُ: جَمَالُ اَللَّهِ، وَ اَلدَّالُ: دِينُ اَللَّهِ، هَوَّزْ، اَلْهَاءُ: هَوْلُ جَهَنَّمَ ، وَ اَلْوَاوُ: وَيْلٌ لِأَهْلِ اَلنَّارِ، وَ اَلزَّايُ: زَفِيرُ جَهَنَّمَ، حُطِّي: حُطَّتِ اَلْخَطَايَا عَنِ اَلْمُسْتَغْفِرِينَ، كَلَمَنْ: كَلاَمُ اَللَّهِ لاَ مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ، سَعْفَصْ: صَاعٌ وَ اَلْجَزَاءُ بِالْجَزَاءِ، قَرَشَتْ: قَرَشَهُمْ فَحَشَرَهُمْ.

អ៊ីសា ﷺ មានវចនៈថា៖ "អាលិហ្ជ ព្រះពររបស់អល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ ។ បា សេចក្ដីគាប់ព្រះហឫទ័យរបស់អល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ ។ យ៊ីម ព្រះសម្រស់របស់អល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ ។ ដ្ឋាល់ ព្រះសាសនារបស់អល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ ។ ហ្ជា ការខ្លាចនរក ។ រ៉ៅ អបមង្គលរបស់ពួកភ្លើងនរក ។ ស៊ៃ ការដកខ្យល់ចេញចូលរបស់នរក ។ ហ្ជាតុ្ធយ៉ ការលាងបាបរបស់អស់បុគ្គលដែលគេលើកទោសឲ្យ ។ កាល់ម៉ាន ព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ ។ ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ មិនផ្លាស់ប្ដូរទេ ។ សាកុ៌ហ្ជាស្ជ ការតបស្នងមួយចំណែកដោយរង្វាន់ ។ ក្ជ៊ារ៉ាត ការជ្រៀតគ្នានិងការនាំពួកគេ ។

فَقَالَ اَلْمُؤَدِّبُ: أَيَّتُهَا اَلْمَرْأَةُ خُذِي بِيَدِ اِبْنِكِ فَقَدْ عُلِّمَ وَ لاَ حَاجَةَ لَهُ فِي اَلْمُؤَدِّبِ». (التوحيد: 236/ 1، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 711)***

គ្រូបានថា៖ "អ្នកស្រី ﷺ អើយ នាំកូនអ្នកស្រី ﷺ ទៅវិញទៅ ព្រោះគេ ﷺ ចេះដឹង ហើយគេ ﷺ មិនត្រូវការគ្រូទេ ។" (التوحيد: 236/ 1)

مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٍ ۖ سُبْحَانَهُ ۚ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾

៣៥. មិនសក្ដិសមសម្រាប់អល់ឡោះហ្ជ៌ទាល់តែសោះ ដែលព្រះអង្គមានបុត្រនោះ ។ សូមថ្វាយសេចក្ដីរុងរឿងចំពោះព្រះអង្គ ។ កាលណាព្រះអង្គសម្រេចអ្វីមួយ ព្រះអង្គគ្រាន់តែមានព្រះតម្រាស់ថា៖

"ចូរកើតឡើង ។" វាក៏កើតឡើងភ្លាម (ព្រះឆន្ទ:ព្រះអង្គញ៉ាំងឲ្យកើតមាន) ។

وَإِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ٣٦

៣៦. [អ៊ីសាបានថ្លែងថា:] "អល់ឡោះហ្ន៑ជាព្រះម្ចាស់ខ្ញុំ និងជាព្រះម្ចាស់របស់អស់លោក ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកគោរពបូជាព្រះអង្គ ។ នោះគឺមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ ។"

فَٱخۡتَلَفَ ٱلۡأَحۡزَابُ مِنۢ بَيۡنِهِمۡۖ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن مَّشۡهَدِ يَوۡمٍ عَظِيمٍ ٣٧

៣៧. តែក្រុមទាំងឡាយក្នុងចំណោមពួកគេបានខ្វែងគំនិតគ្នា ។ អបមង្គលលើបណ្តាអ្នកដែលមិនជឿ ពេលបានឃើញថ្ងៃដ៏សម្បើម ។

أَسۡمِعۡ بِهِمۡ وَأَبۡصِرۡ يَوۡمَ يَأۡتُونَنَا لَٰكِنِ ٱلظَّٰلِمُونَ ٱلۡيَوۡمَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٣٨

៣៨. ពួកគេនឹងបានឮច្បាស់ ពួកគេនឹងបានឃើញច្បាស់[ការពិតទាំងឡាយ] ថ្ងៃដែលពួកគេនឹងមកជួបយើង ។ តែជនទុច្ចរិតទាំងឡាយថ្ងៃនេះនៅក្នុងកំហុសយ៉ាងជាក់ស្តែង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៣៥-៣៨

1. مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ اَلنُّعْمَانِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ اَلْمُفَضَّلِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ قَيْسٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ فَضَّالٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا ثَعْلَبَةُ بْنُ مَيْمُونٍ، عَنْ مُعَمَّرِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ دَاوُدَ اَلدَّجَاجِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «سُئِلَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''فَاخْتَلَفَ اَلْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ''، فَقَالَ: اِنْتَظِرُوا اَلْفَرَجَ فِي ثَلاَثٍ». فَقِيلَ: يَا أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ، وَ مَا هُنَّ؟ فَقَالَ: «اِخْتِلاَفُ أَهْلِ اَلشَّامِ بَيْنَهُمْ، وَ اَلرَّايَاتُ اَلسُّودُ مِنْ خُرَاسَانَ، وَ اَلْفَزْعَةُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ».

១. មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ញ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម អាល់-នុអ៊ីម៉ានី បានថ្លែងតពី អាស៊ីម៉ាដ្ញ ប៊ិន មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ញ ប៊ិន សាអ៊ីដ ដែលបានថ្លែងតពី មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ញ ប៊ិន អាល់-មូហ្ហាដ្ញ៉ាដ្ញ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ប៊ិន ឆ្ងយ់ស៑ ដែលបានថ្លែងតពី អាល់-ហ្ហាសាន់ ប៊ិន អ៊ីលី ប៊ិន ហ្ហាដ្ញ៉ាដ្ញ ដែលបានថ្លែងតពី ស្ហាអ៊ីល់បាស៊ុ ប៊ិន ម៉ែមូន ដែលបានថ្លែងតពី មូអ៊ីម៉ារ ប៊ិន យ៉ាស៊ីយ៉ា ដែលបានថ្លែងតពី ដ្ហាវ៉ុដ អាល់-ដ្ហាយ៉ុ៑ស៊ី ដែលបានថ្លែងតពី អាប៊ូ យ៉ុ៑ហ្ហារ មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ញ់ ១ ប៊ិន អ៊ីលី ១ ដែលមានចវន:ថា មានគេសួរអាមីរុល-មុមីនីន ១ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ១ *[១៩:៣៧] តែក្រុមទាំងឡាយក្នុងចំណោមពួកគេបានខ្វែងគំនិតគ្នា ។* ព្រះអង្គ ១ មានវចន:ថា: "ចូរទន្ទឹងចាំជំនួយសង្គ្រោះក្នុងព្រឹត្តិការណ៍បី ។" គេបានសួរថា: "អាមីរុល-មុមីនីន ១ អ៊ីយ អ្វីទៅព្រឹត្តិការណ៍ទាំងបីនោះ ?" អាមីរុល-មុមីនីន ១ មានវចន:ថា: "ប្រជារាស្ត្រទាស់ទែងគ្នានៅឯតំបន់ស្ហ៊ាំ (គឺស៊ីរ៉ី) បណ្តាទង់ខ្មៅលេចត្រដែតឡើងពីតំបន់ឃ្យ៉ូ៑ស៊ាន និងព្រឹត្តិការណ៍គួរឲ្យភ័យរន្ធត់ក្នុងខែរ៉ម៉ាដ្ញ៉ាន ។"

فَقِيلَ: وَ مَا اَلْفَزْعَةُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ؟ فَقَالَ: «أَ وَ مَا سَمِعْتُمْ قَوْلَ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي اَلْقُرْآنِ: ''إِنْ نَشَأْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ اَلسَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ''، هِيَ آيَةٌ تُخْرِجُ اَلْفَتَاةَ مِنْ خِدْرِهَا، وَ تُوقِظُ اَلنَّائِمَ، وَ تُفْزِعُ اَلْيَقْظَانَ». (الغيبة: 251/ 8، البرهان في تفسير

القرآن الجزء : 4 صفحة : 166)***

គេបានសួរថា៖ "អ្វីទៅដែលគួរឲ្យភ័យរន្ធត់ក្នុងខែរ៉ម៉ាដ្ជននេះ ?" អាមីរុល-មុមីនីនصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "អស់លោកមិនធ្លាប់បានឮព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៍عز وجلនេះទេ *"[២៦:៤] បើយើងប្រាថ្នា យើងនឹងដាក់ចុះមកលើពួកគេពីលើមេឃ នូវសញ្ញា[ឬអព្ភូតហេតុអស្ចារ្យ]មួយ កពួកគេ (ក្បាលពួកគេ) នឹងទោរទន់ចំពោះសញ្ញានោះ ។"* នេះគឺសញ្ញាមួយដែលនឹងធ្វើឲ្យក្មេងស្រីម្នាក់លេចខ្លួនឡើងពីទីកំបាំងខ្លួន អ្នកដេកលក់នឹងភ្ញាក់ អ្នកមិនដេកនឹងភ័យតក្កមា ។" (តាក់វីល អាល់ អាយ៉ាត់ អាល់-ស្វាហ៊ីរ៉ោះត៍ ទំព័រ ៣៨៤,8/251 الغيبة)

***

2. اَلْعَيَّاشِيُّ: عَنْ جَابِرٍ اَلْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، يَقُولُ: «اِلْزَمِ اَلْأَرْضَ لاَ تُحَرِّكْ يَدَكَ وَ لاَ رِجْلَكَ أَبَداً حَتَّى تَرَى عَلاَمَاتٍ أَذْكُرُهَا لَكَ فِي سَنَةٍ، وَ تَرَى مُنَادِياً يُنَادِي بِدِمَشْقَ، وَ خَسْفاً بِقَرْيَةٍ مِنْ قُرَاهَا، وَ تَسْقُطُ طَائِفَةٌ مِنْ مَسْجِدِهَا، فَإِذَا رَأَيْتَ اَلتُّرْكَ جَازُوهَا، فَأَقْبَلَتِ اَلتُّرْكُ حَتَّى نَزَلَتِ اَلْجَزِيرَةَ، وَ أَقْبَلَ اَلرُّومُ حَتَّى نَزَلَتِ اَلرَّمْلَةَ، وَ هِيَ سَنَةُ اِخْتِلاَفٍ فِي كُلِّ أَرْضٍ مِنْ أَرْضِ اَلْعَرَبِ، وَ أَنَّ أَهْلَ اَلشَّامِ يَخْتَلِفُونَ عِنْدَ ذَلِكَ عَلَى ثَلاَثِ رَايَاتٍ: اَلْأَصْهَبِ، وَ اَلْأَبْقَعِ، وَ اَلسُّفْيَانِيِّ، مَعَ بَنِي ذَنَبِ اَلْحِمَارِ مُضَرُ، وَ مَعَ اَلسُّفْيَانِيِّ أَخْوَالُهُ مِنْ كَلْبٍ، فَيَظْهَرُ اَلسُّفْيَانِيُّ، وَ مَنْ مَعَهُ عَلَى بَنِي ذَنَبِ اَلْحِمَارِ، حَتَّى يَقْتُلُوا قَتْلاً لَمْ يَقْتُلْهُ شَيْءٌ قَطُّ وَ يَحْضُرُ رَجُلٌ بِدِمَشْقَ، فَيُقْتَلُ هُوَ وَ مَنْ مَعَهُ قَتْلاً لَمْ يَقْتُلْهُ شَيْءٌ قَطُّ، وَ هُوَ مِنْ بَنِي ذَنَبِ اَلْحِمَارِ، وَ هِيَ اَلْآيَةُ اَلَّتِي يَقُولُ اَللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ''فَاخْتَلَفَ اَلْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ'' إِلَى آخِرِهِ. (تفسير العيّاشي 64/ 117: 1، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 712)***

២. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស៊ីបានតំណាលតមកពីយ៉ាប៊ៀរ អាល់-យ៉ូអ៊្វហ្វីថា អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "ដីសន្យាថានឹងមិនអង្រួនដៃជើងលោកទេ ដរាបណាលោកមិនបានឃើញសញ្ញាក្នុងឆ្នាំមួយដែលខ្ញុំصلوات الله عليه والسلامបានប្រាប់ហើយនោះ ។ លោកនឹងឃើញអ្នកប្រកាសប្រកាសឡើងនៅឯស្រុកដ្ជាម៉ាស់ ស្រុកមួយនឹងលិច(ក្នុងដី) ម៉ាស់យ៉ិដ្ជច្រើនរបស់ស្រុកនោះរលំ ។ លោកនឹងឃើញពួកទួរគីដើរកាត់តាមនោះ ។ ពួកទួរគីនឹងមកបោះជំរំនៅឯកោះ ។ ពួករ៉ូមនឹងមកបោះជំរំនៅឯអាល់-រ៉ម់ឡាស់ ។ ក្នុងឆ្នាំនេះនឹងមានជម្លោះនៅឯគ្រប់ដែនដីអារ៉ាប់ ។ ប្រជារាស្ត្រស៊ីរីនឹងឈ្លោះគ្នាក្នុងពេលនោះ ក្រោមទង់បីគឺ៖ "ឥន្ទ្រីក្បាលស", "ស្លឹករាងមុខព្រួញ" និង អាល់-ស៊ុហ្វយ៉ានី ដោយមានបានី-ស្វាន់បា អាល់-ហ៊ីម៉ារ មូឌ្ហៀរ ។ អាល់-ស៊ុហ្វយ៉ានីនឹងមានឆ្កែឪពុកមា (ឬឪពុកធំ គឺបុគ្គលមិនស្របច្បាប់) ខាងម្ដាយជាអ្នកគាំទ្រ ។ អាល់-ស៊ុហ្វយ៉ានីនឹងបក្សពួកនឹងឈ្នះបានី-ស្វាន់បា អាល់-ហ៊ីម៉ារ នឹងសម្លាប់ពួកនេះដោយការកាប់សម្លាប់ដែលមិនធ្លាប់មានឡើយ ។ បុរសម្នាក់នឹងលេចខ្លួនឡើងនៅឯដ្ជាម៉ាស់ ។ បុរសនេះនិងកនម្នាក់នឹងត្រូវគេកាប់សម្លាប់ដោយការកាប់សម្លាប់ដែលមិនធ្លាប់ប្រទះឡើយ ហើយបុរសនោះជាបានី-ស្វាន់បា អាល់-ហ៊ីម៉ារ ។ នេះគឺអាយ៉ាស់ដែលអល់ឡោះហ្ស៍تبارك وتعالىចែង គឺ៖ *[១៩:៣៧] តែក្រុមទាំងឡាយក្នុងចំណោមពួកគេបានខ្វែងគំនិតគ្នា* លុះចប់ ។" (تفسير العياشي 1: 64/ 117)

وَأَنذِرۡهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡحَسۡرَةِ إِذۡ قُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ وَهُمۡ فِي غَفۡلَةٖ وَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٣٩﴾

៣៩. [ម្នាលសាស្ដាមូហ៊ាំម៉ាដ្ជ់] ចូរអ្នកដាស់តឿនពួកគេអំពីថ្ងៃសោកស្ដាយ ពេលរឿងសព្វគ្រប់នឹងត្រូវសម្រេច[តាមព្រះរាជក្រឹត្យអល់ឡោះហ្ស៍] ។ [ពេលនេះ]ពួកគេមិនបារម្ភ[អំពីរឿងនេះ] មិនមានសទ្ធាទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៣៩

1. اَلْحُسَيْنُ بْنُ سَعِيدٍ فِي كِتَابِ (اَلزُّهْدِ): عَنِ اَلنَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ، عَنْ دُرُسْتَ، عَنْ أَبِي اَلْمَغْرَا، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: لاَ أَعْلَمُهُ ذَكَرَهُ إِلاَّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «إِذَا أَدْخَلَ اَللَّهُ أَهْلَ اَلْجَنَّةِ اَلْجَنَّةَ وَ أَهْلَ اَلنَّارِ اَلنَّارَ، جِيءَ بِالْمَوْتِ فِي صُورَةِ كَبْشٍ حَتَّى يُوقَفَ بَيْنَ اَلْجَنَّةِ وَ اَلنَّارِ. قَالَ: ثُمَّ يُنَادِي مُنَادٍ يُسْمِعُ أَهْلَ اَلدَّارَيْنِ جَمِيعاً: يَا أَهْلَ اَلْجَنَّةِ، يَا أَهْلَ اَلنَّارِ.

១. [...]អាប៊ូ បាស្ទ្រៀរបានថា ខ្ញុំដឹងថាគេបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ការ ﷺ ដែលមានវចន:ថា: "ពេលអ្នកហានសួគ៌បានចូលហានសួគ៌ ជនភ្លើងកនរកចូលភ្លើងនរក សេចក្ដីស្លាប់ត្រូវនាំមកដោយមានរូបរាងជាសត្វចៀមមកឈប់នៅចន្លោះហានសួគ៌និងភ្លើងនរក ។ អ្នកប្រកាសនឹងប្រកាស ហើយអ្នកស្ដាប់អាស្រ័យទាំងអស់នឹងបានឮ ថា: "ជនហានសួគ៌ ជនភ្លើងនរកអើយ !"

فَإِذَا سَمِعُوا اَلصَّوْتَ أَقْبَلُوا: قَالَ، فَيُقَالُ لَهُمْ: أَ تَدْرُونَ مَا هَذَا؟ هَذَا هُوَ اَلْمَوْتُ اَلَّذِي كُنْتُمْ تَخَافُونَ مِنْهُ فِي اَلدُّنْيَا. قَالَ: فَيَقُولُ أَهْلُ اَلْجَنَّةِ: اَللَّهُمَّ لاَ تُدْخِلِ اَلْمَوْتَ عَلَيْنَا. قَالَ: وَ يَقُولُ أَهْلُ اَلنَّارِ: اَللَّهُمَّ أَدْخِلِ اَلْمَوْتَ عَلَيْنَا. قَالَ: ثُمَّ يُذْبَحُ كَمَا تُذْبَحُ اَلشَّاةُ». قَالَ: «ثُمَّ يُنَادِي مُنَادٍ: لاَ مَوْتَ أَبَداً، أَيْقِنُوا بِالْخُلُودِ.

ពេលណាពួកគេបានឮសម្លេង ពេលនោះពួកគេឆ្លើយតបសម្លេងនោះ ។ គេនឹងប្រកាសថា: "អ្នកទាំងអស់គ្នាដឹងទេថានេះគឺអ្វី ? នេះគឺសេចក្ដីស្លាប់ដែលពួកអ្នកតែងតែខ្លាចកាលនៅឯហានលោក ។" អ្នកហានសួគ៌នឹងទូលថា: "អល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ អើយ សូមព្រះអង្គ ﷻ កុំឲ្យសេចក្ដីស្លាប់ចូលមកនៅជាមួយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឡើយ ។" អ្នកភ្លើងនរកនឹងទូលថា: "អល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ អើយ សូមព្រះអង្គ ﷻ បណ្ដោយឲ្យសេចក្ដីស្លាប់ចូលមកនៅជាមួយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៅ ។" បន្ទាប់មក គេនឹងសំឡេះសេចក្ដីស្លាប់ដូចគេសំឡេះសត្វចៀមអញ្ចឹង ។ អ្នកប្រកាសនឹងប្រកាសថា: "មិនមានសេចក្ដីស្លាប់ទៀតឡើយ ។ ដូច្នេះចូរជឿជាក់ថានឹងមានអមតភាព ។"

قَالَ: فَيَفْرَحُ أَهْلُ اَلْجَنَّةِ فَرَحاً لَوْ كَانَ أَحَدٌ يَوْمَئِذٍ يَمُوتُ مِنْ فَرَحٍ لَمَاتُوا، قَالَ: ثُمَّ قَرَأَ هَذِهِ اَلْآيَةَ: ''أَ فَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ * إِلاَّ مَوْتَتَنَا اَلْأُولىٰ وَ مَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ * إِنَّ هٰذَا لَهُوَ اَلْفَوْزُ اَلْعَظِيمُ * لِمِثْلِ هٰذَا فَلْيَعْمَلِ اَلْعَامِلُونَ''.

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "អ្នកហានសួគ៌នឹងរីករាយអនេក ប្រសិនបើមានពួកគេណាម្នាក់អាចស្លាប់បាន អ្នកនោះប្រាកដជាស្លាប់ដោយសារសេចក្ដីសប្បាយនោះ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ បានសូត្រអាយ៉ាស់នេះ *[៣៧:៥៨] តើមនទេ ថាយើងមិនស្លាប់ [៣៧:៥៩] ក្រៅពីស្លាប់គ្រាដំបូង ហើយយើងនឹងមិនត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មទេ ?" [៣៧:៦០] តើមន នេះគឺជាជ័យជំនះមួយដ៏ធំ ។ [៣៧:៦១] ចូរអ្នកប្រព្រឹត្ដិទាំងឡាយគប្បីប្រព្រឹត្ដដើម្បីនឹងបានដូចនេះ ។"*

قَالَ: وَ يَشْهَقُ أَهْلُ اَلنَّارِ شَهْقَةً لَوْ كَانَ أَحَدٌ مَيِّتاً مِنْ شَهِيقٍ لَمَاتُوا، وَ هُوَ قَوْلُ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''وَ أَنْذِرْهُمْ يَوْمَ اَلْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ اَلْأَمْرُ''» . (الزهد: 100/273 100/ 273، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 4 صفحة : 598)***

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អ្នកភ្លើងនរកនឹងដង្ហក់ (ថប់ដង្ហើម) ។ ប្រសិនបើមានពួកគេណាម្នាក់អាចស្លាប់បាន អ្នកនោះប្រាកដជាស្លាប់ដោយសារដង្ហក់ ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ *[១៩:៣៩] ចូរអ្នកដាស់តឿនពួកគេអំពីថ្ងៃសោកស្តាយ ពេលដែលរឿងសព្វគ្រប់នឹងត្រូវសម្រេច ។"* (الزهد:100/ 273)

***

2. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ اَلْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ أَبِي وَلاَّدٍ اَلْحَنَّاطِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: سُئِلَ عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى: ''وَ أَنْذِرْهُمْ يَوْمَ اَلْحَسْرَةِ''. قَالَ: «يُنَادِي مُنَادٍ مِنْ عِنْدِ اَللَّهِ، وَ ذَلِكَ بَعْدَ مَا صَارَ أَهْلُ اَلْجَنَّةِ فِي اَلْجَنَّةِ وَ أَهْلُ اَلنَّارِ فِي اَلنَّارِ: يَا أَهْلَ اَلْجَنَّةِ، وَ يَا أَهْلَ اَلنَّارِ، هَلْ تَعْرِفُونَ اَلْمَوْتَ فِي صُورَةٍ مِنَ اَلصُّوَرِ؟ فَيَقُولُونَ: لاَ،

២. អ៊ុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមមានប្រសាសន៍ថា... អាប៊ូ ហ៊ីឡាដ្ធ អាល់-ហ្ជាណាត្ធ៉ូបានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ូ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ تعالى *[១៩:៣៩] ចូរអ្នកដាស់តឿនពួកគេអំពីថ្ងៃសោកស្តាយ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អ្នកប្រកាសម្នាក់នឹងក្រាសក្នុងព្រះនាមអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ បន្ទាប់ពីអ្នកឋានសួគ៌បានចូលឋានសួគ៌ហើយ ជនភ្លើងនរកបានចូលភ្លើងនរកហើយ ថា: "ជនឋានសួគ៌ និងជនភ្លើងនរកអើយ តើអស់លោកស្គាល់សេចក្តីស្លាប់ដែលមានរូបរាងទេ ?" ពួកគេនឹងថា: "ទេ ។"

فَيُؤْتَى بِالْمَوْتِ فِي صُورَةِ كَبْشٍ أَمْلَحَ فَيُوقَفُ بَيْنَ اَلْجَنَّةِ وَ اَلنَّارِ، ثُمَّ يُنَادَوْنَ جَمِيعاً: أَشْرِفُوا وَ اُنْظُرُوا إِلَى اَلْمَوْتِ، فَيُشْرِفُونَ، ثُمَّ يَأْمُرُ اَللَّهُ بِهِ فَيُذْبَحُ، ثُمَّ يُقَالُ: يَا أَهْلَ اَلْجَنَّةِ خُلُودٌ فَلاَ مَوْتَ أَبَداً، وَ يَا أَهْلَ اَلنَّارِ خُلُودٌ فَلاَ مَوْتَ أَبَداً، وَ هُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى ''وَ أَنْذِرْهُمْ يَوْمَ اَلْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ اَلْأَمْرُ وَ هُمْ فِي غَفْلَةٍ'' أَيْ قُضِيَ عَلَى أَهْلِ اَلْجَنَّةِ بِالْخُلُودِ فِيهَا، وَ عَلَى أَهْلِ اَلنَّارِ بِالْخُلُودِ فِيهَا». (تفسير القمّيّ 2:50، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 713)***

ពួកគេនឹងនាំសេចក្តីស្លាប់មកដែលមានរូបរាងជាបាចៀមស្អាត ។ គេនឹងឲ្យវាឈប់នៅត្រង់ចន្លោះឋានសួគ៌និងឋាននរក ហើយគេនឹងប្រកាសចំពោះពួកគេថា: "ចូរបែរមកមើលសេចក្តីស្លាប់ ។" ពួកគេនឹងមើលមកឯសេចក្តីស្លាប់ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ នឹងបញ្ជាឲ្យគេសំឡេះសេចក្តីស្លាប់នោះ ។ បន្ទាប់មកអ្នកប្រកាសនឹងថ្លែងថា: "ជនឋានសួគ៌អើយ ចូរមានជីវិតអមត: មិនស្លាប់ជាដាច់ខាត! ជននរកអើយ ចូរមានជីវិតអមត: មិនស្លាប់ជាដាច់ខាត!" នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ تعالى *[១៩:៣៩] ចូរអ្នកដាស់តឿនពួកគេអំពីថ្ងៃសោកស្តាយ ពេលដែលរឿងសព្វគ្រប់នឹងត្រូវសម្រេច ។ ពួកគេមិនបារម្ភមិនមានសទ្ធាទេ ។"* ពោលគឺ ត្រូវសម្រេចឲ្យជនឋានសួគ៌រស់នៅរៀងរហូតជាអនន្តក្នុងឋានសួគ៌នោះ ហើយត្រូវសម្រេចឲ្យជនឋាននរករស់នៅរៀងរហូតជាអនន្តក្នុងឋាននរកនោះ ។" (تفسير القمّي 2: 50)

***

3. ابْنُ بَابَوَيْهِ: عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْأَصْبَهَانِيِّ، عَنْ سُلَيْمَانَ ابْنِ دَاوُدَ، عَنْ حَفْصِ بْنِ غِيَاثٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «يَوْمَ التَّلاَقِ: يَوْمَ يَلْتَقِي أَهْلُ السَّمَاءِ وَ أَهْلُ الْأَرْضِ، وَ يَوْمَ التَّنَادِ: يَوْمَ يُنَادِي أَهْلُ النَّارِ أَهْلَ الْجَنَّةِ ﴿أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنا مِنَ الْماءِ أَوْ مِمّا رَزَقَكُمُ اللهُ﴾، وَ يَوْمُ التَّغَابُنِ يَوْمٌ يَغْبِنُ أَهْلُ الْجَنَّةِ أَهْلَ النَّارِ، وَ يَوْمُ الْحَسْرَةِ: يَوْمٌ يُؤْتَى بِالْمَوْتِ فَيُذْبَحُ». (البرهان في تفسير القرآن ١ – الجزء : ٣ صفحة : ٧١٣ الحديث : ٩٩/ ٦٨٨٦ ، معاني الأخبار – الجزء : ١ صفحة : ١٥٦ الحديث : ١)**

៣. អ៊ីបនូ បាប៊ូវ៉ៃហ៌ [...] ហ្ជាហ្ស៊ូ ប៊ិន ក៏យ៉ាស្ស៊ូ បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៌ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ "ថ្ងៃជួបជុំ (يَوْمَ التَّلَاقِ) គឺថ្ងៃដែលប្រជានិករមេយនិងជួបប្រជានិករដ៏ ។ ថ្ងៃស្រែកហៅ (يَوْمَ التَّنَادِ) គឺថ្ងៃដែលជនហាននរកនឹងស្រែកហៅជនហានសួគ៌ *[៧:៥០] "សូមលោកចាក់ទឹកមកលើយើងខ្ញុំផង ឬអ្វីដែលអល់ឡោះហ៌ាបានប្រទានឲ្យអស់លោក !"* ថ្ងៃវិនាសនិងចំណេញ (يَوْمُ التَّغَابُنِ) គឺថ្ងៃដែលជនហានសួគ៌នឹងបានផលចំណេញលើសជនភ្លើងនរក ។ ថ្ងៃសោកស្តាយ (يَوْمُ الْحَسْرَةِ) គឺថ្ងៃដែលគេនឹងនាំខ្លួនការស្លាប់មក ហើយគេនឹងសំឡៃ (គឺសម្លាប់) ការស្លាប់នោះ (ការស្លាប់នោះមានរូបរាងដូចសត្វលោកដែរ) ។" (معاني الأخبار: 156/ 1) 7:50

إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ ٱلْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾

៤០. យើងជាអ្នកទទួលផែនដីនិងជនានុជនទាំងឡាយដែលមាននៅលើនោះជាកេរដំណែល ហើយពួកគេនឹងត្រូវវិលត្រឡប់មកឯយើងវិញ ។

وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَٰبِ إِبْرَٰهِيمَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٤١﴾

៤១. ចូរអ្នករំឭកដល់អ៊ីបរ៉ហ៊ីមក្នុងព្រះគម្ពីរ (គ្ងរអាន) ។ គេជាបុរសសច្ចៈនិងជាសាស្តា ។

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِى عَنكَ شَيْـًٔا ﴿٤٢﴾

៤២. កាលគេបាននិយាយទៅកាន់ឪពុកគេ (ឪពុកមា ឬ ឪពុកធ៌) ថា៖ "លោកឪពុក ហេតុអ្វីបានជាលោកឪពុកគោរពបូជាអ្វីដែលមិនអាចស្តាប់ឮ មិនអាចមើលឃើញ ហើយមិនមានប្រយោជន៍ឡើយសម្រាប់លោកឪពុកនោះ ?

يَٰٓأَبَتِ إِنِّى قَدْ جَآءَنِى مِنَ ٱلْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَٱتَّبِعْنِىٓ أَهْدِكَ صِرَٰطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾

៤៣. លោកឪពុកអ‌ីយ (មា ឬ អ‌ាំ) កូនបានទទួលការចេះដឹងមួយដែលលោកឪពុកមិនបានទទួល ។ ដូច្នេះចូរលោកឪពុកតាមខ្ញុំទៅ ខ្ញុំនឹងដឹកនាំលោកឪពុកលើមាគ៌ាត្រឹមត្រូវ ។

يَٰٓأَبَتِ لَا تَعْبُدِ ٱلشَّيْطَٰنَ ۖ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾

៤៤. លោកឪពុកអ‌ីយ (មា ឬ អ‌ាំ) សូមលោកឪពុកកុំគោរពបូជាមារស្ទ‌ើ‌ត្ត‌ន ។ ពិតណាស់ មារស្ទ‌ើ‌ត្ត‌ន បានប្រឆាំង[អល់ឡោះហ៌ា] ព្រះដ‌ាមានព្រះមេត្តាធ‌ម៌ ។

يَٰٓأَبَتِ إِنِّىٓ أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَٰنِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾

៤៥. លោកឪពុកអ‌ីយ (មា ឬ អ‌ាំ) [បើមា ឬ អ‌ាំធ្វ‌ើ‌គោរពមារស្ទ‌ើ‌ត្ត‌ន] ខ្ញុំខ្លាចតែការផ្ត‌ន្ទ‌ាទោ‌ស‌ារ‌ប‌ស‌ម[អ‌ល‌ឡោ‌ះ‌ហ‌៌ា] ព្ម‌ះ‌ដ‌ាម‌ាន‌ព្ម‌ះ‌មេ‌ត្ត‌ាធ‌ម‌៌ នឹ‌ង‌ពើ‌ប‌ព‌ៈ‌លើ‌លោ‌ក‌ឪ‌ពុ‌ក‌ទេ ដូ‌ច‌ន‌ះ‌លោ‌ក‌ឪ‌ពុ‌ក‌នឹ‌ង‌ទៅ‌ជ‌ាក‌ន‌ប‌ស‌ម‌ារ‌ស្ទ‌ើ‌ត្ត‌ន ។"

قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ ءَالِهَتِي يَـٰٓإِبْرَٰهِيمُ ۖ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ ۖ وَٱهْجُرْنِي مَلِيًّا ﴿٤٦﴾

៤៦. គេ (ឪពុកមា ឬ អំ) បានថា៖ "តើឯងស្អប់ព្រះអញឬ អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ? បើឯងមិនឈប់ទេ អញនឹងប្រហារឯងដោយដុំថ្ម ។ ចូរឯងចេញឲ្យផុតពីមុខអញឲ្យយូរទៅ ។"

قَالَ سَلَـٰمٌ عَلَيْكَ ۖ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّيٓ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٤٧﴾

៤៧. គេ (អ៊ិបរ៉ហ៊ីម) បានថា៖ "សូមលោកឪពុក (លោកមា ឬ លោកអំ) ប្រកបដោយសេចក្តីសុខសេចក្តីសប្បាយ ។ ខ្ញុំនឹងសូមអភ័យទោសពីព្រះម្ចាស់ខ្ញុំឲ្យលោកឪពុក ព្រះអង្គប្រោសប្រណីខ្ញុំជានិច្ច ។

وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَأَدْعُوا۟ رَبِّي عَسَىٰٓ أَلَّآ أَكُونَ بِدُعَآءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٨﴾

៤៨. ខ្ញុំដកខ្លួនចេញពីពួកលោកនិងពីអ្វីដែលអស់លោកបួងសួងផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ចា៍ ។ ខ្ញុំនឹងបួងសួងព្រះម្ចាស់ខ្ញុំ ។ សង្ឃឹមថាខ្ញុំនឹងមិនខុសបំណងទេក្នុងការបួងសួងព្រះម្ចាស់ខ្ញុំ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤០-៤៨

1. وَ عَنِ اِبْنِ بَابَوَيْهِ، حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَاجِيلَوَيْهِ، عَنْ عَمِّهِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي اَلْقَاسِمِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنْ أَبَانِ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مَرْوَانَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ صَلَوَاتُ اَللَّهِ عَلَيْهِ قَالَ: كَانَ دُعَاءُ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ يَوْمَئِذٍ: يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ يَا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ * وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ. ثُمَّ تَوَكَّلْتُ عَلَى اَللَّهِ، فَقَالَ: كُفِيتَ.

១. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៍ហ៍បានតំណាលថា... មូហ្ចាំម៉ាដ្ឋ់ ប៊ិន ម៉ារវ៉ានបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាក្ជ៉ហ្ចារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ "ការបួងសួងរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام សម័យនោះគឺ៖ "ឱព្រះទ្រង់ឯកឯង ឱព្រះចុងបំផុត ឱព្រះដែលមិនឲ្យកំណើត ដែលមិនត្រូវគេបង្កើតមក ដែលមិនមានគូប្រៀបប្រដូច ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عليه السلام ពឹងពាក់លើអល់ឡោះហ្ចា៍ عز وجل ដោយថា៖ "ព្រះដែលគ្រប់គ្រាន់ ។"

وَ قَالَ: لَمَّا قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى لِلنَّارِ: ''كُونِي بَرْداً وَ سَلاٰماً عَلىٰ إِبْرٰاهِيمَ'' لَمْ تَعْمَلْ يَوْمَئِذٍ نَارٌ عَلَى وَجْهِ اَلْأَرْضِ، وَ لاَ اِنْتَفَعَ بِهَا أَحَدٌ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ، قَالَ: وَ نَزَلَ جَبْرَئِيلُ يُحَدِّثُهُ وَسَطَ اَلنَّارِ، قَالَ نُمْرُودُ: مَنِ اِتَّخَذَ إِلَهاً فَلْيَتَّخِذْ مِثْلَ إِلَهِ إِبْرَاهِيمَ، فَقَالَ عَظِيمٌ مِنْ عُظَمَائِهِمْ: إِنِّي عَزَمْتُ عَلَى اَلنِّيرَانِ أَنْ لاَ تُحْرِقَهُ،

អាប៊ូ យ៉ាក្ជ៉ហ្ចារ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ពេលអល់ឡោះហ្ចា៍ عز وجل បានប្រាប់ភ្លើងថា៖ *[២១:៦៩] ចូរអ្នកទៅជាត្រជាក់និងគ្មានអន្តរាយសម្រាប់អ៊ិបរ៉ហ៊ីម* កាលនោះភ្លើងមិនឆេះលើផែនដីទេហើយមិនផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់អ្នកណាម្នាក់លើសពីបីថ្ងៃទេ ។ យ៉ីបរ៉អ៊ីល عليه السلام បានចុះមកកណ្តាលភ្លើង ។ និមរូដ្ឋ لعن الله បានថា៖ "អ្នកដែលជ្រើសយកព្រះគួរតែជ្រើសយកព្រះមួយដែលដូចព្រះរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام ។" អ្វីដែលអស្ចារ្យបំផុតគឺបុគ្គលដែលត្រូវគេបោះទៅក្នុងភ្លើងៗនោះមិនឆេះបុគ្គលនោះទេ ។

قَالَ: فَخَرَجَتْ عُنُقٌ مِنَ اَلنَّارِ فَأَحْرَقَتْهُ، وَ كَانَ نُمْرُودُ يَنْظُرُ بِشُرْفَةٍ عَلَى اَلنَّارِ. فَلَمَّا كَانَ بَعْدَ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ قَالَ نُمْرُودُ لِآزَرَ: اِصْعَدْ بِنَا حَتَّى

نَنْظُرَ فَصَعِدَا، فَإِذَا إِبْرَاهِيمُ فِي رَوْضَةٍ خَضْرَاءَ وَ مَعَهُ شَيْخٌ يُحَدِّثُهُ،

អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ការ ﷺ មានវចនៈថា៖ "កមួយបានអើតចេញពីក្នុងភ្លើងៗនោះបានឆេះកនោះ ។ និមរ៉ូដ ﷺ មើលភ្លើងពីទីខ្ពស់ ។ ក្រោយពីបីថ្ងៃ និមរ៉ូដ ﷺ បានប្រាប់អាស្ការថា៖ "ទ្បើងមកមើលជាមួយយើងមក ។" ទាំងពីរនាក់ក៏បានទ្បើងទៅខាងលើ ឃើញអ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ﷺ នៅក្នុងសួនច្បារបៃតងមួយ មានបុរសចំណាស់ម្នាក់និយាយជាមួយព្រះអង្គ ﷺ ។

قَالَ: فَالْتَفَتَ نُمْرُودُ إِلَى آزَرَ، فَقَالَ مَا أَكْرَمَ اِبْنَكَ عَلَى اَللَّهِ. وَ الْعَرَبُ تُسَمِّي اَلْعَمَّ «أَباً» قَالَ تَعَالَى فِي قِصَّةِ يَعْقُوبَ: ''قَالُوا نَعْبُدُ إِلٰهَكَ وَ إِلٰهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ'' وَ إِسْمَاعِيلُ كَانَ عَمَّ يَعْقُوبَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ قَدْ سَمَّاهُ أَباً فِي هَذِهِ اَلْآيَةِ. (قصص الأنبياء (للراوندى) , ج 1 , ص 105)*

អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ការ ﷺ មានវចនៈថា៖ "និមរ៉ូដ ﷺ បានបែរមករកអាស្ការ ប្រាប់អាស្ការថា៖ "កូនប្រុស ﷺ លោកមានកិត្តិយសធំណាស់សម្រាប់អល់ឡោះហ្ស ﷻ ។" ពួកអារ៉ាប់ចាត់ទុកឪពុកមា(ឬឪពុកធំ)ជាឪពុក ។ អល់ឡោះហ្ស ﷻ មានព្រះបន្ទូលក្នុងប្រវត្តិរបស់យ៉ាកុ៉ាគ្ជូប ﷺ ថា៖ *[២:១៣៣] ពួកគេបានថា៖ "កូនៗនឹងគោរពបូជាព្រះរបស់លោកឪពុក ព្រះរបស់ឪពុករបស់លោកឪពុក អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម អ៊ីសម៉ាអ៊ីលនិង អ៊ីសហ្ហាក្ជ ។* អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ﷺ ជាឪពុកធំរបស់យ៉ាកុ៉ាគ្ជូប ﷺ ហើយត្រូវហៅថាឪពុកនៅក្នុងអាយ៉ាស្ងនេះ ។" (قصص الأنبياء للراوندي: 105)

***

2. وَ حَدَّثَنَا بِذَلِكَ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ اَلْبَشَّارِيُّ اَلْقَزْوِينِيُّ رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ قَالَ: حَدَّثَنَا اَلْمُظَفَّرُ بْنُ أَحْمَدَ اَلْقَزْوِينِيُّ قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ اَلْكُوفِيُّ اَلْأَسَدِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ اَلْبَرْمَكِيِّ، عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ دَاهِرٍ، عَنْ أَبِي قَتَادَةَ اَلْحَرَّانِيِّ، عَنْ وَكِيعِ بْنِ اَلْجَرَّاحِ، عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ مِهْرَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ اَلصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ. وَ قَوْلُ اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَنَا اِبْنُ اَلذَّبِيحَيْنِ يُرِيدُ بِذَلِكَ اَلْعَمَّ لِأَنَّ اَلْعَمَّ قَدْ سَمَّاهُ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَباً فِي قَوْلِهِ ''أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ اَلْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلٰهَكَ وَ إِلٰهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ'' وَ كَانَ إِسْمَاعِيلُ عَمَّ يَعْقُوبَ فَسَمَّاهُ اَللَّهُ فِي هَذَا اَلْمَوْضِعِ أَباً،

២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ ប៊ិន អ្ហាលី អាល់-បាស្ការី អាល់-ក្ជ៊ីស្ការីនីបានតំណាលប្រាប់យើងថា... ស្ងវ៉ៃ្ជ ប៊ិន ម៉ាស្ងរ៉ានបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ការ អាល់-ស្ងុ៍ឌ្ជិក យ៉ាកុ៉ាហ្ការ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ "សម្តីរបស់ព្រះសាស្តា ﷺ ថា "ខ្ជុំ ﷺ ជាបុត្ត ﷺ របស់បុគ្គលបូជាខ្លួនទាំងពីរ" មានសេចក្តីថាឪពុកមា ពីព្រោះអល់ឡោះហ្ស ﷻ ហៅឪពុកមា(ឬឪពុកធំ)ថាឪពុកនៅក្នុងព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ *[២:១៣៣] តើពួកអ្នកបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកទេកាលសេចក្តីស្លាប់បានមកជួបយ៉ាកុ៉ាគ្ជូប កាលគេបានប្រាប់កូនៗគេថា៖ "តើកូនៗនឹងគោរពបូជាអ្វីអត់ពីឪពុកទៅ ?" ពួកគេបានថា៖ "កូនៗនឹងគោរពបូជាព្រះរបស់លោកឪពុក ព្រះរបស់ឪពុករបស់លោកឪពុក អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម អ៊ីសម៉ាអ៊ីលនិង អ៊ីសហ្ហាក្ជ ។* អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ﷺ ជាឪពុកធំរបស់យ៉ាកុ៉ាគ្ជូប ﷺ តែអល់ឡោះហ្ស ﷻ ហៅព្រះអង្គ ﷺ ថាឪពុកនៅត្រង់នេះ ។

وَ قَدْ قَالَ اَلنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: اَلْعَمُّ وَالِدٌ فَعَلَى هَذَا اَلْأَصْلِ أَيْضاً يَطَّرِدُ قَوْلُ اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ''أَنَا اِبْنُ اَلذَّبِيحَيْنِ'' أَحَدُهُمَا ذَبِيحٌ بِالْحَقِيقَةِ وَ اَلْآخَرُ ذَبِيحٌ بِالْمَجَازِ، وَ اِسْتِحْقَاقُ اَلثَّوَابِ عَلَى اَلنِّيَّةِ وَ اَلتَّمَنِّي، فَالنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيهِ وَ آلِهِ هُوَ اِبْنُ اَلذَّبِيحَيْنِ

مِنْ وَجْهَيْنِ عَلَى مَا ذَكَرْنَاهُ وَ لِلذَّبْحِ الْعَظِيمِ وَجْهٌ آخَرُ. (الخصال , ج 1 , ص ،58)*

ព្រះសាស្តាﷺបានហៅឌីពុកមាព្រះអង្គﷺថាឌីពុក ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងដើមកំណើតរឿងនេះ ចូរបែរមកមើលសម្តីព្រះសាស្តាﷺវិញគឺ៖ "ខ្ញុំﷺជាបុត្រﷺរបស់បុគ្គលបូជាខ្លួនទាំងពីរ" ។ តែម្នាក់ទេដែលបានបូជាខ្លួនតាមការពិត ឯម្នាក់ទៀតស្ទើរតែបានបូជាខ្លួន ។ ការតបស្នងស្ថិតនៅលើគោលបំណងនិងសេចក្តីប៉ងប្រាថ្នា ។ ដូច្នេះព្រះសាស្តាﷺជារាជបុត្រﷺរបស់បុគ្គលបូជាខ្លួនទាំងពីរ ទាំងពីរប្រភេទនេះ ។ យើងﷺបានរៀបរាប់អំពីប្រភេទមួយរួចហើយ ។ ការបូជាធំជាងគេគឺការបូជាមួយប្រភេទទៀត ។" (الخصال: 1/ 58)

***

3. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْخَزَّازِ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) أَنَّ آزَرَ أَبَا إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام) كَانَ مُنَجِّماً لِنُمْرُودَ وَ لَمْ يَكُنْ يَصْدُرُ إِلَّا عَنْ أَمْرِهِ فَنَظَرَ لَيْلَةً فِي النُّجُومِ فَأَصْبَحَ وَ هُوَ يَقُولُ لِنُمْرُودَ لَقَدْ رَأَيْتُ عَجَباً قَالَ وَ مَا هُوَ قَالَ رَأَيْتُ مَوْلُوداً يُولَدُ فِي أَرْضِنَا يَكُونُ هَلَاكُنَا عَلَى يَدَيْهِ وَ لَا يَلْبَثُ إِلَّا قَلِيلًا حَتَّى يُحْمَلَ بِهِ

៣. [...] អាប្ចិ បាស្ងៀរបានថាអាប្ចិ អ្ចាប់ឌ្ចុលឡោះហ្ចាﷺមានវចនៈថា៖ "អាស្ការ៍ ឌីពុករបស់អ៊ីបរ៉ហ្ចាីមﷺជាហោររបស់និមរូដ្ឋ ។ និមរូដ្ឋមិនចេញច្បាប់ណាមួយដោយមិនបានសូរយោបល់លោកសិនឡើយ ។ យប់មួយ អាស្ការ៍បានមើលផ្កាយ ព្រឹកឡើងគាត់បានប្រាប់និមរូដ្ឋថា៖ "ទូលបង្គំបានរឿងមួយចំណែក ។" និមរូដ្ឋបានថា៖ "រឿងអ្វី ?" អាស្ការ៍បានថា៖ "ទូលបង្គំបានឃើញទារកមួយនឹងកើតនៅលើទឹកដីយើង ។ យើងនឹងវិនាសដោយសារដៃវាﷺ ។ មិនយូរប៉ុន្មានទេទារកនោះﷺនឹងចាប់កំណើត ។"

قَالَ فَتَعَجَّبَ مِنْ ذَلِكَ وَ قَالَ هَلْ حَمَلَتْ بِهِ النِّسَاءُ قَالَ لَا قَالَ فَحَجَبَ النِّسَاءَ عَنِ الرِّجَالِ فَلَمْ يَدَعِ امْرَأَةً إِلَّا جَعَلَهَا فِي الْمَدِينَةِ لَا يُخْلَصُ إِلَيْهَا وَ وَقَعَ آزَرُ بِأَهْلِهِ فَعَلِقَتْ بِإِبْرَاهِيمَ (عليه السلام) فَظَنَّ أَنَّهُ صَاحِبُهُ فَأَرْسَلَ إِلَى نِسَاءٍ مِنَ الْقَوَابِلِ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ لَا يَكُونُ فِي الرَّحِمِ شَيْءٌ إِلَّا عَلِمْنَ بِهِ فَنَظَرْنَ فَأَلْزَمَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مَا فِي الرَّحِمِ إِلَى الظَّهْرِ فَقُلْنَ مَا نَرَى فِي بَطْنِهَا شَيْئاً وَ كَانَ فِيمَا أُوتِيَ مِنَ الْعِلْمِ أَنَّهُ سَيُحْرَقُ بِالنَّارِ وَ لَمْ يُؤْتَ عِلْمَ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى سَيُنْجِيهِ

រឿងនេះធ្វើឲ្យនិមរូដ្ឋភ្ញាក់ផ្អើល ហើយបានថា៖ "តើស្រីនោះមានផ្ទៃពោះទារកនោះﷺហើយឬនៅ ?" អាស្ការ៍បានថា៖ "នៅឡើយទេ ។" និមរូដ្ឋក៏បានបំបែកបំបាក់ស្រីៗពីប្រុសៗ ។ និមរូដ្ឋមិនបណ្តោយឲ្យស្រីណាមួយនៅក្នុងនគរតែឯងឡើយ មិនអនុញ្ញាតឲ្យបុរសនៅជាមួយស្រីនោះតែឯងជាដាច់ខាត ។ អាស្ការ៍និងភរិយាបានរួមរ័ក អ៊ីបរ៉ហ្ចាីមﷺក៏បានចាប់កំណើត ។ គាត់គិតថាព្រះអង្គﷺជាបុគ្គលនោះ ដូច្នេះគាត់បានឲ្យឆ្មបពិនិត្យភរិយាគាត់ ថាតើអាចកត់សំគាល់ឃើញមានអ្វីនៅក្នុងស្បូនឬទេ ។ ឆ្មបបានពិនិត្យភរិយាគាត់ ។ អល់ឡោះហ្ចាﷻបានធ្វើឲ្យអ្វីដែលនៅក្នុងស្បូននោះមកនៅឯខ្នង ។ ឆ្មបបានថា៖ យើងមិនឃើញមានអ្វីនៅក្នុងពោះទេ ។" អ្វីដែលគាត់ដឹងគឺព្រះអង្គﷺនឹងត្រូវដុត តែគាត់មិនដឹងទេថាអល់ឡោះហ្ចាﷻនឹងជួយសង្គ្រោះព្រះអង្គﷺ ។

قَالَ فَلَمَّا وَضَعَتْ أُمُّ إِبْرَاهِيمَ أَرَادَ آزَرُ أَنْ يَذْهَبَ بِهِ إِلَى نُمْرُودَ لِيَقْتُلَهُ فَقَالَتْ لَهُ امْرَأَتُهُ لَا تَذْهَبْ بِابْنِكَ إِلَى نُمْرُودَ فَيَقْتُلَهُ دَعْنِي أَذْهَبْ بِهِ إِلَى بَعْضِ الْغِيرَانِ أَجْعَلْهُ فِيهِ حَتَّى يَأْتِيَ عَلَيْهِ أَجَلُهُ وَ لَا تَكُونَ أَنْتَ الَّذِي تَقْتُلُ ابْنَكَ فَقَالَ لَهَا فَامْضِي بِهِ قَالَ فَذَهَبَتْ بِهِ إِلَى غَارٍ ثُمَّ

أَرْضَعَتْهُ ثُمَّ جَعَلَتْ عَلَى بَابِ الْغَارِ صَخْرَةً ثُمَّ انْصَرَفَتْ عَنْهُ

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ពេលមាតាអ៊ីបរ៉ហ្ចាីម عليه السلام បានសម្រាលព្រះអង្គ عليه السلام អាស្ការ៍ចង់នាំព្រះអង្គ عليه السلام ទៅឲ្យនិមរូដ្ឋ لعن الله សម្លាប់ ។ ភរិយាគាត់បានថា៖ "កុំនាំកូន عليه السلام លោកទៅឲ្យនិមរូដ្ឋ لعن الله ព្រោះនិមរូដ្ឋ لعن الله នឹងសម្លាប់វា عليه السلام ។ ខ្ញុំនឹងយកវា عليه السلام ទៅទុកចោលក្នុងរូងភ្នំ ទុកវា عليه السلام ចោលលុះស្លាប់ ។ លោកនឹងមិនក្លាយទៅជាបុគ្គលដែលសម្លាប់កូនឯងនោះទេ ។" គាត់ក៏បានប្រាប់នាងថា៖ "យកវា عليه السلام ទៅចុះ ។" នាងក៏បានយកព្រះអង្គ عليه السلام ទៅទុកក្នុងរូងភ្នំហើយបានយកដុំថ្មមួយដុំបិទច្រកចូលរូងភ្នំនោះ ។ រួចហើយក៏បានមកចោលព្រះអង្គ عليه السلام ។

قَالَ فَجَعَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ رِزْقَهُ فِي إِبْهَامِهِ فَجَعَلَ يَمَصُّهَا فَيَشْخُبُ لَبَنُهَا وَ جَعَلَ يَشِبُّ فِي الْيَوْمِ كَمَا يَشِبُّ غَيْرُهُ فِي الْجُمْعَةِ وَ يَشِبُّ فِي الْجُمْعَةِ كَمَا يَشِبُّ غَيْرُهُ فِي الشَّهْرِ وَ يَشِبُّ فِي الشَّهْرِ كَمَا يَشِبُّ غَيْرُهُ فِي السَّنَةِ فَمَكَثَ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَمْكُثَ ثُمَّ إِنَّ أُمَّهُ قَالَتْ لِأَبِيهِ لَوْ أَذِنْتَ لِي حَتَّى أَذْهَبَ إِلَى ذَلِكَ الصَّبِيِّ فَعَلْتُ قَالَ فَافْعَلِي فَذَهَبَتْ فَإِذَا هِيَ بِإِبْرَاهِيمَ (عليه السلام) وَ إِذَا عَيْنَاهُ تَزْهَرَانِ كَأَنَّهُمَا سِرَاجَانِ قَالَ فَأَخَذَتْهُ فَضَمَّتْهُ إِلَى صَدْرِهَا وَ أَرْضَعَتْهُ ثُمَّ انْصَرَفَتْ عَنْهُ

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ចា៍ عز وجل បានធ្វើឲ្យគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតព្រះអង្គ عليه السلام នៅក្នុងមេដៃព្រះអង្គ عليه السلام ។ ព្រះអង្គ عليه السلام បៅមេដៃនោះ ទឹកដោះចេញមកពីមេដៃនោះ ។ ក្នុងមួយថ្ងៃព្រះអង្គ عليه السلام ធំស្មើក្មេងឯទៀតធំមួយអាទិត្យ ។ ព្រះអង្គ عليه السلام ធំមួយអាទិត្យស្មើក្មេងឯទៀតធំមួយខែ ។ ព្រះអង្គ عليه السلام ធំមួយខែស្មើក្មេងឯទៀតធំមួយឆ្នាំ ។ អល់ឡោះហ្ចា៍ عز وجل បានធ្វើឲ្យស្ថានភាពនេះប្រព្រឹត្តទៅបែបនេះតាមតែព្រះឆន្ទៈព្រះអង្គ عز وجل ។ មាតាព្រះអង្គ عليه السلام បានប្រាប់ឌីពុកព្រះអង្គ عليه السلام ថា៖ "ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតទៅមើលកូន ។" គាត់ក៏បានអនុញ្ញាត ។ គាត់ក៏បានទៅរកអ៊ីបរ៉ហ្ចាីម عليه السلام នៅទីនោះ ។ ភ្នែកព្រះអង្គ عليه السلام ភ្លឺដូចចង្កៀងពីរ ។ គាត់បានចាប់ព្រះអង្គ عليه السلام មកឱបផ្អឹបទ្រូងហើយបានឲ្យចំណីកូន عليه السلام ។ រួចហើយទុកព្រះអង្គ عليه السلام នៅទីនេះ ។

فَسَأَلَهَا آزَرُ عَنْهُ فَقَالَتْ قَدْ وَارَيْتُهُ فِي التُّرَابِ فَمَكَثَتْ تَفْعَلُ فَتَخْرُجُ فِي الْحَاجَةِ وَ تَذْهَبُ إِلَى إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام) فَتَضُمُّهُ إِلَيْهَا وَ تُرْضِعُهُ ثُمَّ تَنْصَرِفُ فَلَمَّا تَحَرَّكَ أَتَتْهُ كَمَا كَانَتْ تَأْتِيهِ فَصَنَعَتْ بِهِ كَمَا كَانَتْ تَصْنَعُ فَلَمَّا أَرَادَتِ الِانْصِرَافَ أَخَذَ بِثَوْبِهَا فَقَالَتْ لَهُ مَا لَكَ فَقَالَ لَهَا اذْهَبِي بِي مَعَكِ فَقَالَتْ لَهُ حَتَّى أَسْتَأْمِرَ أَبَاكَ

អាស្ការ៍បានសួររកព្រះអង្គ عليه السلام គាត់បានថា៖ "ខ្ញុំបានលាក់វាក្នុងដី ។" គាត់បានរង់ចាំ បានចេញទៅបំពេញតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់ខ្លួនគាត់ ហើយបានទៅរកអ៊ីបរ៉ហ្ចាីម عليه السلام បានឱបព្រះអង្គ عليه السلام បានឲ្យចំណីព្រះអង្គ عليه السلام ហើយមកចោលព្រះអង្គ عليه السلام ។ ពេលព្រះអង្គ عليه السلام ចេះដើរ គាត់នៅតែមករកព្រះអង្គ عليه السلام និងធ្វើដូចមុនៗដែរ ។ ពេលគាត់ចង់ទៅវិញ ព្រះអង្គ عليه السلام បានចាប់សំពត់គាត់ៗបានថា៖ "មានរឿងអ្វី ?" ព្រះអង្គ عليه السلام ប្រាប់គាត់ថា៖ "យកខ្ញុំ عليه السلام ទៅផង ។" គាត់បានថា៖ "ទេ ទាល់តែឌីពុកឯងនុញ្ញាតសិន ។"

قَالَ فَأَتَتْ أُمُّ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام) آزَرَ فَأَعْلَمَتْهُ الْقِصَّةَ فَقَالَ لَهَا ائْتِينِي بِهِ فَأَقْعِدِيهِ عَلَى الطَّرِيقِ فَإِذَا مَرَّ بِهِ إِخْوَتُهُ دَخَلَ مَعَهُمْ وَ لَا يُعْرَفُ قَالَ وَ كَانَ إِخْوَةُ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام) يَعْمَلُونَ الْأَصْنَامَ وَ يَذْهَبُونَ بِهَا إِلَى الْأَسْوَاقِ وَ يَبِيعُونَهَا قَالَ فَذَهَبَتْ إِلَيْهِ فَجَاءَتْ بِهِ حَتَّى

أَقْعَدَتْهُ عَلَى الطَّرِيقِ وَ مَرَّ إِخْوَتُهُ فَدَخَلَ مَعَهُمْ فَلَمَّا رَآهُ أَبُوهُ وَقَعَتْ عَلَيْهِ الْمَحَبَّةُ مِنْهُ فَمَكَثَ مَا شَاءَ اللَّهُ

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មាតាអ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام បានទៅជួបអាស្ការ ។ គាត់បានតំណាលឲ្យគាត់ស្តាប់ ។ អាស្ការ៍បានប្រាប់គាត់ថា៖ "នាំវា عليه السلام មកឲ្យខ្ញុំ ។ ឲ្យវា عليه السلام អង្គុយលើផ្លូវ ពេលបងប្អូនវាកាត់មក តាមនោះពួកគេនឹងយកវា عليه السلام ទៅជាមួយ ។ វា عليه السلام នឹងមិនដឹងអ្វីទេ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "បងប្អូនរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام តែងតែឆ្លាក់រូបចម្លាក់យកទៅលក់ឯផ្សារ ។ គាត់ក៏បានទៅរកព្រះអង្គ عليه السلام បាននាំព្រះអង្គ عليه السلام មកអង្គុយលើផ្លូវ ។ បងប្អូនព្រះអង្គ عليه السلام បានមកតាមនោះ ហើយបានយកព្រះអង្គ عليه السلام ទៅជាមួយ ។ ពេលឪពុកព្រះអង្គ عليه السلام បានឃើញព្រះអង្គ عليه السلام គាត់រំភើបយ៉ាងខ្លាំងដោយសារសេចក្តីស្រឡាញ់ព្រះអង្គ عليه السلام ។ អល់ឡោះហ្វ៑ عز وجل បានធ្វើឲ្យស្ថានភាពនេះប្រព្រឹត្តទៅបែបនេះតាមតែព្រះឆន្ទៈ ព្រះអង្គ عز وجل ។"

قَالَ فَبَيْنَمَا إِخْوَتُهُ يَعْمَلُونَ يَوْماً مِنَ الْأَيَّامِ الْأَصْنَامَ إِذَا أَخَذَ إِبْرَاهِيمُ (عليه السلام) الْقَدُومَ وَ أَخَذَ خَشَبَةً فَنَجَرَ مِنْهَا صَنَماً لَمْ يَرَوْا قَطُّ مِثْلَهُ فَقَالَ آزَرُ لِأُمِّهِ إِنِّي لَأَرْجُو أَنْ نُصِيبَ خَيْراً بِبَرَكَةِ ابْنِكِ هَذَا قَالَ فَبَيْنَمَا هُمْ كَذَلِكَ إِذَا أَخَذَ إِبْرَاهِيمُ الْقَدُومَ فَكَسَرَ الصَّنَمَ الَّذِي عَمِلَهُ فَفَزِعَ أَبُوهُ مِنْ ذَلِكَ فَزَعاً شَدِيداً فَقَالَ لَهُ أَيَّ شَيْءٍ عَمِلْتَ فَقَالَ لَهُ إِبْرَاهِيمُ (عليه السلام) وَ مَا تَصْنَعُونَ بِهِ فَقَالَ آزَرُ نَعْبُدُهُ فَقَالَ لَهُ إِبْرَاهِيمُ (عليه السلام) أَ تَعْبُدُونَ ما تَنْحِتُونَ فَقَالَ آزَرُ لِأُمِّهِ هَذَا الَّذِي يَكُونُ ذَهَابُ مُلْكِنَا عَلَى يَدَيْهِ.

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ថ្ងៃមួយ ពេលបងប្អូនព្រះអង្គ عليه السلام កំពុងតែឆ្លាក់រូបចម្លាក់ អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام បានយកឧបករណ៍និងឈើមួយដុំមកឆ្លាក់រូបមួយដែលពួកគេមិនដែលឃើញឡើយ ។ អាស្ការ៍បានប្រាប់មាតាព្រះអង្គ عليه السلام ថា៖ "ខ្ញុំសង្ឃឹមថាយើងនឹងបានទទួលនូវសំណាងល្អពីកូន عليه السلام នាងម្នាក់នេះ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ពេលពួកគេឆ្លាក់បានពាក់កណ្តាល អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام បានចាប់ឧបករណ៍វាយបំបែករូបចម្លាក់ដែលព្រះអង្គ عليه السلام បានឆ្លាក់ ។ ឪពុកព្រះអង្គ عليه السلام ភ័យរន្ធត់ បានប្រាប់ព្រះអង្គ عليه السلام ថា៖ "ឯងបានធ្វើអ្វីចំពោះរូបចម្លាក់នោះ ?" អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام បានប្រាប់គាត់ថា៖ "ចុះលោកឪពុកបានធ្វើអ្វីចំពោះរូបនោះ ?" អាស្ការ៍បានថា៖ "មនុស្សបានគោរសក្តារៈរូបនេះ ។" អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام ប្រាប់គាត់ថា៖ "លោកឪពុកគោរពសក្តារៈអ្វីដែលលោកឪពុកបានឆ្លាក់ឡើងដោយដៃឯងនោះឬ ?" អាស្ការ៍បានប្រាប់មាតាអ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام ថា៖ "រាជាណាចក្រយើងនឹងរលាយសាបសូន្យដោយដៃបុគ្គល عليه السلام នេះឯង ។"" (الكافي 8: 366/ 558 ឬ 15005 អាល់-ការ៉ាហ្ស៊ី ហ្ការ៉ូ)

فَلَمَّا ٱعۡتَزَلَهُمۡ وَمَا يَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَهَبۡنَا لَهُۥٓ إِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۖ وَكُلًّا جَعَلۡنَا نَبِيّٗا ٤٩

៤៩. ពេលគេបានដកខ្លួនចេញពីពួកគេ និងពីអ្វីដែលពួកគេគោរពបូជាក្រៅពីអល់ឡោះហ្វ៑នោះ យើងបានប្រទានអ៊ីសហ្ហាក្ខ និងយ៉ាក្ខ៊ូបឲ្យគេ ហើយយើងបានតែងតាំងពួកគេរាល់គ្នាជាសាស្តា ។

وَوَهَبۡنَا لَهُم مِّن رَّحۡمَتِنَا وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ لِسَانَ صِدۡقٍ عَلِيّٗا ٥٠

៥០. យើងបានប្រទាននូវករុណាមេត្តានៃយើងឲ្យពួកគេ ហើយយើងបានប្រទានឲ្យពួកគេនូវសច្ចជិវ្ហ អ៊ីលី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤៩-៥0

1. مُحَمَّدُ بْنُ اَلْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ اَلْقَاسِمِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ اَلسَّيَّارِيُّ، عَنْ يُونُسَ بْنِ عَبْدِ اَلرَّحْمَنِ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي اَلْحَسَنِ اَلرِّضَا (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): إِنَّ قَوْماً طَالَبُونِي بِاسْمِ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) فِي كِتَابِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، فَقُلْتُ لَهُمْ: مِنْ قَوْلِهِ تَعَالَى ''وَ جَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا''. فَقَالَ: «صَدَقْتَ، هُوَ هَكَذَا». (تأويل الآيات 304/ 10: 1، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 3 صفحة : 717)***

១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៍ ប៊ិន អាល់-អ្ហ៊ាប់បាស់ បានថ្លែងតពី អាស្ម៉ាដ្ដ៍ ប៊ិន អាល់-ក្ដ៍ស៊ីម ដែលបានថ្លែងតពី អាស្ម៉ាដ្ដ៍ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៍ អាល់-សៃយ៉ារី ដែលបានថ្លែងតពី យូនុស ប៊ិន អ្ហ៊ាប់ឌ្ហុលរ៉ោ:ហ្ម៉ាន ដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានទូល អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-រីដ្ដ៍ ﷺ ថា: "មានមនុស្សមកស្វែងរកឈ្មោះរបស់អាមីរុល មុអ្ម៉ីនីន ﷺ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ ពីទូលបង្គំ ។ ទូលបង្គំក៏បានប្រាប់ពួកគេថា (ឈ្មោះនោះ) មកពីក្នុងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ដ៑តាអ្ហ៊ីឡា *[១៩:៥0] ហើយយើងបានប្រទានឲ្យពួកគេនូវសច្ចជិវ្ហ៊ីអ្ហ៊ីលី ។"* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: "លោកនិយាយត្រឹមត្រូវ ។ ពិតជាដូច្នេះមែន ។"
(تأويل الآيات 1: 304/ 10)

***

2. اِبْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِمْرَانَ اَلدَّقَّاقُ (رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا حَمْزَةُ اِبْنُ اَلْقَاسِمِ اَلْعَلَوِيُّ اَلْعَبَّاسِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَالِكٍ اَلْكُوفِيُّ اَلْفَزَارِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ اَلْحُسَيْنِ اِبْنِ زَيْدٍ اَلزَّيَّاتُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ زِيَادٍ اَلْأَزْدِيُّ، عَنِ اَلْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، عَنِ اَلصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''وَ إِذِ اِبْتَلىٰ إِبْرٰاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمٰاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ''، وَ ذَكَرَ اَلْحَدِيثَ فِيمَا اِبْتَلاَهُ بِهِ رَبُّهُ، إِلَى أَنْ قَالَ: «وَ اَلتَّوَكُّلُ، بَيَانُ ذَلِكَ فِي قَوْلِهِ: ''اَلَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ * وَ اَلَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَ يَسْقِينِ * وَ إِذٰا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ * وَ اَلَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ * وَ اَلَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ اَلدِّينِ''.

២. [...] អ៊ីបន្ទ បាបាវ៉ៃហ្ម៑បានថ្លែងថា... អាល់-មូហ្ហាដ្ដ៍ដ្ដ្ល ប៊ិន អ៊ូម៉ារបានតំណាលថា កាលគេបានសួរ អាល់-ស្ម៑ឌ្ទ្ធ ឃ្ម:ក្ដ:ហ្ការ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៍ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ *[២:១២៤] កាលព្រះម្ចាស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានល្បងពិសោធន៍គេដោយវាចា គេបានប្រតិបត្ដិតាមវាចានោះបានសម្រេច ។* អាល់-ស្ម៑ឌ្ទ្ធ ឃ្ម:ក្ដ:ហ្ការ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៍ ﷺ បានលើកឡើងនូវហ្ការ៉ឌ្ទ្ធ ដែលស្ដីអំពីព្រះម្ចាស់របស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ បានល្បងពិសោធន៍ព្រះអង្គ ﷺ ហើយអាល់-ស្ម៑ឌ្ទ្ធ ឃ្ម:ក្ដ:ហ្ការ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ៍ ﷺ មានវចន:ថា: "សេចក្ដីអធិប្បាយអំពីទំនុកចិត្ដនៅក្នុងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ *[២៦:៧៨] ដែលបានបង្កើតខ្ញុំ ហើយព្រះអង្គដឹកនាំខ្ញុំ [២៦:៧៩] ព្រះអង្គគឺព្រះដែលប្រទានអាហារឲ្យខ្ញុំនិងប្រទានទឹកឲ្យខ្ញុំ ។ [២៦:៨0] ពេលខ្ញុំឈឺ ព្រះអង្គព្យាបាលខ្ញុំឲ្យជាសះស្បើយ ។ [២៦:៨១] ព្រះអង្គនឹងឲ្យខ្ញុំស្លាប់ ហើយព្រះអង្គនឹងឲ្យខ្ញុំរស់វិញ [២៦:៨២] ខ្ញុំសង្ឃឹមថាព្រះអង្គនឹងអភ័យទោសឲ្យខ្ញុំនាថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។*

ثُمَّ اَلْحُكْمُ، وَ اَلاِنْتِمَاءُ إِلَى اَلصَّالِحِينَ، فِي قَوْلِهِ: ''رَبِّ هَبْ لِي حُكْماً وَ أَلْحِقْنِي بِالصّٰالِحِينَ'' يَعْنِي بِالصَّالِحِينَ: اَلَّذِينَ لاَ يَحْكُمُونَ إِلاَّ بِحُكْمِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ لاَ يَحْكُمُونَ بِالْآرَاءِ وَ اَلْمَقَايِيسِ، حَتَّى يَشْهَدَ لَهُ مَنْ يَكُونُ بَعْدَهُ مِنَ اَلْحُجَجِ بِالصِّدْقِ، بَيَانُ ذَلِكَ فِي قَوْلِهِ: ''وَ اِجْعَلْ لِي لِسٰانَ صِدْقٍ فِي اَلْآخِرِينَ'' أَرَادَ فِي هَذِهِ اَلْأُمَّةِ اَلْفَاضِلَةِ، فَأَجَابَهُ اَللَّهُ، وَ جَعَلَ لَهُ وَ لِغَيْرِهِ مِنَ اَلْأَنْبِيَاءِ: ''لِسٰانَ صِدْقٍ فِي اَلْآخِرِينَ'' وَ هُوَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ: ''وَ جَعَلْنٰا لَهُمْ لِسٰانَ صِدْقٍ عَلِيًّا''. ثُمَّ اِسْتِقْصَارُ اَلنَّفْسِ فِي اَلطَّاعَةِ، فِي قَوْلِهِ: ''وَ

لاَ تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ''». (معاني الأخبار: 126/ 1، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 4 صفحة : 174)***

ប្រាជ្ញាញ្ញាណនិងសេចក្ដីប្រាថ្នានៅជុំជាមួយបណ្ដាសច្ចការី មាននៅក្នុងសម្ដីរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ *[២៦:៨៣] ព្រះម្ចាស់អ៊ីយ សូមព្រះមេត្តាប្រទានប្រាជ្ញាញ្ញាណឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះមេត្តាឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានជួបបណ្ដាសច្ចការី* ពោលគឺ បាននៅជុំជាមួយបណ្ដាអ្នកត្រឹមត្រូវ គឺបណ្ដាអ្នកវិនិច្ឆ័យស្របតាមតែការវិនិច្ឆ័យរបស់អល់ឡោះ ﷻ ទេ មិនវិនិច្ឆ័យតាមការយល់ឃើញនិងការប្រៀបធៀបនោះទេ ។ រួចហើយអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ បានអះអាងថាត្រូវតែមានតឹកតាងត្រឹមត្រូវអត់ពីព្រះអង្គ ﷺ ទៅ សេចក្ដីអធិប្បាយអំពីរឿងនេះមាននៅក្នុងសម្ដីព្រះអង្គ ﷺ *[២៦:៨៤] សូមព្រះមេត្តាព្រះពរជ័យទានឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនូវសច្ចៈជ្ជិ*ញ្ជ*ក្នុងចំណោមជនជំនាន់ក្រោយៗ* អ្នកនោះគឺ អ៊ីសាឡា ﷺ ប៊ិន អ៊ីប្ទ ត្ដ៊ីលិប ﷺ ហើយនេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[១៩:៥០] ហើយយើងបានប្រទានឲ្យពួកគេនូវសច្ចជ្ជិ*ញ្ជ*អ៊ីសាឡា ។* បន្ទាប់មក ស្ដីអំពីការកាត់បន្ថយការស្ដាប់បង្គាប់នៅក្នុងសម្ដីរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ *[២៦:៨៧] សូមព្រះមេត្តាកុំបន្ទាបបន្ទោកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនាថ្ងៃដែលគេនឹងឲ្យពួកគេរស់ពីស្លាប់ឡើងវិញ ។"* (معاني الأخبار: 126/ 1)

***

3. عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي، وَ مُحَمَّدُ بْنُ اَلْحَسَنِ (رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُمَا)، قَالاَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اَللَّهِ، عَنْ يَعْقُوبَ اِبْنِ يَزِيدَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، فِي حَدِيثِ غَيْبَةِ إِبْرَاهِيمَ، إِلَى أَنْ قَالَ: «ثُمَّ غَابَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) اَلْغَيْبَةَ اَلثَّانِيَةَ، وَ ذَلِكَ حِينَ نَفَاهُ اَلطَّاغُوتُ عَنْ بَلَدِهِ، فَقَالَ: ''وَ أَعْتَزِلُكُمْ وَ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اَللَّهِ وَ أَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلاَّ أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا''.

៣. [...] អ៊ីប្ទ ប៉ាស្ទ្ធៀរបានតំណាលតមកពី អ៊ីប្ទ អ៊ុប់ឌុលឡោះ ﷺ នៅក្នុងហ្ទាឌ្ទីស្ស ស្ដីអំពីការកំបាំងខ្លួនរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គ ﷺ បានកំបាំងខ្លួនគ្រាទីពីរគឺត្រង់នេះ *[១៩:៤៨] ខ្ញុំដកខ្លួនចេញពីពួកលោកនិងពីអ្វីដែលអស់លោកបួងសួងផ្សេងពីអល់ឡោះ ។ ខ្ញុំនឹងបួងសួងព្រះម្ចាស់ខ្ញុំ ។ សង្ឃឹមថាខ្ញុំនឹងមិនខុសបំណងទេក្នុងការបួងសួងព្រះម្ចាស់ខ្ញុំ ។"*

قَالَ اَللَّهُ تَقَدَّسَ ذِكْرُهُ: ''فَلَمَّا اِعْتَزَلَهُمْ وَ مَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اَللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ وَ كُلاًّ جَعَلْنَا نَبِيًّا * وَ وَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَ جَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا'' يَعْنِي بِهِ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، لِأَنَّ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) قَدْ كَانَ دَعَا اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يَجْعَلَ لَهُ لِسَانَ صِدْقٍ فِي اَلْآخِرِينَ، فَجَعَلَ اَللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لَهُ وَ لِإِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيّاً،

អល់ឡោះ ﷻ ذكره تقدس មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៩:៤៩] ពេលគេបានដកខ្លួនចេញពីពួកគេនិងពីអ្វីដែលពួកគេគោរពបូជាក្រៅពីអល់ឡោះ យើងបានប្រទានអ៊ីសហ្ទាក់ និងយ៉ាក់ខ្ជ*ូ*ប*ឲ្យគេ ហើយយើងបានតែងតាំងពួកគេរាល់គ្នាជាសាស្ដា ។ [១៩:៥០] ហើយយើងបានប្រទានឲ្យពួកគេនូវសច្ចជ្ជិ*ញ្ជ*អ៊ីសាឡា* មានន័យថា អ៊ីសាឡា ﷺ ប៊ិន អ៊ីប្ទ ត្ដ៊ីលិប ﷺ ព្រោះអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ បានបួងសួងអល់ឡោះ ﷻ ថាព្រះអង្គ ﷻ ត្រូវចាត់តាំងសច្ចជ្ជិ*ញ្ជ*ម្នាក់ឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ក្នុងចំណោមជនក្រោយៗ ។ អល់ឡោះ ﷻ ក៏បានប្រទានឲ្យអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ ឲ្យអ៊ីសហ្ទាក់ ﷺ និងឲ្យយ៉ាក់ខ្ជ*ូ*ប ﷺ នូវសច្ចជ្ជិ*ញ្ជ*អ៊ីសាឡា ﷺ ។

فَأَخْبَرَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) أَنَّ اَلْقَائِمَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) هُوَ اَلْحَادِي عَشَرَ مِنْ وُلْدِهِ، وَ أَنَّهُ اَلْمَهْدِيُّ اَلَّذِي يَمْلَأُ اَلْأَرْضَ عَدْلاً وَ

قِسْطاً، كَمَا مُلِئَتْ جَوْراً وَ ظُلْماً، وَ أَنَّهُ تَكُونُ لَهُ غَيْبَةٌ، وَ حَيْرَةٌ، يَضِلُّ فِيهَا أَقْوَامٌ، وَ يَهْتَدِي فِيهَا آخَرُونَ، وَ أَنَّ هَذَا كَائِنٌ كَمَا أَنَّهُ مَخْلُوقٌ». (كمال الدين و تمام النعمة: 139/ 7، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 4 صفحة : 174)***

អ៊ីមុាលីصلوات الله عليه والسلام ប៊ីន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិបﷺបានប្រាប់ថាអាល់-ក្ប៊ីអ៊ីមصلوات الله عليه والسلامជាមគ្គទេសក៍ដឹកនាំទីដប់មួយដែលមកពីរាជបុត្រទាំងឡាយعليهم السلامរបស់ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام ថាព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامគឺអាល់-ម៉ាស៊ូឌ្ធីصلوات الله عليه والسلامដែលនឹងធ្វើឲ្យផែនដីពោរពេញដោយយុត្តិធម៌និងសមធម៌ ដូចកាលផែនដីបានពោរពេញដោយភាពមិនត្រឹមត្រូវនិងអយុត្តិធម៌ពីមុននោះដែរ ហើយព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامនឹងកំចាំងខ្លួនដែរ ។ នៅក្នុងពេលកំចាំងខ្លួននោះនឹងមានការច្របូកច្របល់ បណ្ដាលឲ្យមនុស្សដើរផ្លូវខុស មនុស្សផ្សេងនឹងទៅជាមគ្គទេសក៍ដឹកនាំ ។ រឿងនេះបានកើតឡើងដូចការស្មាន ។" (كمال الدين و تمام النعمة: 139/ 7)

***

4. مِنْ طَرِيقِ اَلْمُخَالِفِينَ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ''وَ اِجْعَلْ لِي لِسانَ صِدْقٍ فِي اَلْآخِرِينَ'' عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «هُوَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، عُرِضَتْ وَلاَيَتُهُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، فَقَالَ: اَللَّهُمَّ اِجْعَلْهُ مِنْ ذُرِّيَّتِي، فَفَعَلَ اَللَّهُ ذَلِكَ». (كشف الغمّة 1:320، البرهان في تفسير القرآن الجزء : 4 صفحة : 175)***

៤. ត្ប៊ីរ៉ិកុ អាល់-មូខ៌លីហ្ស៊ីនបានថ្លែងថា យ៉ាកុ៌ហ្ជារ ប៊ីន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធូصلوات الله عليه والسلامមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៉ាតាលី *[២៦:៨៤] សូមព្រះមេត្តាព្រះរាជទានឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនូវសច្ច:ជិវ្ហាក្នុងចំណោមជនជំនាន់ក្រោយៗ* ថា: "អ្នកនោះគឺ អ៊ីមុាលីصلوات الله عليه والسلام ប៊ីន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិបﷺ ។ គេបានបង្ហាញវ៉ីឡាយ៉ាសូ៎រប៉ះព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامចំពោះអ៊ីបរ៉ាហ៊ីមعليه السلام អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមعليه السلامក៏បានទូលថា: "អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻអ៊ីយ សូមឲ្យគេصلوات الله عليه والسلامចេញមកពីបណ្ដាកូនចៅរបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំعليه السلام ។" អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻក៏បានធ្វើដូច្នេះមែន ។"
(كشف الغمة 1: 320)

***

5. وَ بِالْإِسْنَادِ يَرْفَعُهُ إِلَى اَلثِّقَاتِ اَلَّذِينَ كَتَبُوا اَلْأَخْبَارَ أَنَّهُمْ وَضَحَ لَهُمْ فِيمَا وَجَدُوا وَ بَانَ لَهُمْ مِنْ أَسْمَاءِ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ ثَلاَثُمِائَةِ اِسْمٍ فِي اَلْقُرْآنِ مِنْهَا مَا رَوَاهُ بِالْإِسْنَادِ اَلصَّحِيحِ عَنِ اِبْنِ مَسْعُودٍ: قَوْلُهُ تَعَالَى ''وَ إِنَّهُ فِي أُمِّ اَلْكِتَابِ لَدَيْنَا **لَعَلِيٌّ** حَكِيمٌ''

៥. អាល់-ត្ប៊ីបារ៉ាសុ៊ី បានធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍ យោលតាមបណ្ដាញព័ត៌មានមិនដាច់ដែលឡើងទៅដល់អស់លោកដែលអាចទុកចិត្ដបានដែលបានកត់ត្រាព័ត៌មាន (ហ្ជាឌ្ធីស្ស) ។ អស់លោកបានបំភ្លឺអ្ធីដែលអស់លោកបានរកឃើញដែលទាក់ទងនឹងព្រះនាមរបស់ អាមីរុល-មុ៎ាមីនីនصلوات الله عليه والسلام (នៅក្នុងគ្ធ៎ូរអាន) ។ មានព្រះនាមរបស់ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامចំនួនបីរយនៅក្នុងគ្ធ៎ូរអាន ។ អំពីព្រះនាមទាំងនេះ លោកអ៊ីបនូ ម៉ាស់អ៊ូដ្ធ បានធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍ ដោយយោលតាមបណ្ដាញព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ ថាមានព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻ *[៤៣:៤] ពិតណាស់ ព្រះគម្ពីរនេះនៅក្នុងព្រះគម្ពីរច្បាប់ដើម (ព្រះគម្ពីរអភិរក្ស) ដែលនៅឯងយើង **សម្រាប់អ៊ីមុាលី** [បុគ្គល]ដែលប្រកបដោយប្រាជ្ញាញាណ ។*

وَ قَوْلَهُ تَعَالَى ''وَ جَعَلْنَا لَهُمْ لِسانَ صِدْقٍ **عَلِيًّا**''

ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ *[១៩:៥០] យើងបានប្រទាននូវករុណាមេត្ដានៃយើងឲ្យពួកគេ*

*ហើយ យើងបានប្រទានឲ្យពួកគេនូវសច្ចជិវ្ហ**អ៊ីលី** ។*

وَ قَوْلَهُ تَعَالَى: ''وَ اِجْعَلْ لِي لِسانَ صِدْقٍ فِي اَلْآخِرِينَ''

ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ *[២៦:៨៤] សូមព្រះមេត្តាព្រះរាជទានឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនូវសច្ចៈជិវ្ហ ក្នុងចំណោមជនជំនាន់ក្រោយៗ*

وَ قَوْلَهُ تَعَالَى: ''إِنَّ عَلَيْنا جَمْعَهُ وَ قُرْآنَهُ''

ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ *[៧៥:១៧] ការប្រមូលផ្ដុំនិងការសូត្រវា (គ្ពីរអាន) នៅលើយើង ។*

...وَ قَوْلَهُ تَعَالَى: إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ وَ لِكُلِّ قَوْمٍ هادٍ'' فَالْمُنْذِرُ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ اَلْهادِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ.

ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ *[១៣:៧] អ្នកគ្រាន់តែជាអ្នកព្រមាន [អំពាវនាវឲ្យមករកអល់ឡោះហ្ស៊ូ] ប៉ុណ្ណោះ ហើយប្រជារាស្ត្រនីមួយៗមានអ្នកដឹកនាំម្នាក់ ។* អ្នកព្រមានគឺ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ូ ﷺ ឯអ្នកដឹកនាំគឺអ៊ីលី عليه السلام ប៉ិន អាប៊ូ ត្ដ៊ីលិប رضي الله عنه ។

وَ قَوْلَهُ تَعَالَى: ''أَ فَمَنْ كانَ عَلىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ وَ يَتْلُوهُ شاهِدٌ'' فَالْبَيِّنَةُ مُحَمَّدٌ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ اَلشَّاهِدُ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ

ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ *[១១:១៧] បុគ្គលដែលមាននូវព្រះភ័ស្ដុតាងជាក់ច្បាស់មកពីព្រះម្ចាស់គេ ដែលមានសាក្សីម្នាក់មកពីព្រះអង្គតាមគេ ។* ភ័ស្ដុតាងជាក់ច្បាស់ (ប៊ៃយ៊ីណាស៊ុ) គឺមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ ﷺ ឯសាក្សី (អាល់-ស្ហ្ហ៊ីដ្ដ) គឺអ៊ីលី عليه السلام ។

وَ قَوْلَهُ تَعَالَى: ''إِنَّ عَلَيْنا لَلْهُدىٰ * وَ إِنَّ لَنا لَلْآخِرَةَ وَ اَلْأُولىٰ'' وَ قَوْلَهُ تَعَالَى: ''إِنَّ اَللهَ وَ مَلاٰئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى اَلنَّبِيِّ يا أَيُّهَا اَلَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَ سَلِّمُوا تَسْلِيماً'' وَ قَوْلَهُ تَعَالَى: ''أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يا حَسْرَتىٰ عَلىٰ ما فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اَللهِ وَ إِنْ كُنْتُ لَمِنَ اَلسّاخِرِينَ'' جَنْبُ اَللَّهِ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ

ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ *[៩២:១២] ពិតណាស់ បង្ហាញមាគ៌ាជាការកិច្ចយើង ។ [៩២:១៣] ពិតណាស់ លោកមុខនិងលោកដំបូង (គឺលោកនេះ) ជាកម្មសិទ្ធិរបស់យើង ។* ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ *[៣៣:៥៦] អល់ឡោះហ្ស៊ូនិងទេវតាទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គជូនពរជ័យសិរីសួស្ដីដល់ព្រះសាស្ដា ។ បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ចូរពួកអ្នកជូនពរជ័យសិរីសួស្ដីដល់គេនិងសម្ដែងវន្ទនាការចំពោះគេ ចូរចុះចូលយ៉ាងស៊ីប់ចិត្ត ។* ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ *[៣៩:៥៦] ក្រែងលោអ្នកណាមួយនឹងថា៖ "ស្ដាយណាស់ដែលខ្ញុំមិនបានយកចិត្ដទុកដាក់នឹងភាគី (គឺខាង ប៉ែកឬបក្សរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ) អល់ឡោះហ្ស៊ូ ។ ការពិតខ្ញុំជាម្នាក់ក្នុងចំណោមជនទាំងឡាយដែលធ្លាប់មើលងាយ ។* យ៉ាន-បាល់ឡោះហ្ស៊ូ (ភាគីអល់ឡោះហ្ស៊ូ ឬ ខាងអល់ឡោះហ្ស៊ូ) គឺ អ៊ីលី عليه السلام ប៉ិន អាប៊ូ ត្ដ៊ីលិប رضي الله عنه ។"

وَ قَوْلَهُ تَعَالَى": وَ كُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنٰاهُ فِي إِمٰامٍ مُبِينٍ" مَعْنَاهُ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ

ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ *[៣៦:១២] យើងបានរាយរាប់[និងកត់ទុកនូវ] សព្វសារពើនៅក្នុងអ៊ីម៉ាំ ច្បាស់លាស់* មានន័យថា អ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام ។

وَ قَوْلَهُ تَعَالَى: إِنَّكَ لَمِنَ اَلْمُرْسَلِينَ * عَلىٰ صِرٰاطٍ مُسْتَقِيمٍ" وَ قَوْلَهُ تَعَالَى: "ثُمَّ لَتُسْئَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ اَلنَّعِيمِ" مَعْنَاهُ عَنْ حُبِّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ (الفضائل (لإبن شاذان) , ج 1 , ص 174)*

ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ *[៣៦:៣] ការពិតអ្នកជាសាស្តាម្នាក់ក្នុងចំណោមសាស្តាទាំងឡាយ [៣៦:៤] នៅលើមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ* ។ ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ *[១០២:៨] បន្ទាប់មក នាថ្ងៃនោះ គេនឹងសាកសួរពួកអ្នកអំពីឧបការធម៌* ។ មានន័យថា សេចក្តីស្រឡាញ់ចំពោះអ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام បិន អាប្វូ ត្ថ៏លិប ﵁ (الفضائل لابن شاذان: 174) 43:1-4 ។

وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَـٰبِ مُوسَىٰٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾

៥១. ចូរអ្នករំព្ធកដល់មូសាក្នុងព្រះគម្ពីរ ។ គេស្មោះត្រង់ (មានភ័ក្តីភាព) ជារ៉ស្ទូល (គឺប្រេសិត) ជាសាស្តា (ណាបឺ) ។

وَنَـٰدَيْنَـٰهُ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ ٱلْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَـٰهُ نَجِيًّا ﴿٥٢﴾

៥២. យើងបានហៅគេនៅខាងស្តាំភ្នំ [ស៊ីណៃ] យើងបានឲ្យគេចូលមកជិត[យើង]ដើម្បីសន្ទនា [សម្ងាត់] ។

وَوَهَبْنَا لَهُۥ مِن رَّحْمَتِنَآ أَخَاهُ هَـٰرُونَ نَبِيًّا ﴿٥٣﴾

៥៣. យើងបានប្រទានហ្ចារូន បងប្អូនប្រុសគេឲ្យគេ ក្នុងនាមនៃមេត្តាករុណានៃយើង ជាសាស្តាមួយរូប ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៥១-៥៣

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَمْرِو بْنِ عُثْمَانَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ عِيسَى رَفَعَهُ

១. អ្ជាលី បិន អ៊ីបរ៉ហ្ចុីមបានតំណាលតមកពីឌីពុកលោក តមកពីអ្ជាំរូ បិន អ្ជុស្ជម៉ាន តមកពី អ្ជាលី បិន អ៊ីសា តមកពីបណ្តាញពត៌មានមិនដាច់ ។

قَالَ إِنَّ مُوسَى (عليه السلام) نَاجَاهُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى فَقَالَ لَهُ فِي مُنَاجَاتِهِ يَا مُوسَى لَا يَطُولُ فِي الدُّنْيَا أَمَلُكَ فَيَقْسُوَ لِذَلِكَ قَلْبُكَ وَ قَاسِي الْقَلْبِ مِنِّي بَعِيدٌ

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មូសា عليه السلام បានខ្សឹបប្រាប់អល់ឡោះហ្ស៊ីតាឡា ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាឡា ﷻ មានព្រះបន្ទូលក្នុងការខ្សឹបនោះថា៖ "មូសា عليه السلام អើយ ចូរអ្នកកុំសង្ឃឹមខ្លាំងពេកលើលោកនេះ ។ វានឹងធ្វើឲ្យចិត្តអ្នក عليه السلام រឹង បុគ្គលចិត្តរឹងឃ្លាតឆ្ងាយពីអញ ﷻ ។

يَا مُوسَى كُنْ كَمَسَرَّتِي فِيكَ فَإِنَّ مَسَرَّتِي أَنْ أُطَاعَ فَلَا أُعْصَى فَأَمِتْ قَلْبَكَ بِالْخَشْيَةِ وَ كُنْ خَلَقَ الثِّيَابِ جَدِيدَ الْقَلْبِ تُخْفَى عَلَى أَهْلِ الْأَرْضِ وَ تُعْرَفُ فِي أَهْلِ السَّمَاءِ حِلْسَ الْبُيُوتِ مِصْبَاحَ اللَّيْلِ وَ اقْنُتْ بَيْنَ يَدَيَّ قُنُوتَ الصَّابِرِينَ وَ صِحْ إِلَيَّ مِنْ كَثْرَةِ الذُّنُوبِ صِيَاحَ الْمُذْنِبِ الْهَارِبِ مِنْ عَدُوِّهِ وَ اسْتَعِنْ بِي عَلَى ذَلِكَ فَإِنِّي نِعْمَ الْعَوْنُ وَ نِعْمَ الْمُسْتَعَانُ

មូសា عليه السلام អើយ ចូរអ្នក عليه السلام ប្រែខ្លួន(គឺស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្ស៊ីតាឡា ﷻ)ដើម្បីគាប់ព្រះហឫទ័យអញ ﷻ ពីព្រោះបើគេអនុវត្តន៍តាមសេចក្តីគាប់ព្រះហឫទ័យអញ ﷻ គេមិនល្មើសបញ្ជាអញ ﷻ ទេ ។ ចូរអ្នកសម្លាប់ចិត្តអ្នក عليه السلام ដោយការខ្លាចក្រែង ចូរអ្នក عليه السلام ផ្លាស់សំលៀកបំពាក់ថ្មីឲ្យចិត្ត ។ អ្នក عليه السلام នឹងកំបាំងពីប្រជានិការផែនដី ប្រជានិការមេយនឹងមើលស្គាល់អ្នក عليه السلام ។ ចូរអ្នកអុជចង្កៀងពេញក្នុងផ្ទះអ្នក عليه السلام ក្នុងពេលយប់ ចូរអ្នក عليه السلام ជជែករកហេតុផលនៅចំពោះមុខអញ ﷻ ដោយការជជែករកហេតុផលរបស់បុគ្គលដែលមានអំណត់ ចូរអ្នក عليه السلام យំដាក់អញ ﷻ ដូចការយំរបស់បុគ្គលសាងបាបដែលរត់គេចខ្លួនពីពួកសត្រូវ ។ ចូរអ្នកស្វែងរកជំនួយក្នុងរឿងនេះពីអញ ﷻ ព្រោះអញ ﷻ ជាអ្នកជួយនិងជាអ្នកគាំទ្រប្រសើរបំផុត ។

يَا مُوسَى إِنِّي أَنَا اللَّهُ فَوْقَ الْعِبَادِ وَ الْعِبَادُ دُونِي وَ كُلٌّ لِي دَاخِرُونَ فَاتَّهِمْ نَفْسَكَ عَلَى نَفْسِكَ وَ لَا تَأْتَمِنْ وَلَدَكَ عَلَى دِينِكَ إِلَّا أَنْ يَكُونَ وَلَدُكَ مِثْلَكَ يُحِبُّ الصَّالِحِينَ

មូសា عليه السلام អើយ អញ ﷻ គឺអល់ឡោះហ្ស៊ីតាឡា ﷻ នៅលើបាវទាំងឡាយ ។ បាវទាំងឡាយនៅពីក្រោមអញ ﷻ ។ ទាំងអស់មិនមានអានុភាពទល់នឹងអញ ﷻ ទេ ។ ចូរពួកអ្នកចោទខ្លួនឯងដែលបានធ្វើខុសលើខ្លួនឯង ។ ចូរអ្នក عليه السلام កុំជឿកូនអ្នក عليه السلام ពាក់ព័ន្ធនឹងសាសនាអ្នក عليه السلام លើកលែងតែកូនអ្នក عليه السلام ដូចអ្នក عليه السلام ដែរ គឺស្រឡាញ់បណ្តាសច្ចការី ។

يَا مُوسَى اغْسِلْ وَ اغْتَسِلْ وَ اقْتَرِبْ مِنْ عِبَادِيَ الصَّالِحِينَ

មូសា عليه السلام អើយ ចូរអ្នក عليه السلام ងូតទឹកជម្រះខ្លួន ចូរអ្នក عليه السلام នៅក្បែរបណ្តាបាវសច្ចរបស់អញ ﷻ ។

يَا مُوسَى كُنْ إِمَامَهُمْ فِي صَلَاتِهِمْ وَ إِمَامَهُمْ فِيمَا يَتَشَاجَرُونَ وَ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلْتُ عَلَيْكَ فَقَدْ أَنْزَلْتُهُ حُكْماً بَيِّناً وَ بُرْهَاناً نَيِّراً وَ نُوراً يَنْطِقُ بِمَا كَانَ فِي الْأَوَّلِينَ وَ بِمَا هُوَ كَائِنٌ فِي الْآخِرِينَ

មូសា عليه السلام អើយ ចូរជាអ៊ីម៉ាំរបស់ពួកគេក្នុងស្ជ៊ីឡាតុ៌ពួកគេ និងជាអ៊ីម៉ាំពួកគេក្នុងរឿងជម្លោះរបស់ពួកគេ ។ ចូរអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យពួកគេដោយអាស្រ័យលើអ្វីដែលអញ ﷻ បានបើកឲ្យអ្នក عليه السلام ដឹង ។ អញ ﷻ បានដាក់វាចុះមកជាភ័ស្តុតាងច្បាស់ក្រឡែតនិងភ្លឺរន្ទាល និងជារស្មីដែលនិយាយតាមអ្វីដែលបានកើតឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលមុនៗនិងតាមអ្វីដែលនឹងកើតឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលក្រោយៗ ។

أُوصِيكَ يَا مُوسَى وَصِيَّةَ الشَّفِيقِ الْمُشْفِقِ بِابْنِ الْبَتُولِ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ صَاحِبِ الْأَتَانِ وَ الْبُرْنُسِ وَ الزَّيْتِ وَ الزَّيْتُونِ وَ الْمِحْرَابِ وَ مِنْ بَعْدِهِ بِصَاحِبِ الْجَمَلِ الْأَحْمَرِ الطَّيِّبِ الطَّاهِرِ الْمُطَهَّرِ فَمَثَلُهُ فِي كِتَابِكَ أَنَّهُ مُؤْمِنٌ مُهَيْمِنٌ عَلَى الْكُتُبِ كُلِّهَا وَ أَنَّهُ رَاكِعٌ سَاجِدٌ رَاغِبٌ رَاهِبٌ إِخْوَانُهُ الْمَسَاكِينُ وَ أَنْصَارُهُ قَوْمٌ آخَرُونَ وَ يَكُونُ فِي زَمَانِهِ أَزْلٌ وَ زِلْزَالٌ وَ قَتْلٌ وَ قِلَّةٌ مِنَ الْمَالِ اسْمُهُ أَحْمَدُ مُحَمَّدٌ الْأَمِينُ مِنَ الْبَاقِينَ مِنْ ثُلَّةِ الْأَوَّلِينَ الْمَاضِينَ يُؤْمِنُ بِالْكُتُبِ كُلِّهَا وَ يُصَدِّقُ جَمِيعَ الْمُرْسَلِينَ وَ يَشْهَدُ بِالْإِخْلَاصِ لِجَمِيعِ النَّبِيِّينَ أُمَّتُهُ مَرْحُومَةٌ مُبَارَكَةٌ مَا بَقُوا فِي الدِّينِ عَلَى حَقَائِقِهِ لَهُمْ سَاعَاتٌ مُوَقَّتَاتٌ يُؤَدُّونَ فِيهَا الصَّلَوَاتِ أَدَاءَ الْعَبْدِ إِلَى سَيِّدِهِ نَافِلَتَهُ فَبِهِ فَصَدِّقْ وَ مِنْهَاجَهُ فَاتَّبِعْ فَإِنَّهُ أَخُوكَ

មូសាអ៊ីយ អញ្ជើរមកឲ្យអ្នកនូវកេរមរតករបស់បុគ្គលដែលមានមេត្តាអាសូរ បុគ្គលដែលមានចិត្តធម៌ បុត្រារបស់ឧត្តមនារីដែលមានសទ្ធាស៊ីប់ចិត្ត គឺអ៊ីសាអ៊ីយ៉ា បុត្រារបស់ ម៉ារយ៉ាំ ម្ចាស់សេះទេសអាវមានមួក ប្រេងនិងផ្លែស្ងែទ្ទ ម៉ាស្ងរ៉ូប ។ បន្ទាប់ពីគេ គឺបុគ្គលដែលជាម្ចាស់អ្ងដ្ឋក្រហម ជាចំណីជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ ជាបុគ្គលដែលគេជម្រះបន្ស្ងុទ្ធ គំរូរបស់គេ នៅក្នុងព្រះគម្ពីររបស់អ្នក គឺបុគ្គលដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាបរិសុទ្ធ លុបលើអស់ទាំងព្រះគម្ពីរទាំងឡាយ គេ គឺអ្នកលំនៀងកាយ អ្នកក្រាបប្រណិប័តន៍ អ្នកស្ងែងរក បព្ជជិត ។ បងប្អ្ងនរបស់គេ គឺជនក្រីក្រ អ្នកជំនួយគេ គឺប្រជារាស្ត្រផ្ស្ងង ។ ក្នុងសម័យកាលរបស់គេ នឹងកើតមានទុក្ខលំបាក មានការរញ្ជ្ងយដី មានការកាប់សម្លាប់ និងមានការខ្ងះខាតទ្រព្យ ។ ឈ្មោះរបស់គេ គឺ អាស្ងម៉ាដ្ងំ ម ូហ្ចាំ ម៉ាដ្ងំ បុគ្គលជាទីទុកចិត្តដែលនៅក្នុងចំណោមអស់បុគ្គលសេសសល់ពីជំនាន់មុនៗ ។ គេ នឹងជឿព្រះគម្ពីរទាំងអស់ ព្រមទទ្ងួលស្គាល់ព្រះប្រេសិតទាំងអស់ គេ នឹងប្ដេជ្ញាទទ្ងួលស្គាល់យ៉ាងស្មោះព្រះសាស្ត្រាទាំងអស់ ។ សហគមន៍របស់គេ គឺបុគ្គលទាំងឡាយដែលនៅក្រោមព្រះធម៌មេត្តា ដែលបានទទ្ងួលពរអាស្រ័យអ្ងីដែលបានសេសសល់នៅក្នុងព្រះសាសនាពិតប្រាកដ ។ ពួកគេនឹងបំពេញស្ង្ងឡាតុ៌តាមពេលកំណត់ ដូចបាវបម្រើធ្ងើដោយស្ម័គ្រចិត្តដើម្បីចៅហ្ងាយខ្ជ្ងន ពួកគេនឹងទទ្ងួលស្គាល់គេ នឹងដើរតាមគន្ជ្ងងគេ ។ ដូច្ងេះគេ ជាបងប្អ្ងនរបស់អ្នក ។

يَا مُوسَى إِنَّهُ أُمِّيٌّ وَ هُوَ عَبْدٌ صِدْقٌ يُبَارَكُ لَهُ فِيمَا وَضَعَ يَدَهُ عَلَيْهِ وَ يُبَارَكُ عَلَيْهِ كَذَلِكَ كَانَ فِي عِلْمِي وَ كَذَلِكَ خَلَقْتُهُ بِهِ أَفْتَحُ السَّاعَةَ وَ بِأُمَّتِهِ أَخْتِمُ مَفَاتِيحَ الدُّنْيَا فَمُرْ ظَلَمَةَ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنْ لَا يَدْرُسُوا اسْمَهُ وَ لَا يَخْذُلُوهُ وَ إِنَّهُمْ لَفَاعِلُونَ وَ حُبُّهُ لِي حَسَنَةٌ فَأَنَا مَعَهُ وَ أَنَا مِنْ حِزْبِهِ وَ هُوَ مِنْ حِزْبِي وَ حِزْبُهُمُ الْغَالِبُونَ فَتَمَّتْ كَلِمَاتِي لَأُظْهِرَنَّ دِينَهُ عَلَى الْأَدْيَانِ كُلِّهَا وَ لَأُعْبَدَنَّ بِكُلِّ مَكَانٍ وَ لَأُنْزِلَنَّ عَلَيْهِ قُرْآناً فُرْقَاناً شِفَاءً لِمَا فِي الصُّدُورِ مِنْ نَفْثِ الشَّيْطَانِ فَصَلِّ عَلَيْهِ يَا ابْنَ عِمْرَانَ فَإِنِّي أُصَلِّي عَلَيْهِ وَ مَلَائِكَتِي

មូសាអ៊ីយ ឈ្មោះគេ គឺ "អ៊ុម្ម៉ី" គេ ជាបាវសច្ច ។ អ្ងីក៏ដោយដែលគេ ដាក់ដៃពីលើ វានឹងក្របដោយពរសម្រាប់គេ និងសម្រាប់អ្ងីនោះដែរ ។ នេះគឺអ្ងីដែលនៅក្នុងព្រះអភិញ្ញាអញ្ជើ ហើយអញ្ជើ បង្កើតគេ ដូចនេះឯង ។ អញ្ជើ នឹងបើកសម័យ (ថ្ងៃជំនុំជម្រះ) ឡើងតាមរយ:គេ ហើយអញ្ជើ នឹងចាក់សោ (បញ្ចប់) លោកនេះតាមរយ:សហគមន៍គេ ។ ដូច្ងេះចូរអ្នកបញ្ជ្ងជនទុច្ចរិតក្នុងចំណោមកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលឲ្យស្គាល់ឈ្មោះគេ កុំឲ្យចោលឈ្មោះនោះ ។ តែពួកគេនឹងចោលឈ្មោះនោះ ។ ស្រឡាញ់គេ គឺធ្ងើល្អចំពោះអញ្ជើ ព្រោះអញ្ជើ នៅខាងគេ អញ្ជើ នៅខាងក្រុមគេ គេ ជាក្រុមអញ្ជើ ក្រុមពួកគេនឹងឈ្ន ះ ។ ដូច្ងេះអញ្ជើ នឹងបង្ក្ងប់ព្រះបន្ទ្ងលអញ្ជើ នឹងធ្ងើឲ្យសាសនាគេ មានជ័យជំនះលើអស់សាសនាទាំងឡាយ ។ គេនឹងគោរពសក្ការ:អញ្ជើ គ្រប់ទីកន្ជ្ងង ។ អញ្ជើ នឹងបើកឲ្យគេ ដឹងគ្ងរអានដើម្បីជាគំរ្ងសម្រាប់វិនិច្ឆ័យ ដើម្បីជាថ្នាំព្យាបាលការឆ្ងឹបខ្ជ្ងៀ រ្ងរបស់មារ

ស្ថៃត្ថន៌នៅក្នុងទ្រូង ។ ដូច្នេះ បុត្រ៉ាអ្ជីមរ៉ន៉ាអឺយ ចូរអ្នក៉ាផ្ញើសេចក្តីគំនាប់ដល់គេ ﷺ ព្រោះ អញ៉ាផ្ញើសេចក្តីគួរគាប់ទៅគេ ﷺ និងបណ្តាទេវតារបស់អញ៉ា ។

يَا مُوسَى أَنْتَ عَبْدِي وَ أَنَا إِلَهُكَ لَا تَسْتَذِلَّ الْحَقِيرَ الْفَقِيرَ وَ لَا تَغْبِطِ الْغَنِيَّ بِشَيْءٍ يَسِيرٍ وَ كُنْ عِنْدَ ذِكْرِي خَاشِعاً وَ عِنْدَ تِلَاوَتِهِ بِرَحْمَتِي طَامِعاً وَ أَسْمِعْنِي لَذَاذَةَ التَّوْرَاةِ بِصَوْتٍ خَاشِعٍ حَزِينٍ اطْمَئِنَّ عِنْدَ ذِكْرِي وَ ذَكِّرْ بِي مَنْ يَطْمَئِنُّ إِلَيَّ وَ اعْبُدْنِي وَ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئاً وَ تَحَرَّ مَسَرَّتِي إِنِّي أَنَا السَّيِّدُ الْكَبِيرُ إِنِّي خَلَقْتُكَ مِنْ نُطْفَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ مِنْ طِينَةٍ أَخْرَجْتُهَا مِنْ أَرْضٍ ذَلِيلَةٍ مَمْشُوجَةٍ فَكَانَتْ بَشَراً فَأَنَا صَانِعُهَا خَلْقاً فَتَبَارَكَ وَجْهِي وَ تَقَدَّسَ صَنِيعِي لَيْسَ كَمِثْلِي شَيْءٌ وَ أَنَا الْحَيُّ الدَّائِمُ الَّذِي لَا أَزُولُ

មូសា៉ាអឺយ អ្នក៉ាជាបាវអញ៉ា អញ៉ាជាព្រះរបស់អ្នក៉ា ។ ចូរអ្នក៉ាកុំនិយាយបង្ខូចបុគ្គលដែលគួរស្អប់និងជនក្រីក្រ ។ ចូរអ្នកកុំច្រណែនបុគ្គលមានទ្រព្យទាល់តែសោះ ។ ចូរអ្នក៉ាដាក់ខ្លួនក្នុងការរលឹកដល់អញ៉ា និងក្នុងការសូត្រ(ព្រះគម្ពីរតៅរ៉ត្ថ)យ៉ាងស្រេកឃ្លានក្នុងនាមនៃព្រះមេត្តាធម៌អញ៉ា ។ ចូរអ្នក៉ាឲ្យអញ៉ាបានឲ្មគម្ពីរតៅរ៉ត្ថជាទីចូលចិត្តដោយសម្លេងរាបទាប ពោរពេញដោយសេចក្តីសោកសៅ ។ ចូរអ្នក៉ាសម្រាកក្នុងពេលរំលឹកដល់អញ៉ានោះ ចូរអ្នកថ្លែងអំពីអញ៉ាប្រាប់ "បុគ្គល" ដែលទុកចិត្តលើអញ៉ា ។ ចូរអ្នកគោរពសក្ការៈអញ៉ាដោយមិនយកអ្វីមកចូលរួមជាមួយអញ៉ាទ្បើយ ។ ចូរអ្នកម្ទីម្ទាផ្តាប់ចិត្តអញ៉ា ព្រោះអញ៉ាគឺម្ចាស់ដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម ។ អញ៉ាបានបង្កើតអ្នក៉ាមកពីទឹកមេជីវិតមកពីដីឥដ្ឋដែលអញ៉ាយកចេញមកពីល្បាយធូលីអាប់អន់ ។ វាក៏បានកើតជាមនុស្ស អញ៉ាបានរចនាវាជាសត្វលោក ។ ព្រះភក្ត្រអញ៉ា (وَجْهِي) ប្រកបដោយពរ ការបុិនប្រសប់របស់អញ៉ា ប្រកបដោយសន្តភាព ។ មិនមានអ្វីដូចអញ៉ាទេ អញ៉ាគឺព្រះដែលមានព្រះជន្មគង់នៅអនន្តដែលមិនអន់ថយទ្បើយ ។

يَا مُوسَى كُنْ إِذَا دَعَوْتَنِي خَائِفاً مُشْفِقاً وَجِلًا عَفِّرْ وَجْهَكَ لِي فِي التُّرَابِ وَ اسْجُدْ لِي بِمَكَارِمِ بَدَنِكَ وَ اقْنُتْ بَيْنَ يَدَيَّ فِي الْقِيَامِ وَ نَاجِنِي حِينَ تُنَاجِينِي بِخَشْيَةٍ مِنْ قَلْبٍ وَجِلٍ وَ احْيَ بِتَوْرَاتِي أَيَّامَ الْحَيَاةِ وَ عَلِّمِ الْجُهَّالَ مَحَامِدِي وَ ذَكِّرْهُمْ آلَائِي وَ نِعْمَتِي وَ قُلْ لَهُمْ لَا يَتَمَادَوْنَ فِي غَيِّ مَا هُمْ فِيهِ فَإِنَّ أَخْذِي أَلِيمٌ شَدِيدٌ

មូសា៉ាអឺយ ពេលអ្នក៉ាបួងសួងអញ៉ា ចូរអ្នក៉ាខ្លាច ព្រួយបារម្ភ កកិតមុខអ្នក៉ានឹងដីមករកអញ៉ា ក្រាបប្រណិប័តន៍អញ៉ាដោយប៉ែកថ្លៃថ្នូរជាងគេនៃខ្លួនអ្នក៉ា ។ ចូអ្នក៉ាអង្វរនៅពីមុខអញ៉ាពេលឈរ ។ ពេលអ្នក៉ាខ្សឹបប្រាប់អញ៉ា ចូរខ្សឹបដោយចិត្តព្រួយបារម្ភ ។ ចូរអ្នក៉ាធ្វើឲ្យព្រះគម្ពីរតៅរ៉ត្ថរបស់អញ៉ារស់រវើកនៅក្នុងជីវិត ចូរអ្នក៉ាបង្ហាត់ការគោរពអញ៉ាដល់បុគ្គលអវិជ្ជា ចូរអ្នក៉ារំលឹកពួកគេដល់ព្រះគុណអញ៉ានិងសប្បុរសធម៌របស់អញ៉ា ចូរអ្នក៉ាប្រាប់ពួកគេកុំឲ្យចចេសបំពារបំពានបណ្តាលឲ្យផុងខ្លួន ព្រោះអញ៉ាធ្វើទោសឈឺចាប់និងខ្លាំងណាស់ ។

يَا مُوسَى إِذَا انْقَطَعَ حَبْلُكَ مِنِّي لَمْ يَتَّصِلْ بِحَبْلِ غَيْرِي فَاعْبُدْنِي وَ قُمْ بَيْنَ يَدَيَّ مَقَامَ الْعَبْدِ الْحَقِيرِ الْفَقِيرِ ذُمَّ نَفْسَكَ فَهِيَ أَوْلَى بِالذَّمِّ وَ لَا تَتَطَاوَلْ بِكِتَابِي عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فَكَفَى بِهَذَا وَاعِظاً لِقَلْبِكَ وَ مُنِيراً وَ هُوَ كَلَامُ رَبِّ الْعَالَمِينَ جَلَّ وَ تَعَالَى

មូសា៉ាអឺយ បើអញ៉ាកាត់ផ្តាច់ខ្សែអ្នក៉ាពីអញ៉ា អ្នក៉ាមិនអាចតភ្ជាប់ជាមួយខ្សែផ្សេងបានទេ ។ ដូច្នេះចូរអ្នកគោរពសក្ការៈអញ៉ា ឈរពីមុខអញ៉ាដូចបាវក្រីក្រតូចទាបឈរ ។ ចូរអ្នកថ្កោលខ្លួន

ឯងដោយការផ្តាលទោសធ្ងន់បំផុត ។ ចូរអ្នកﷺកុំបើកអំណាចឲ្យកូនចៅអ៊ីសរ៉ាអ៊ីលអាស្រ័យព្រះគម្ពីរអញﷻឡើយ ព្រោះវាជាដំបូន្ទាននិងជាការបំភ្លឺគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ចិត្តអ្នកﷺ ហើយវាជាព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះម្ចាស់ﷻពិភពទាំងពួង ព្រះដ៏មហារុងរឿង ដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម ។

يَا مُوسَى مَتَى مَا دَعَوْتَنِي وَ رَجَوْتَنِي فَإِنِّي سَأَغْفِرُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ السَّمَاءُ تُسَبِّحُ لِي وَجَلًا وَ الْمَلَائِكَةُ مِنْ مَخَافَتِي مُشْفِقُونَ وَ الْأَرْضُ تُسَبِّحُ لِي طَمَعاً وَ كُلُّ الْخَلْقِ يُسَبِّحُونَ لِي دَاخِرُونَ ثُمَّ عَلَيْكَ بِالصَّلَاةِ الصَّلَاةِ فَإِنَّهَا مِنِّي بِمَكَانٍ وَ لَهَا عِنْدِي عَهْدٌ وَثِيقٌ وَ أَلْحِقْ بِهَا مَا هُوَ مِنْهَا زَكَاةَ الْقُرْبَانِ مِنْ طَيِّبِ الْمَالِ وَ الطَّعَامِ فَإِنِّي لَا أَقْبَلُ إِلَّا الطَّيِّبَ يُرَادُ بِهِ وَجْهِي وَ اقْرُنْ مَعَ ذَلِكَ صِلَةَ الْأَرْحَامِ فَإِنِّي أَنَا اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ وَ الرَّحِمُ أَنَا خَلَقْتُهَا فَضْلًا مِنْ رَحْمَتِي لِيَتَعَاطَفَ بِهَا الْعِبَادُ وَ لَهَا عِنْدِي سُلْطَانٌ فِي مَعَادِ الْآخِرَةِ وَ أَنَا قَاطِعُ مَنْ قَطَعَهَا وَ وَاصِلُ مَنْ وَصَلَهَا وَ كَذَلِكَ أَفْعَلُ بِمَنْ ضَيَّعَ أَمْرِي

មូសាﷺអើយ ពេលណាក៏ដោយដែលអ្នកﷺបួងសួងអញﷻ បែរមករកអញﷻ អញﷻនឹងខមាទោសឲ្យអ្នកﷺ ។ មេឃថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងរបស់អញﷻដល់អញﷻ អស់ទេវតាខ្លាចអញﷻនិងបារម្ភអំពីអញﷻ ។ ផែនដីថ្វាយសេចក្តីគោរពសក្តារ:ចំពោះអញﷻយ៉ាងស្រេកឃ្លាន ។ មាបនកម្មទាំងអស់គោរពសក្តារ:អញﷻដោយដាក់ខ្លួន ។ អ្នកﷺមានមុខនាទីស្ងឿឡាត់ ។ អ្នកស្ងឿឡាត់បាននៅក្បែរអញﷻ ព្រោះអញﷻបានធ្វើសន្យាយ៉ាងមាំមួនហើយរក្សាពាក្យសន្យា ។ ស្ងាកាត់ជាការលះបង់ដើម្បីសម្អាតទ្រព្យនិងចំណី ព្រោះអញﷻនឹងមិនទទួលអ្វីទេ លើកលែងតែអ្វីដែលបរិសុទ្ធនិងការស្វែងរកព្រះភក្ត្រអញﷻ ។ អញﷻដាក់បញ្ញត្តិឲ្យរក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយអ្វីទាំងនេះ ព្រោះអញﷻគឺអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។ អញﷻបានបង្កើតទំនាក់ទំនងដោយសេចក្តីចូលចិត្តមកពីព្រះមេត្តាធម៌អញﷻសម្រាប់បាវទាំងឡាយដើម្បីនឹងឲ្យមានការរាក់ទាក់រកគ្នា ព្រោះទំនាក់ទំនងនេះជាលិខិតអនុញ្ញាតក្នុងការវិលត្រឡប់ទៅកាន់លោកមុខវិញ ។ អញﷻនឹងកាត់ចោលអ្នកណាដែលកាត់ផ្តាច់ទំនាក់ទំនងនេះ(ពីវ៉ាលីﷺរបស់អញﷻ) អញﷻនឹងតភ្ជាប់ជាមួយបុគ្គលណាដែលរក្សាទំនាក់ទំនង(ជាមួយវ៉ាលីﷺអញﷻ) ។ អញﷻនឹងធ្វើតាមព្រះបញ្ជាអញﷻដូចនេះឯង ។

يَا مُوسَى أَكْرِمِ السَّائِلَ إِذَا أَتَاكَ بِرَدِّ جَمِيلٍ أَوْ إِعْطَاءٍ يَسِيرٍ فَإِنَّهُ يَأْتِيكَ مَنْ لَيْسَ بِإِنْسٍ وَ لَا جَانٍّ مَلَائِكَةُ الرَّحْمَنِ يَبْلُونَكَ كَيْفَ أَنْتَ صَانِعٌ فِيمَا أَوْلَيْتُكَ وَ كَيْفَ مُوَاسَاتُكَ فِيمَا خَوَّلْتُكَ وَ احْشَعْ لِي بِالتَّضَرُّعِ وَ اهْتِفْ لِي بِوَلْوَلَةِ الْكِتَابِ وَ اعْلَمْ أَنِّي أَدْعُوكَ دُعَاءَ السَّيِّدِ مَمْلُوكَهُ لِيَبْلُغَ بِهِ شَرَفَ الْمَنَازِلِ وَ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِي عَلَيْكَ وَ عَلَى آبَائِكَ الْأَوَّلِينَ

មូសាអើយﷺចូរអ្នកﷺមានចិត្តទូលាយដោយសម្តីល្អចំពោះស្នមពេលស្នមនោះមករកអ្នកﷺ ឬចូរឲ្យយ៉ាងស្រួល ព្រោះស្នមដែលមករកអ្នកﷺនោះអាចមិនមែនជាមនុស្សនិងមិនមែនជាយ៉ូ្ជនទេ ។ ទេវតារបស់ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌មកសាកល្បងអ្នកﷺ ដើម្បីនឹងដឹងថាតើអ្នកﷺចាយវាយបែបណាខ្លះអ្វីដែលអញﷻបានឲ្យទៅអ្នកﷺនោះ និងដើម្បីនឹងដឹងថាតើអ្នកﷺបានធូរស្រាលចិត្តប៉ុណ្ណាពាក់ព័ន្ធនឹងអ្វីដែលអញﷻបានអនុញ្ញាតឲ្យមកអ្នកﷺនោះ ។ ចូរអ្នកﷺដាក់ខ្លួនចំពោះអញﷻដោយអង្វរករ ។ ចូរអ្នកﷺថ្ងូរដាក់អញﷻដោយការយំស្រែកដែលមកពីព្រះគម្ពីរ ។ ចូរអ្នកﷺដឹងថាអញﷻហៅអ្នកﷺ ដូចម្ចាស់ហៅទាស:ខ្លួនទៅកាន់ឋាន:ថ្លៃថ្នូរ ហើយនេះគឺព្រះឧបការគុណរបស់អញﷻមកលើរូបអ្នកﷺនិងបុព្វការីមុនៗរបស់អ្នកﷺ ។

يَا مُوسَى لَا تَنْسَنِي عَلَى كُلِّ حَالٍ وَ لَا تَفْرَحْ بِكَثْرَةِ الْمَالِ فَإِنَّ نِسْيَانِي يُقْسِي الْقُلُوبَ وَ مَعَ كَثْرَةِ الْمَالِ كَثْرَةُ الذُّنُوبِ الْأَرْضُ مُطِيعَةٌ وَ السَّمَاءُ مُطِيعَةٌ وَ الْبِحَارُ مُطِيعَةٌ وَ عِصْيَانِي شَقَاءُ الثَّقَلَيْنِ وَ أَنَا الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ رَحْمَانُ كُلِّ زَمَانٍ آتِي بِالشِّدَّةِ بَعْدَ الرَّخَاءِ وَ بِالرَّخَاءِ بَعْدَ الشِّدَّةِ وَ بِالْمُلُوكِ بَعْدَ الْمُلُوكِ وَ مُلْكِي دَائِمٌ قَائِمٌ لَا يَزُولُ وَ لَا يَخْفَى عَلَيَّ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَ لَا فِي السَّمَاءِ وَ كَيْفَ يَخْفَى عَلَيَّ مَا مِنِّي مُبْتَدَؤُهُ وَ كَيْفَ لَا يَكُونُ هَمُّكَ فِيمَا عِنْدِي وَ إِلَيَّ تَرْجِعُ لَا مَحَالَةَ

មូសាឡៃអឺយ ចូរអ្នកកុំភ្លេចអញ្ជ្ជ៉ាក្នុងគ្រប់ស្ថានភាព ចូរអ្នកឡៃកុំសប្បាយដោយសារមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើនឡើយ ពីព្រោះភ្លេចអញ្ជ្ជ៉ាធ្វើឲ្យចិត្តរឹង ទ្រព្យសម្បត្តិច្រើននាំមកនូវបាបច្រើន ។ ផែនដីស្តាប់បង្គាប់ មេយស្តាប់បង្គាប់ សមុទ្រទាំងឡាយស្តាប់បង្គាប់ ។ ចំណែកឯពួកដែលល្មើសបញ្ជាអញ្ជ្ជ៉ាគឺជនអកុសលក្នុងចំណោមមនុស្សនិងយ្ជ្ជិន ។ អញ្ជ្ជ៉ាគឺព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។ អញ្ជ្ជ៉ាមានព្រះមេត្តាធម៌ក្នុងគ្រប់សម័យ ។ អញ្ជ្ជ៉ាធ្វើឲ្យមានសេចក្តីលំបាកបន្ទាប់សេចក្តីស្រណុក សេចក្តីស្រណុកបន្ទាប់សេចក្តីលំបាក ស្តេចមួយបន្ទាប់ស្តេចមួយ ។ ចំណែកឯព្រះរាជាណាចក្រអញ្ជ្ជ៉ាវិញគង់នៅជាអចិន្ត្រៃយ៍ មិនឈប់ឈរឡើយ ។ សព្វសារពើនៅលើផែនដីនិងមេយមិនកំបាំងពីអញ្ជ្ជ៉ាឡើយ ។ អាចកំបាំងពីអញ្ជ្ជ៉ាបានដូចម្តេចទៅ បើសព្វសារពើកើតពីអញ្ជ្ជ៉ានោះ ។ ម្តេចបានជាពួកអ្នកមិនខ្លាច អញ្ជ្ជ៉ាជាម្ចាស់អ្វីខ្លះ ។ អ្នកឡៃនឹងវិលត្រឡប់មកឯអញវិញដោយចៀសមិនបានជាដាច់ខាត ។

يَا مُوسَى اجْعَلْنِي حِرْزَكَ وَ ضَعْ عِنْدِي كَنْزَكَ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَ خَفْنِي وَ لَا تَخَفْ غَيْرِي إِلَيَّ الْمَصِيرُ

មូសាឡៃអឺយ ចូរអ្នកយកអញ្ជ្ជ៉ាជាអ្នកការពារអ្នកឡៃ ។ ចូរអ្នកឡៃទុកទ្រព្យនៃទង្វើល្អរបស់អ្នកឡៃនៅក្នុងសម្បត្តិរបស់អញ្ជ្ជ៉ា ។ ចូរអ្នកឡៃខ្លាចអញ្ជ្ជ៉ា កុំខ្លាចអ្នកផ្សេង ។ ទីវិលវិញគឺមកឯអញ្ជ្ជ៉ា ។

يَا مُوسَى ارْحَمْ مَنْ هُوَ أَسْفَلُ مِنْكَ فِي الْخَلْقِ وَ لَا تَحْسُدْ مَنْ هُوَ فَوْقَكَ فَإِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ

មូសាឡៃអឺយ ចូរអ្នកឡៃអាណិតអាសូរបុគ្គលដែលតូចទាបជាងអ្នកឡៃក្នុងចំណោមសត្វលោក ។ ចូរអ្នកឡៃកុំច្រណែនបុគ្គលខ្ពស់ជាងអ្នកឡៃ ពីព្រោះសេចក្តីច្រណែនបំផ្លាញទង្វើល្អ ដូចភ្លើងបំផ្លាញឧស ។

يَا مُوسَى إِنَّ ابْنَيْ آدَمَ تَوَاضَعَا فِي مَنْزِلَةٍ لِيَنَالَا بِهَا مِنْ فَضْلِي وَ رَحْمَتِي فَقَرَّبَا قُرْبَاناً وَ لَا أَقْبَلُ إِلَّا مِنَ الْمُتَّقِينَ فَكَانَ مِنْ شَأْنِهِمَا مَا قَدْ عَلِمْتَ فَكَيْفَ تَثِقُ بِالصَّاحِبِ بَعْدَ الْأَخِ وَ الْوَزِيرِ

មូសាឡៃអឺយកូនពីរនាក់របស់អាដ្ទាំឡៃចង់បង្ហាញឲ្យឃើញសេចក្តីរាបទាបក្នុងដំណាក់ការមួយ ដើម្បីនឹងបាននូវឧបការគុណនិងសេចក្តីប្រោសប្រណីពីអញ្ជ្ជ៉ា ។ គេទាំងពីរក៏បានថ្វាយតង្វាយ ក្រៅពីបុគ្គលជ្រះថ្លាអញ្ជ្ជ៉ាមិនទទួលទេ ។ ដូច្នេះអ្នកឡៃដឹងរឿងពួកគេស្រាប់ហើយ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ តើអ្នកឡៃអាចជ្រើសរើសកនដែលអាចទុកចិត្តបាន បងប្អូននិងអ្នកជំនួយបានដូចម្តេច (ក្រៅពីតាមរយ:អញ្ជ្ជ៉ា) ?"

يَا مُوسَى ضَعِ الْكِبْرَ وَ دَعِ الْفَخْرَ وَ اذْكُرْ أَنَّكَ سَاكِنُ الْقَبْرِ فَلْيَمْنَعْكَ ذَلِكَ مِنَ الشَّهَوَاتِ

មូសាអ៊ីយ ចូរអ្នកចោលអាការក្រអឺតក្រទមនិងចោលអំនួត ។ ចូរអ្នកចងចាំថាអ្នកនឹងនៅក្នុងផ្នូរ វាអាចធ្វើឲ្យអ្នកចៀសឆ្ងាយពីការឈ្លក់តណ្ហាបាន ។

يَا مُوسَى عَجِّلِ التَّوْبَةَ وَ أَخِّرِ الذَّنْبَ وَ تَأَنَّ فِي الْمَكْثِ بَيْنَ يَدَيَّ فِي الصَّلَاةِ وَ لَا تَرْجُ غَيْرِي اتَّخِذْنِي جُنَّةً لِلشَّدَائِدِ وَ حِصْناً لِمُلِمَّاتِ الْأُمُورِ

មូសាអ៊ីយចូរអ្នកប្រញាប់ស្មារលាកំហុស ចូរអ្នកច្រានពេលធ្វើកំហុស ។ ចូរអ្នកពិភាក្សាពេលឈរចំពោះមុខអញក្នុងពេលស្ម័ទ្ធាត្ម ។ ចូរអ្នកកុំសង្ឃឹមលើអ្នកផ្សេង ។ ចូរអ្នកយកអញជាខែលពេលប្រទះសេចក្ដីលំបាក និងជាបន្ទាយក្នុងពេលមានភ័យអាសន្ន ។

يَا مُوسَى كَيْفَ تَخْشَعُ لِي خَلِيقَةٌ لَا تَعْرِفُ فَضْلِي عَلَيْهَا وَ كَيْفَ تَعْرِفُ فَضْلِي عَلَيْهَا وَ هِيَ لَا تَنْظُرُ فِيهِ وَ كَيْفَ تَنْظُرُ فِيهِ وَ هِيَ لَا تُؤْمِنُ بِهِ وَ كَيْفَ تُؤْمِنُ بِهِ وَ هِيَ لَا تَرْجُو ثَوَاباً وَ كَيْفَ تَرْجُو ثَوَاباً وَ هِيَ قَدْ قَنِعَتْ بِالدُّنْيَا وَ اتَّخَذَتْهَا مَأْوًى وَ رَكَنَتْ إِلَيْهَا رُكُونَ الظَّالِمِينَ

មូសាអ៊ីយ តើសត្វលោកអាចបន្ទាបខ្លួនចំពោះអញបានដូចម្ដេចទៅ ដោយមិនស្គាល់ព្រះធម៌មេត្តារបស់អញទេនោះ ។ តើបុគ្គលអាចស្គាល់ព្រះធម៌មេត្តារបស់អញបានដូចម្ដេចទៅ ដោយមិនពិនិត្យមើលព្រះធម៌មេត្តានោះទេ ។ តើបុគ្គលអាចពិនិត្យមើលព្រះធម៌មេត្តានោះបានដូចម្ដេចទៅ ដោយមិនជឿព្រះធម៌មេត្តានោះទេ ។ តើបុគ្គលអាចជឿព្រះធម៌មេត្តានោះបានដូចម្ដេច ដោយមិនសង្ឃឹមបានទទួលពរពីព្រះធម៌មេត្តានោះទេ ។ តើបុគ្គលអាចបានទទួលពរពីព្រះធម៌មេត្តានោះដូចម្ដេច បើបុគ្គលនោះស្កប់ស្កល់នឹងលោកនេះ យកលោកនេះជាជម្រក ផ្ញើខ្លួនលើបុគ្គលទុច្ចរិត ។

يَا مُوسَى نَافِسْ فِي الْخَيْرِ أَهْلَهُ فَإِنَّ الْخَيْرَ كَاسْمِهِ وَ دَعِ الشَّرَّ لِكُلِّ مَفْتُونٍ

មូសាអ៊ីយ ចូរអ្នកបង្ក្រាប់សេចក្ដីល្អដោយមនុស្សល្អ ព្រោះសេចក្ដីល្អដូចឈ្មោះរបស់វា ។ ចូរអ្នកទុកចោលនៅក្នុងសេចក្ដីអាក្រក់ជនទាំងឡាយណាដែលងប់នឹងសេចក្ដីអាក្រក់នោះ ។

يَا مُوسَى اجْعَلْ لِسَانَكَ مِنْ وَرَاءِ قَلْبِكَ تَسْلَمْ وَ أَكْثِرْ ذِكْرِي بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ تَغْنَمْ وَ لَا تَتَّبِعِ الْخَطَايَا فَتَنْدَمَ فَإِنَّ الْخَطَايَا مَوْعِدُهَا النَّارُ

មូសាអ៊ីយ ចូរអ្នកទុកអណ្ដាតអ្នកពីក្រោយបេះដូងអ្នក អ្នកនឹងមានសុវត្ថិភាព ។ ចូរអ្នកនឹកដល់អញឲ្យច្រើនទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ អ្នកនឹងចម្រើន ។ ចូរអ្នកកុំតាមបាប (កំហុស) អ្នកនឹងស្តាយក្រោយ ព្រោះបាបត្រូវគ្រោងទុកសម្រាប់ភ្លើងនរក ។

يَا مُوسَى أَطِبِ الْكَلَامَ لِأَهْلِ التَّرْكِ لِلذُّنُوبِ وَ كُنْ لَهُمْ جَلِيساً وَ اتَّخِذْهُمْ لِغَيْبِكَ إِخْوَاناً وَ جِدَّ مَعَهُمْ يَجِدُّونَ مَعَكَ

មូសាអ៊ីយ ចូរអ្នកនិយាយល្អជាមួយមនុស្សដែលលែងសាងបាប ចូរនៅជាមួយពួកគេ ចូរអ្នកយកពួកគេជាបងប្អូនអ្នកពេលអ្នកអវត្តមាន ។ ចូរអ្នកខំតស្វិប្រឹងប្រែងជាមួយពួកគេ ចូរអ្នកឲ្យពួកគេខំតស្វិប្រឹងប្រែងជាមួយអ្នក ។

يَا مُوسَى الْمَوْتُ يَأْتِيكَ لَا مَحَالَةَ فَتَزَوَّدْ زَادَ مَنْ هُوَ عَلَى مَا يَتَزَوَّدُ وَارِدٌ عَلَى الْيَقِينِ

មូសាអ៊ីយ សេចក្តីស្លាប់នឹងមករកអ្នកដោយចៀសមិនបានឡើយ ។ ដូច្នេះចូរអ្នករកស្បៀង ដូចបុគ្គលដែលជឿជាក់ថាស្បៀងនោះនឹងជាប់ទៅជាមួយខ្លួនដែរលុះដល់ទីដៅ ។

يَا مُوسَى مَا أُرِيدَ بِهِ وَجْهِي فَكَثِيرٌ قَلِيلُهُ وَ مَا أُرِيدَ بِهِ غَيْرِي فَقَلِيلٌ كَثِيرُهُ وَ إِنَّ أَصْلَحَ أَيَّامِكَ الَّذِي هُوَ أَمَامَكَ فَانْظُرْ أَيُّ يَوْمٍ هُوَ فَأَعِدَّ لَهُ الْجَوَابَ فَإِنَّكَ مَوْقُوفٌ وَ مَسْئُولٌ وَ خُذْ مَوْعِظَتَكَ مِنَ الدَّهْرِ وَ أَهْلِهِ فَإِنَّ الدَّهْرَ طَوِيلُهُ قَصِيرٌ وَ قَصِيرُهُ طَوِيلٌ وَ كُلُّ شَيْءٍ فَانٍ فَاعْمَلْ كَأَنَّكَ تَرَى ثَوَابَ عَمَلِكَ لِكَيْ يَكُونَ أَطْمَعَ لَكَ فِي الْآخِرَةِ لَا مَحَالَةَ فَإِنَّ مَا بَقِيَ مِنَ الدُّنْيَا كَمَا وَلَّى مِنْهَا وَ كُلُّ عَامِلٍ يَعْمَلُ عَلَى بَصِيرَةٍ وَ مِثَالٍ فَكُنْ مُرْتَاداً لِنَفْسِكَ يَا ابْنَ عِمْرَانَ لَعَلَّكَ تَفُوزُ غَداً يَوْمَ السُّؤَالِ فَهُنَالِكَ يَخْسَرُ الْمُبْطِلُونَ

មូសាអ៊ីយ អ្វីដែលអ្នកប៉ងប្រាថ្នាដើម្បីព្រះភក្ត្រអញ ទោះជាស្តួចស្តើងក៏ដោយ វាច្រើនណាស់ ។ អ្វីដែលអ្នកប៉ងប្រាថ្នាដើម្បីអ្វីផ្សេងពីអញ នោះស្តួចស្តើងណាស់ ទោះជាច្រើនប៉ុណ្ណាក៏ដោយ ។ ចូរអ្នកស្ថាបនាពេលវេលាអ្នកដែលនៅពីមុខអ្នក ចូរដឹងពេលវេលាអ្នកដែលនៅពីមុខអ្នក ហើយចូរអ្នកត្រៀមខ្លួនទទួលប្រយោជន៍ពីពេលវេលានោះ ព្រោះគេនឹងកាក់អ្នកឲ្យឈប់ហើយនឹងត្រូវសាកសួរ ។ ចូរអ្នកយកមេរៀនពីសម័យកាលនិងមនុស្សក្នុងសម័យកាល ព្រោះសម័យកាលមានរយៈពេលខ្លី តែទោះជាខ្លីក៏ដោយក៏អាចមានផលប្រយោជន៍បាន ព្រោះសពូសារពើរមែងសូន្យបង់ ។ ដូច្នេះចូរអ្នកអនុវត្តន៍ហាក់ដូចជាអ្នកមើលឃើញរង្វាន់តបស្នងទង្វើអ្នក ឲ្យវាទៅជាការស្រេកឃ្លានមួយសម្រាប់អ្នកដើម្បីលោកមុខ ព្រោះអ្វីដែលសេសសល់ពីលោកនេះដូចអ្វីដែលបានកន្លងផុតពីលោកនេះ ។ អ្នកអនុវត្តន៍គ្រប់រូបខំប្រឹងប្រែងតស្វិតាមការមើលឃើញនិងគំរូ ។ ដូច្នេះចូរអ្នកត្រឡប់ទៅឯខ្លួនអ្នកវិញ បុត្រអ៊ីរបស់អ៊ុីមរ៉ានអ៊ីយ អ្នកអាចនឹងមានជ័យជំនះថ្ងៃស្អែកក្នុងថ្ងៃសូរចម្លើយ ព្រោះត្រង់នេះឯងដែលពួកប្រព្រឹត្តខុសនឹងបរាជ័យ ។

يَا مُوسَى أَلْقِ كَفَّيْكَ ذُلًّا بَيْنَ يَدَيَّ كَفِعْلِ الْعَبْدِ الْمُسْتَصْرِخِ إِلَى سَيِّدِهِ فَإِنَّكَ إِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ رُحِمْتَ وَ أَنَا أَكْرَمُ الْقَادِرِينَ

មូសាអ៊ីយ ចូរអ្នកដាក់ដៃអ្នកពីមុខអញ ដូចទាសៈអង្វរករម្ចាស់ខ្លួន ពីព្រោះបើអ្នកធ្វើបែបនេះអ្នកនឹងទៅជាអ្នកបានទទួលសេចក្តីប្រោសប្រណី ព្រោះអញគឺព្រះដ៏មានហឬទ័យទូលំទូលាយបំផុតលើសអ្នកមានមហិទ្ធិឬទ្ធិទាំងឡាយ ។

يَا مُوسَى سَلْنِي مِنْ فَضْلِي وَ رَحْمَتِي فَإِنَّهُمَا بِيَدِي لَا يَمْلِكُهُمَا أَحَدٌ غَيْرِي وَ انْظُرْ حِينَ تَسْأَلُنِي كَيْفَ رَغْبَتَكَ فِيمَا عِنْدِي لِكُلِّ عَامِلٍ جَزَاءٌ وَ قَدْ يُجْزَى الْكَفُورُ بِمَا سَعَى

មូសាអ៊ីយ ចូរអ្នកសូមអញ នូវព្រះឧបការគុណអញ ព្រះការុញ្ញហឬទ័យអញ ព្រោះទាំង

ពីរនេះជាដៃអញ ﷻ មិនមានអ្នកណាមានដៃទាំងពីរនេះទេ ។ ពេលអ្នក ﷺ បូងសូងអញ ﷻ ចូរអ្នក ﷺ គិតមើលចុះថា តើសេចក្តីប្រាថ្នារបស់អ្នក ﷺ នៅក្នុងចំណោមទ្រព្យអញ ﷻ ដូចម្តេចទៅ ។ អ្នកអនុវត្តន៍ គ្រប់រូបនឹងបានទទួលការតបស្នង ។ បុគ្គលបដិសេធសទ្ធានឹងបានទទួលការតបស្នងដោយអ្វីដែលខ្លួនខំប្រឹងសាង ។

يَا مُوسَى طِبْ نَفْساً عَنِ الدُّنْيَا وَ انْطَوِ عَنْهَا فَإِنَّهَا لَيْسَتْ لَكَ وَ لَسْتَ لَهَا مَا لَكَ وَ لِدَارِ الظَّالِمِينَ إِلَّا لِعَامِلٍ فِيهَا بِالْخَيْرِ فَإِنَّهَا لَهُ نِعْمَ الدَّارُ

មូសា ﷺ អឺយ ចូរអ្នក ﷺ កុំបារម្ភអំពីលោកនេះ ចូរអ្នក ﷺ ផាត់ចេញពីលោកនេះ ព្រោះលោកនេះមិនបានមកអ្នក ﷺ ទេ អ្នក ﷺ មិនមែនម្ចាស់របស់លោកនេះទេ លោកនេះជាផ្ទះសម្រាប់បុគ្គលទុច្ចរិត ។ ក៏ប៉ុន្តែអ្នកណាធ្វើល្អក្នុងលោកនេះ លោកនេះជាផ្ទះល្អសម្រាប់អ្នកនោះ ។

يَا مُوسَى مَا آمُرُكَ بِهِ فَاسْمَعْ وَ مَهْمَا أَرَاهُ فَاصْنَعْ خُذْ حَقَائِقَ التَّوْرَاةِ إِلَى صَدْرِكَ وَ تَيَقَّظْ بِهَا فِي سَاعَاتِ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ لَا تُمَكِّنْ أَبْنَاءَ الدُّنْيَا مِنْ صَدْرِكَ فَيَجْعَلُونَهُ وَكْراً كَوَكْرِ الطَّيْرِ

មូសា ﷺ អឺយ អ្វីដែលអញ ﷻ បញ្ជាអ្នក ﷺ គឺ ចូរស្តាប់ហើយកុំនិយាយប្រាប់អ្នកណាអ្វីដែលអ្នក ﷺ បានឃើញ ។ ចូរអ្នក ﷺ ទុកហេតុការណ៍ព្រះគម្ពីរតៅរ៉ត្ទ់ក្នុងទ្រូងអ្នក ﷺ ។ ចូរអ្នកសូត្រគម្ពីរនេះក្នុងពេលយប់និងពេលថ្ងៃ ចូរអ្នក ﷺ កុំបណ្តោយឲ្យកូនៗនៃលោកនេះធ្វើឲ្យទ្រូងអ្នក ﷺ ទៅជាសំបុកសត្វ ដូចសំបុកសត្វស្លាប ។

يَا مُوسَى أَبْنَاءُ الدُّنْيَا وَ أَهْلُهَا فِتَنٌ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ فَكُلٌّ مُزَيَّنٌ لَهُ مَا هُوَ فِيهِ وَ الْمُؤْمِنُ مَنْ زُيِّنَتْ لَهُ الْآخِرَةُ فَهُوَ يَنْظُرُ إِلَيْهَا مَا يَفْتُرُ قَدْ حَالَتْ شَهْوَتُهَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ لَذَّةِ الْعَيْشِ فَأَدْلَجَتْهُ بِالْأَسْحَارِ كَفِعْلِ الرَّاكِبِ السَّائِقِ إِلَى غَايَتِهِ يَظَلُّ كَئِيباً وَ يُمْسِي حَزِيناً فَطُوبَى لَهُ لَوْ قَدْ كُشِفَ الْغِطَاءُ مَا ذَا يُعَايِنُ مِنَ السُّرُورِ

មូសា ﷺ អឺយ កូនៗនៃលោកនេះនិងប្រជានិករនៃលោកនេះជាការល្បងពិសោធន៍សម្រាប់ពួកគេមួយចំនួនទៀត ។ ពួកគេរៀងៗខ្លួនតាក់តែងអ្វីដែលទាក់ទងនឹងខ្លួនឯង ។ ចំណែកឯអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាវិញគេបានតាក់តែងលោកមុខសម្រាប់អ្នកនោះ ។ អ្នកនោះសម្លឹងមើលលោកមុខឥតស្រាក ។ សេចក្តីស្រឡាញ់លោកមុខទៅជារបាំងសម្រាប់អ្នកនោះ រវាងអ្នកនោះនិងសេចក្តីស្រឡាញ់លោកនេះ ។ ដូច្នេះអ្នកនោះភ្នកនឹកដល់ថ្ងៃរះដែលដូចទង្វើរបស់អ្នកដំណើរ ដែលត្រូវនាំទៅកាន់គោលដៅវា នៅសល់តែភាពងងឹតអាប់អូនិងសេចក្តីសៅហ្មងនៅក្នុងយប់ ។ ដូច្នេះអ្នកនោះនឹងបានដំណឹងល្អ រាំងនននឹងត្រូវលើកចេញ អ្វីដែលអ្នកនោះនឹងបានឃើញនឹងធ្វើឲ្យអ្នកនោះគាប់ចិត្ត ។

يَا مُوسَى الدُّنْيَا نُطْفَةٌ لَيْسَتْ بِثَوَابٍ لِلْمُؤْمِنِ وَ لَا نَقِمَةٍ مِنْ فَاجِرٍ فَالْوَيْلُ الطَّوِيلُ لِمَنْ بَاعَ ثَوَابَ مَعَادِهِ بِلَعْقَةٍ لَمْ تَبْقَ وَ بِلَعْسَةٍ لَمْ تَدُمْ وَ كَذَلِكَ فَكُنْ كَمَا أَمَرْتُكَ وَ كُلُّ أَمْرِي رَشَادٌ

មូសា ﷺ អឺយ លោកនេះជាគ្រាប់ពូជ វាមិនមានប្រយោជន៍ដល់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទេ ហើយក៏មិន

មែនជាពិន័យកម្មសម្រាប់បុគ្គលសាងបាបទេដែរ ។ ដូច្នេះ អបមង្គលពើបលើបុគ្គលណាដែលយកផលបុណ្យសម្រាប់ត្រឡប់ទៅវិញទៅជួញដូរនឹង(ចំណី)មួយម៉ាត់ដែលមិននៅសល់មួយចឹបឡើយ ដែលមិនមានតទៅមុខ ។ ដូច្នេះចូរអ្នកﷺធ្វើតាមអ្វីដែលអញﷻបានបញ្ជាអ្នកﷺ ។ គ្រប់ព្រះបញ្ជាអញﷻជាព្រះមគ្គទេសក៏ដឹកនាំ ។

يَا مُوسَى إِذَا رَأَيْتَ الْغِنَى مُقْبِلًا فَقُلْ ذَنْبٌ عُجِّلَتْ لِي عُقُوبَتُهُ وَ إِذَا رَأَيْتَ الْفَقْرَ مُقْبِلًا فَقُلْ مَرْحَباً بِشِعَارِ الصَّالِحِينَ وَ لَا تَكُنْ جَبَّاراً ظَلُوماً وَ لَا تَكُنْ لِلظَّالِمِينَ قَرِيناً

មូសាﷺអើយ ពេលអ្នកﷺឃើញភាពសម្បូរមករកអ្នកចូរអ្នកថា៖ "នេះគឺបាបដែលបង្ខំឲ្យទណ្ឌកម្មឆាប់មកដល់ខ្ញុំﷺ ។" ពេលអ្នកឃើញភាពក្រីក្រមករកអ្នកﷺ ចូរអ្នកថា៖ "សូមស្វាគមន៍ចំពោះសញ្ញារបស់បុគ្គលត្រឹមត្រូវទាំងឡាយ ។" ចូរអ្នកﷺកុំក្លាយខ្លួនទៅជាបុគ្គលសាហាវឃោរឃៅ ចូរអ្នកﷺកុំចូលរួមជាមួយបុគ្គលទុច្ចរិត ។

يَا مُوسَى مَا عُمُرٌ وَ إِنْ طَالَ يُذَمُّ آخِرُهُ وَ مَا ضَرَّكَ مَا زُوِيَ عَنْكَ إِذَا حُمِدَتْ مَغَبَّتُهُ

មូសាﷺអើយ អ្វីទៅវេលារស់នៅនោះ រយៈពេលនិងអវសានរបស់វាអាចផ្តន្ទាទោសបាន ។ អ្វីដែលបាត់បង់ពីអ្នកﷺមិនជាផលអាក្រក់សម្រាប់អ្នកﷺទេ បើអ្នកﷺសរសើរលទ្ធផលចុងក្រោយរបស់វា ។

يَا مُوسَى صَرَخَ الْكِتَابُ إِلَيْكَ صُرَاخاً بِمَا أَنْتَ إِلَيْهِ صَائِرٌ فَكَيْفَ تَرْقُدُ عَلَى هَذَا الْعُيُونُ أَمْ كَيْفَ يَجِدُ قَوْمٌ لَذَّةَ الْعَيْشِ لَوْ لَا التَّمَادِي فِي الْغَفْلَةِ وَ الِاتِّبَاعُ لِلشِّقْوَةِ وَ التَّتَابُعُ لِلشَّهْوَةِ وَ مِنْ دُونِ هَذَا يَجْزَعُ الصِّدِّيقُونَ

មូសាﷺអើយ ព្រះគម្ពីរស្រែកហៅអ្នកﷺខ្លាំងៗដោយអ្វីដែលអ្នកﷺសំដៅទៅរកនោះ ។ ដូច្នេះ តើអាចបិទភ្នែកចំពោះរឿងនេះបានដូចម្តេចទៅ ឬតើមនុស្សអាចរីករាយក្នុងជីវិតបានដូចម្តេចទៅ ។ ប្រសិនបើគ្មានអើពើដោយចេតនា ប្រសិនបើបានតាមអកុសលដោយចេតនា ប្រសិនបើបានឈ្លក់នឹងចំណង់អាក្រក់ដោយចេតនា ឬផ្សេងពីនេះទៀត បុគ្គលត្រឹមត្រូវច្បាស់ជាមានទុក្ខ ។

يَا مُوسَى مُرْ عِبَادِي يَدْعُونِي عَلَى مَا كَانَ بَعْدَ أَنْ يُقِرُّوا لِي أَنِّي أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ مُجِيبُ الْمُضْطَرِّينَ وَ أَكْشِفُ السُّوءَ وَ أُبَدِّلُ الزَّمَانَ وَ آتِي بِالرَّخَاءِ وَ أَشْكُرُ الْيَسِيرَ وَ أُثِيبُ الْكَثِيرَ وَ أُغْنِي الْفَقِيرَ وَ أَنَا الدَّائِمُ الْعَزِيزُ الْقَدِيرُ فَمَنْ لَجَأَ إِلَيْكَ وَ انْضَوَى إِلَيْكَ مِنَ الْخَاطِئِينَ فَقُلْ أَهْلًا وَ سَهْلًا يَا رَحْبَ الْفِنَاءِ بِفِنَاءِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ اسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَ كُنْ لَهُمْ كَأَحَدِهِمْ وَ لَا تَسْتَطِلْ عَلَيْهِمْ بِمَا أَنَا أَعْطَيْتُكَ فَضْلَهُ وَ قُلْ لَهُمْ فَلْيَسْأَلُونِي مِنْ فَضْلِي وَ رَحْمَتِي فَإِنَّهُ لَا يَمْلِكُهَا أَحَدٌ غَيْرِي وَ أَنَا ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ طُوبَى لَكَ

មូសាﷺអើយ ចូរអ្នកﷺបញ្ជាឲ្យបាវទាំងឡាយរបស់អញﷻបួងសួងអញﷻទោះជាពួកគេនៅក្នុងស្ថានភាពបែបណាក៏ដោយ បន្ទាប់ពីពួកគេព្រមទទួលស្គាល់ថាការពិតអញﷻគឺព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌លើសអស់បុគ្គលដែលមានមេត្តាធម៌ទាំងឡាយ គឺព្រះដែលឆ្លើយតបអ្នកព្រួយបារម្ភ គឺព្រះដែលកម្ចាត់សេចក្តីអាក្រក់ គឺព្រះដែលផ្លាស់ប្តូរសម័យកាល គឺព្រះដែលប្រទានឲ្យនូវជោគជ័យ គឺព្រះដែលដឹងគុណ

តូច គឺព្រះដែលតបស្នងកិច្ចការធំ គឺព្រះដែលធ្វើឲ្យជនក្រីក្រមានបាន ហើយអញ្ជ៉ាគឺព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិប្ញទ្ធិ មានឥទ្ធិពលជានិច្ចអនន្ត ។ ដូច្នេះ បុគ្គលណាដែលមកចូលរួមជាមួយអ្នក៖ចោលបុគ្គលសាងបាបកម្ម ចូរអ្នក៖ថា៖ "សូមស្វាគមន៍ដែលបានមកកាន់ទីធ្លាព្រះម្ចាស់ពិភពទាំងពួង" ចូរអ្នក៖សូមខមាទោសឲ្យពួកគេ ចូរមានចិត្តមេត្តាចំពោះពួកគេដូចជនឯទៀតដែរ ចូរកុំត្រួតត្រាពួកគេដោយអ្វីដែលអញ្ជ៉ាបានប្រទានឲ្យអ្នក៖នោះ គឺសេចក្តីស្រឡាញ់លើសពួកគេ ។ ចូរអ្នក៖ប្រាប់ពួកគេឲ្យសូមព្រះឧបការគុណអញ្ជ៉ានិងព្រះការុញ្ញហប្ញទ័យអញ្ជ៉ាពីអញ្ជ៉ា ព្រោះមិនមានអ្នកណាផ្សេងជាម្ចាស់វត្ថុទាំងពីរនេះទេ ។ អញ្ជ៉ាគឺព្រះឧបការគុណដ៏សម្បើម ល្អប្រសើរសម្រាប់អ្នក៖ ។

يَا مُوسَى كَهْفُ الْخَاطِئِينَ وَ جَلِيسُ الْمُضْطَرِّينَ وَ مُسْتَغْفِرٌ لِلْمُذْنِبِينَ إِنَّكَ مِنِّي بِالْمَكَانِ الرَّضِيِّ فَادْعُنِي بِالْقَلْبِ النَّقِيِّ وَ اللِّسَانِ الصَّادِقِ وَ كُنْ كَمَا أَمَرْتُكَ أَطِعْ أَمْرِي وَ لَا تَسْتَطِلْ عَلَى عِبَادِي بِمَا لَيْسَ مِنْكَ مُبْتَدَاهُ وَ تَقَرَّبْ إِلَيَّ فَإِنِّي مِنْكَ قَرِيبٌ فَإِنِّي لَمْ أَسْأَلْكَ مَا يُؤْذِيكَ ثِقَلُهُ وَ لَا حَمْلُهُ إِنَّمَا سَأَلْتُكَ أَنْ تَدْعُوَنِي فَأُجِيبَكَ وَ أَنْ تَسْأَلَنِي فَأُعْطِيَكَ وَ أَنْ تَتَقَرَّبَ إِلَيَّ بِمَا مِنِّي أَخَذْتَ تَأْوِيلَهُ وَ عَلَيَّ تَمَامُ تَنْزِيلِهِ

មូសា៖អឺយ ចូរជាគុហាសម្រាប់ជនភាន់ច្រឡំ ចូរអង្គុយជាមួយជនជ្រួលច្រាល់និងជនមានបាបដែលស្វែងរកខមាទោស ។ អ្នក៖ជាគ្នាអញ្ជ៉ាមានហាន:ជាសោមនស្សវេទនា ដូច្នេះចូរអ្នក៖បូងសូងអញ្ជ៉ាដោយសុទ្ធចិត្តនិងដោយសច្ចជីវ្ហ ហើយចូរប្រព្រឹត្តដូចដែលអញ្ជ៉ាបានបញ្ជាអ្នក៖ ។ ចូរអ្នក៖គោរពបញ្ជាអញ្ជ៉ា ។ ចូរកុំត្រួតត្រាបាវទាំងឡាយរបស់អញ្ជ៉ាដោយអ្វីដែលអ្នក៖ពុំបានចាប់ផ្តើមធ្វើជាមុនសិនឡើយ ។ ចូរអ្នក៖ខិតចូលជិតអញ្ជ៉ាបន្តិចទៀត ព្រោះអញ្ជ៉ានៅជិតអ្នក៖ណាស់ ព្រោះអញ្ជ៉ាមិនឲ្យអ្នក៖ធ្វើអ្វីមួយដែលធ្វើអ្នក៖រងរបួសដោយសារទម្ងន់វា ឬដោយសារការទ្រាំទ្រវានោះឡើយ ។ តែអញ្ជ៉ាឲ្យអ្នក៖បូងសូងអញ្ជ៉ា អញ្ជ៉ានឹងឆ្លើយតបអ្នក៖ ឲ្យអ្នក៖សូមពីអញ្ជ៉ា អញ្ជ៉ានឹងអ្នក៖ ឲ្យអ្នក៖ចូលមកជិតអញ្ជ៉ាអាស្រ័យការបកស្រាយដែលអ្នក៖បានយកពីអញ្ជ៉ានោះ ហើយការបើកឲ្យដឹងសព្វគ្រប់របស់វា(គឺអ្វីដែលអ្នក៖បានយកពីអញ្ជ៉ានោះ) នៅឯអញ្ជ៉ា ។

يَا مُوسَى انْظُرْ إِلَى الْأَرْضِ فَإِنَّهَا عَنْ قَرِيبٍ قَبْرُكَ وَ ارْفَعْ عَيْنَيْكَ إِلَى السَّمَاءِ فَإِنَّ فَوْقَكَ فِيهَا مَلِكاً عَظِيماً وَ ابْكِ عَلَى نَفْسِكَ مَا دُمْتَ فِي الدُّنْيَا وَ تَخَوَّفِ الْعَطَبَ وَ الْمَهَالِكَ وَ لَا تَغُرَّنَّكَ زِينَةُ الدُّنْيَا وَ زَهْرَتُهَا وَ لَا تَرْضَ بِالظُّلْمِ وَ لَا تَكُنْ ظَالِماً فَإِنِّي لِلظَّالِمِ رَصِيدٌ حَتَّى أُدِيلَ مِنْهُ الْمَظْلُومَ

មូសា៖អឺយ ចូរមើលដី ព្រោះបន្តិចទៀតវាជាផ្នូររបស់អ្នក៖ ។ ចូរអ្នក៖ងើយមើលទៅលើមេយព្រោះវានៅពីលើអ្នក៖ ហើយនៅលើនោះមានទេវតាធំៗក្រៃលែង ។ ចូរអ្នក៖យំ ព្រោះដរាបណាអ្នក៖នៅក្នុងលោក ដរាបនោះចូរអ្នក៖ខ្លាចអ្វីដែលមិនបិតថេរ អ្វីដែលវិនាសសូន្យបង់ ចូអ្នក៖កុំបណ្តោយឲ្យលំអនិងផ្កាភ្ញីលោកនេះបោកប្រាស់អ្នក៖បានឡើយ ចូរអ្នក៖កុំស្រឡាញ់អយុត្តិធមិ ចូរអ្នក៖កុំក្លាយខ្លួនទៅជាបុគ្គលទុច្ចរិតព្រោះអញ្ជ៉ានឹងទូទាត់ជាមួយអ្នកសង្កត់សង្កិនគេ ទាល់តែយកបាននូវយុត្តិធមិពីបុគ្គលសង្កត់សង្កិននោះមកឲ្យបុគ្គលរងអំពើអយុត្តិធមិអស់ ។

يَا مُوسَى إِنَّ الْحَسَنَةَ عَشَرَةُ أَضْعَافٍ وَ مِنَ السَّيِّئَةِ الْوَاحِدَةِ الْهَلَاكُ لَا تُشْرِكْ بِي لَا يَحِلُّ لَكَ أَنْ تُشْرِكَ بِي قَارِبْ وَ سَدِّدْ وَ ادْعُ دُعَاءَ الطَّامِعِ الرَّاغِبِ فِيمَا عِنْدِي النَّادِمِ عَلَى مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ فَإِنَّ سَوَادَ اللَّيْلِ يَمْحُوهُ النَّهَارُ وَ كَذَلِكَ السَّيِّئَةُ تَمْحُوهَا الْحَسَنَةُ وَ عَشْوَةُ اللَّيْلِ تَأْتِي

عَلَى ضَوْءِ النَّهَارِ وَ كَذَلِكَ السَّيِّئَةُ تَأْتِي عَلَى الْحَسَنَةِ الْجَلِيلَةِ فَتُسَوِّدُهَا .

មូសាﷺអើយ ទង្វើល្អទាំងឡាយត្រូវតបស្នងដប់ដង តែមានតែមួយទណ្ឌកម្មទេសម្រាប់បាបមួយ ។ ចូរអ្នកﷺកុំហ៊ានហាយជាមួយអញ ﷻ (គឺកុំយកអ្វីផ្សេងមកចូលរួមជាមួយអញ ﷻ) មិនអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកﷺហ៊ានហាយជាមួយអញ ﷻ ទេ ។ ចូរអ្នកﷺចូលមកជិតបន្តិចទៀត ចូរអ្នកﷺខ្ជាប់ខ្ជួន ចូរអ្នកﷺបួងសួងដូចបុគ្គលដែលស្រេកឃ្លានបួងសួងសូមអ្វីដែលជាកម្មសិទ្ធិអញ ﷻ ដែលស្តាយក្រោយចំពោះអំពើដែលខ្លួនបានសាងកាលពីមុន ។ ភាពងងឹតនៃរាត្រីកាលលុបបំបាត់ទិវាកាល ស្រដៀងនេះដែរបាបលុបបំបាត់អំពើល្អ ។ ស្បៃខ្មៅនៃរាត្រីកាលគ្របដណ្ដប់ពន្លឺសនៃទិវាកាល ស្រដៀងនេះដែរ បាបគ្របដណ្ដប់សេចក្ដីល្អប្រសើរ ធ្វើឲ្យវាទៅជាខ្មៅងងឹត ។" (អាល់-កាហ្ស៊ី ក្បាលទី៨ ទំព័រ៤២ ហ្ជាឌ្ជីស្ស៊ី)

***

2. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ اَلْحَجَّالِ عَنْ ثَعْلَبَةَ عَنْ زُرَارَةَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى « وَ كَانَ رَسُولاً نَبِيًّا » مَنِ اَلرَّسُولُ مَنِ اَلنَّبِيُّ قَالَ هُوَ اَلَّذِي يَرَى فِي مَنَامِهِ وَ يُعَايِنُ اَلْمَلَكَ قُلْتُ فَيَكُونُ نَبِيٌّ غَيْرَ رَسُولٍ قَالَ نَعَمْ هُوَ اَلَّذِي يَرَى فِي مَنَامِهِ وَ يَسْمَعُ اَلصَّوْتَ وَ لاَ يُعَايِنُ قُلْتُ فَالْإِمَامُ مَا مَنْزِلَتُهُ قَالَ يَسْمَعُ اَلصَّوْتَ وَ لاَ يَرَى وَ لاَ يُعَايِنُ ثُمَّ تَلَى وَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَ لاَ نَبِيٍّ وَ لاَ مُحَدَّثٍ.

(بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , جلد١ , صفحه٣٧٠)

២. អាស្ស៊ីម៉ាដ្ស៊ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ស៊ បានតំណាលថា... ស្ការ៉ោះតុ៌បានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្វារ អំពីព្រះន្ទូលអល់ឡោះហ្ការ៉ាﷻ *[១៩:៥១] គេជារ៉ាស៊ូល ជាសាស្តា* ថាអ្នកណាជារ៉ាស៊ូលﷺ អ្នកណាជាសាស្តាﷺ ? ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "ព្រះអង្គﷺគឺបុគ្គលដែលឃើញក្នុងសុបិន ហើយព្រះអង្គﷺមើលទេវតាឃើញដោយផ្ទាល់ភ្នែក ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "តើសាស្តាﷺខុសពីរ៉ាស៊ូលﷺមែនទេ ?" ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "មែន ព្រះអង្គﷺគឺបុគ្គលដែលឃើញក្នុងសុបិននិងឮសម្លេង តែមិនឃើញផ្ទាល់ភ្នែកទេ ។" (بصائر الدرجات ក្បាលទី៨ ខណ្ឌ១ ហ្ជាឌ្ជីស្ស៊ី)

وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِسۡمَٰعِيلَۚ إِنَّهُۥ كَانَ صَادِقَ ٱلۡوَعۡدِ وَكَانَ رَسُولٗا نَّبِيّٗا ٥٤

៥៤. ចូរអ្នករំឭកដល់អ៊ីសម៉ាអ៊ីលក្នុងព្រះគម្ពីរ ។ គេជាសច្ចការីចំពោះពាក្យសន្យា ។ គេជារ៉ាស៊ូល (គឺប្រសិត) ជាសាស្តា (ណាប៊ី) [របស់អល់ឡោះហ្ការ] ។

وَكَانَ يَأۡمُرُ أَهۡلَهُۥ بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِۦ مَرۡضِيّٗا ٥٥

៥៥. គេបានដាក់បង្គាប់ឲ្យគ្រួសារគេធ្វើនមស្តារ[ជូជាអល់ឡោះហ្ការ]និងបរិច្ចាគទាន ហើយគេជាទីគាប់ព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះម្ចាស់គេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៥៤-៥៥

1. الْمُفِيدُ فِي (أَمَالِيهِ) قَالَ: أَخْبَرَنِي أَبُو بَكْرٍ مُحَمَّدُ بْنُ عُمَرَ الْجِعَابِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الْعَبَّاسِ أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ زَكَرِيَّا، قَالَ: حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ عِيسَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ سُلَيْمَانَ، وَ عِمْرَانَ بْنِ مَرْوَانَ، عَنْ سَمَاعَةَ بْنِ مِهْرَانَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ

(عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: «إِنَّ الَّذِي قَالَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ: "وَ اذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَ كَانَ رَسُولاً نَبِيًّا" سُلِّطَ عَلَيْهِ قَوْمُهُ، فَكَشَطُوا وَجْهَهُ وَ فَرْوَةَ رَأْسِهِ،

១. អាល់-មូហ្ស៊ីដ្ធបានថ្លែងនៅក្នុងអាម៉ាលីរបស់លោកថា... សាម៉ាអ៊ុស ប៊ិន ម៉ាស៊ូរ៉ានបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ អ៊ុប៉ាខ្ទុលឡោះហ្ស៊ាកានមានវចនៈថា៖ "បុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ធានចែងដល់នៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ *[១៩:៥៤] ចូរអ្នករំឭកដល់អ៊ីសម៉ាអ៊ីលក្នុងព្រះគម្ពីរ ។ គេជាសច្ចការីចំពោះពាក្យសន្យា ។ គេជារ៉ាស៊ូល ជាសាស្តា* ប្រជារាស្ត្រព្រះអង្គ ﷺ បានឈ្នះព្រះអង្គ ﷺ បានកោសរូសមុខព្រះអង្គ ﷺ បានបកស្បែកក្បាលព្រះអង្គ ﷺ ។

فَبَعَثَ اللَّهُ إِلَيْهِ مَلَكاً، فَقَالَ لَهُ: إِنَّ رَبَّ الْعَالَمِينَ يُقْرِئُكَ السَّلاَمَ: وَ يَقُولُ: قَدْ رَأَيْتُ مَا صَنَعَ بِكَ قَوْمُكَ، فَسَلْنِي مَا شِئْتَ، فَقَالَ: يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، لِي بِالْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) أُسْوَةٌ»

អល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ធាក៏បានបញ្ជូនទេវតាមកប្រាប់ព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "ព្រះម្ចាស់ ﷻ ពិភពទាំងពួងផ្ញើសេចក្ដីគាប់គួរមកព្រះអង្គ ﷺ ហើយមានព្រះបន្ទូលថា៖ "អញ ﷻ បានឃើញប្រជារាស្ត្រអ្នក ﷺ ប្រព្រឹត្តលើរូបអ្នក ﷺ ហើយ ។ ដូច្នេះចូរអ្នក ﷺ សូមអញ ﷻ អ្វីក៏សូមមកចុះ ។" ព្រះអង្គ ﷺ ក៏បានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់ ﷻ ពិភពទាំងពួងអើយ អាល់-ហ្ស៊ូសៃន ﷺ ប៊ិន អ៊ីលី ﷺ ជាគំរូសម្រាប់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ﷺ ។"

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «وَ لَيْسَ هُوَ إِسْمَاعِيلَ بْنَ إِبْرَاهِيمَ، (عَلَى نَبِيِّنَا وَ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)».** (الأمالي ٣٩/٧.)

អាប៊ូ អ៊ុប៉ាខ្ទុលឡោះហ្ស៊ីដ្ធានមានវចនៈថា៖ "ព្រះអង្គ ﷺ មិនមែនអ៊ីសម៉ាអ៊ីល ﷺ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ﷺ ទេ ។" (الأمالي: 39/ 7)

***

2. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ الرَّزَّازُ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ، وَ أَحْمَدَ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ فَضَّالٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ مَرْوَانَ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ بُرَيْدِ بْنِ مُعَاوِيَةَ الْعِجْلِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، أَخْبِرْنِي عَنْ إِسْمَاعِيلَ الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ، حَيْثُ يَقُولُ: "وَ اذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَ كَانَ رَسُولاً نَبِيًّا" أَكَانَ إِسْمَاعِيلَ بْنَ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، فَإِنَّ النَّاسَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُ إِسْمَاعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)؟

២. [...] ប៊ូ រ៉ាយ៉ដ្ធ ប៊ិន មូអ៊ីយ៉ាស៊ូ អាល់-អ៊ីយ៉ាលីបានតំណាលថា ខ្ញុំបានទូលអាប៊ូ អ៊ុប៉ាខ្ទុលឡោះហ្ស៊ីដ្ធា ﷺ ថា៖ "បុត្រ ﷺ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ អ៊ីយ សូមព្រះអង្គ ﷺ ប្រាប់ទូលបង្គំអំពីអ៊ីសម៉ាអ៊ីល ﷺ ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ធានចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ត្រង់កន្លែងដែលព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៩:៥៤] ចូរអ្នករំឭកដល់អ៊ីសម៉ាអ៊ីលក្នុងព្រះគម្ពីរ ។ គេជាសច្ចការីចំពោះពាក្យសន្យា ។ គេជារ៉ាស៊ូល ជាសាស្តា* តើនេះគឺអ៊ីសម៉ាអ៊ីល ﷺ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ﷺ មែនទេ ព្រោះគេថានេះគឺអ៊ីសម៉ាអ៊ីល ﷺ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ﷺ ?"

فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِسْمَاعِيلُ مَاتَ قَبْلَ إِبْرَاهِيمَ، وَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ حُجَّةً لِلَّهِ قَائِماً، صَاحِبَ شَرِيعَةٍ، فَإِلَى مَنْ أُرْسِلَ إِسْمَاعِيلُ إِذَنْ». فَقُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، فَمَنْ كَانَ؟

អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ាមានវចន:ថា៖ "អ៊ីសម៉ាអ៊ីលបានចូលទិវង្គតមុនអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ។ អ៊ីបរ៉ហ៊ីមជាអាជ្ញាធរបិតថេររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា ជាម្ចាស់ព្រះរាជក្រឹត្យ ក្រៅពីបុគ្គលម្នាក់ទៀត ហើយបុគ្គលម្នាក់នេះឯងដែលគេបានចាត់បញ្ជូនអ៊ីសម៉ាអ៊ីលទៅរកនោះ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ តើបុគ្គលនោះជាអ្នកណា ?"

فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «ذَاكَ إِسْمَاعِيلُ بْنُ حِزْقِيلَ النَّبِيُّ بَعَثَهُ اللَّهُ إِلَى قَوْمِهِ، فَكَذَّبُوهُ وَ قَتَلُوهُ وَ سَلَخُوا وَجْهَهُ، فَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ، فَوَجَّهَ إِلَيْهِ سَطَاطَائِيلَ مَلَكَ الْعَذَابِ، فَقَالَ لَهُ: يَا إِسْمَاعِيلُ: أَنَا سَطَاطَائِيلُ مَلَكُ الْعَذَابِ، وَجَّهَنِي إِلَيْكَ رَبُّ الْعِزَّةِ لِأُعَذِّبَ قَوْمَكَ بِأَنْوَاعِ الْعَذَابِ إِنْ شِئْتَ. فَقَالَ لَهُ إِسْمَاعِيلُ: لاَ حَاجَةَ لِي فِي ذَلِكَ يَا سَطَاطَائِيلُ؛

អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ាមានវចន:ថា៖ "នោះគឺ អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន ហ្ស៊ីសគីល ជាព្រះសាស្តាដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាបានចាត់បញ្ជូនទៅរកប្រជារាស្ត្រព្រះអង្គ ។ ពួកគេបានប្រឆាំងតតាំងព្រះអង្គ បានធ្វើឃាតព្រះអង្គ បានកូតរូសមុខព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាទ្រង់ព្រះពិរោធប្រជារាស្ត្រនេះ ព្រះអង្គបានចាត់ឲ្យសាត្ត៉ាត្ត៉ាអ៊ីល ទេវតាទណ្ឌកម្មមកជួបអ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន ហ្ស៊ីសគីល ។ សាត្ត៉ាត្ត៉ាអ៊ីលបានប្រាប់ព្រះអង្គថា៖ "អ៊ីសម៉ាអ៊ីលអើយ ទូលបង្គំគឺសាត្ត៉ាត្ត៉ាអ៊ីល ទេវតាធ្វើទណ្ឌកម្ម ។ ព្រះម្ចាស់កិត្តិយសបានចាត់ទូលបង្គំមកធ្វើទណ្ឌកម្មប្រជារាស្ត្រព្រះអង្គដោយទណ្ឌកម្មណាមួយស្រេចតែចិត្តព្រះអង្គ ។" អ៊ីសម៉ាអ៊ីលបានប្រាប់សាត្ត៉ាត្ត៉ាអ៊ីលថា៖ "សាត្ត៉ាត្ត៉ាអ៊ីលអើយ ទូលបង្គំមិនចង់ធ្វើបែបនេះទេ ។"

فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ: فَمَا حَاجَتُكَ يَا إِسْمَاعِيلُ؟ فَقَالَ إِسْمَاعِيلُ: يَا رَبِّ، إِنَّكَ أَخَذْتَ الْمِيثَاقَ لِنَفْسِكَ بِالرُّبُوبِيَّةِ، وَ لِمُحَمَّدٍ بِالنُّبُوَّةِ، وَ لِوَصِيِّهِ بِالْوَلاَيَةِ، وَ أَخْبَرْتَ خَيْرَ خَلْقِكَ بِمَا تَفْعَلُ أُمَّتُهُ بِالْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) بَعْدَ نَبِيِّهَا، وَ إِنَّكَ وَعَدْتَ الْحُسَيْنَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) أَنَّ تَكُرَّهُ إِلَى الدُّنْيَا، حَتَّى يَنْتَقِمَ بِنَفْسِهِ مِمَّنْ فَعَلَ ذَلِكَ بِهِ،

ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ាបានបើកឲ្យព្រះអង្គដឹងថា៖ "អ៊ីសម៉ាអ៊ីលអើយ តើអ្នកចង់បានអ្វី ?" អ៊ីសម៉ាអ៊ីលបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ ព្រះអង្គបានសច្ចាចំពោះព្រះអង្គឯងថាព្រះអង្គជាព្រះម្ចាស់ ថាមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូជាព្រះសាស្តា ថាបណ្ណាឧត្តរាធិការីរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ(គឺអ្នកស្នងមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ)ជាអ្នកទទួលវីឡាយ៉ាសុ ហើយព្រះអង្គបានប្រាប់សត្វលោកទាំងឡាយដែលប្រសើរលើសគេរបស់ព្រះអង្គឲ្យដឹងអំពីអំពើដែលសហគមន៍របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូនឹងប្រព្រឹត្តចំពោះ អាល់-ហ្ហ្ស៊ីសែន ប៊ិន អ្ហ្ស៊ីលី អត់ពីព្រះសាស្តារបស់សហគមន៍នោះទៅ ។ ព្រះអង្គបានសន្យាចំពោះអាល់-ហ្ហ្ស៊ីសែន ថាព្រះអង្គនឹងឲ្យអាល់-ហ្ហ្ស៊ីសែនវិលត្រឡប់មកកាន់លោកនេះវិញ ឲ្យអាល់-ហ្ហ្ស៊ីសែនបានសងសឹកបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបែបនោះចំពោះព្រះអង្គ ដោយព្រះអង្គឯង ។

فَحَاجَتِي إِلَيْكَ-يَا رَبِّ-أَنْ تَكُرَّنِي إِلَى الدُّنْيَا، حَتَّى أَنْتَقِمَ مِمَّنْ فَعَلَ ذَلِكَ بِي كَمَا تَكُرُّ الْحُسَيْنَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ). فَوَعَدَ اللَّهُ إِسْمَاعِيلَ بْنَ حِزْقِيلَ ذَلِكَ، فَهُوَ يَكُرُّ مَعَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا)».** (كامل الزيارات:٣/٦٥.)

ដូច្នេះទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)សូមឲ្យព្រះអង្គ(عز وجل)ឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)បានវិលត្រឡប់មកកាន់លោកនេះវិញ ឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام)បានសងសឹកបុគ្គលទាំងឡាយដែលបានប្រព្រឹត្តបែបនេះចំពោះទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ(عليه السلام) ដូចព្រះអង្គ(عز وجل)នឹងឲ្យអាល់-ហ្ស៊ូសែន(صلوات الله عليه والسلام)បានវិលត្រឡប់មកវិញនោះដែរ ។" អល់ឡោះហ្វ៉(عز وجل)ក៏បានសន្យារឿងនេះចំពោះអ៊ីសម៉ាអ៊ីល(عليه السلام) ប៊ិន ហ្ស៊ីសគីល ។ ដូច្នេះអ៊ីសម៉ាអ៊ីល(عليه السلام) ប៊ិន ហ្ស៊ីសគីល នឹងវិលត្រឡប់មកវិញជាមួយអាល់-ហ្ស៊ូសែន(صلوات الله عليه والسلام) ប៊ិន អ៊ូលី(صلوات الله عليه والسلام) ។" (كامل الزيارات: 365 /3)

***

3. صَاحِبُ (الْأَرْبَعِينَ) عَنِ (الْأَرْبَعِينِ)، بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)- فِي حَدِيثٍ- قَالَ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فِيهِ: «يَا أَنَسُ، مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى إِسْمَاعِيلَ فِي صِدْقِهِ- هُوَ إِسْمَاعِيلُ بْنُ حِزْقِيلَ، وَ هُوَ الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ فِي الْقُرْآنِ: "وَ اذْكُرْ فِي الْكِتٰابِ إِسْمٰاعِيلَ" - فَلْيَنْظُرْ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ».** (الأربعين عن الأربعين للخزاعي:٢٧/27.)

៣. អ្នកចងក្រង អាល់-អារបាអ៊ីន បានតំណាលនៅក្នុងអាល់-អារបាអ៊ីន តមកពីអាណាស់ ប៊ិន ម៉ាលិក ដែលបានតំណាលតមកពីរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៉(صلى الله عليه وآله وسلم)ដែលមានព្រះវចន:នៅក្នុងហ្ហាឌ្ហ៊ីស្ស មួយថា៖ "អាណាស់អើយ បុគ្គលដែលចង់ឃើញអ៊ីសម៉ាអ៊ីល(عليه السلام)ពិតប្រាកដនោះ គឺអ៊ីសម៉ាអ៊ីល(عليه السلام) ប៊ិន ហ្ស៊ីសគីល បុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្វ៉(عز وجل)ចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ(عز وجل) *[១៩:៥៤] ចូរអ្នកកំឦកដល់អ៊ីសម៉ាអ៊ីលក្នុងព្រះគម្ពីរ* ចូរបុគ្គលនោះមើលអ៊ូលី(صلوات الله عليه والسلام) ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ុលិប(رضي الله عنه) ។" (الأربعين عن الأربعين للخزاعي: 27/ 27)

وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَٰبِ إِدْرِيسَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٥٦﴾

٥٦. ចូរអ្នកកំឦកដល់អ៊ីដូរីសក្នុងគម្ពីរ ។ គេជាសច្ចការី ជាសាស្តា (ណាបី) ។

وَرَفَعْنَٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾

٥٧. យើងបានលើកគេឡើងទៅឯឋានខ្ពស់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ٥٦-٥٧

1. وَ عَنْهُ: عَنْ أَبِيهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، عَنْ رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فِي حَدِيثِ اَلْإِسْرَاءِ، قَالَ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «ثُمَّ صَعِدْتُ إِلَى اَلسَّمَاءِ اَلرَّابِعَةِ، وَ إِذَا فِيهَا رَجُلٌ، فَقُلْتُ: مَنْ هَذَا، يَا جَبْرَئِيلُ؟ قَالَ: هَذَا إِدْرِيسُ رَفَعَهُ اَللَّهُ مَكَاناً عَلِيّاً، فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ عَلَيَّ، وَ اِسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَ اِسْتَغْفَرَ لِي».** (البرهان في تفسير القرآن, جلد٣, صفحه٧٢٢)

١. អ៊ូលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម... ហ្ស៊ីស្ហ៊ុ ប៊ិន សាលិមបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្វ៉(صلوات الله عليه والسلام) តមកពីរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៉(صلى الله عليه وآله وسلم)ដែលមានព្រះវចន:នៅក្នុងហ្ហាឌីស្ស អាល់-អ៊ីសរ៉អ៊ូថា៖ "ខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسلم)បានឡើងទៅលើមេឃទីបួន នៅទីនោះមានបុរសម្នាក់ ។ ខ្ញុំ(صلى الله عليه وآله وسلم)បានសួរថា៖ "ឃ្ជីបរ៉អ៊ីល(عليه السلام)អើយតើបុរសនេះគឺអ្នក

ណា ?" ជ្ប៊ីបរ៉អ៊ីលបានថា៖ "នេះគឺអ៊ីដ្ឋរីស ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីបានលើកព្រះអង្គឡើងទៅឯ ឋានខ្ពស់ ។" ខ្ញុំ ក៏បានគំនាប់ព្រះអង្គ ព្រះអង្គបានគំនាប់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំ បានសូមខមាទោស ឲ្យព្រះអង្គ ព្រះអង្គក៏បានសូមខមាទោសឲ្យខ្ញុំ ដែរ ។" (تفسير القمّي 2: 8)

***

2. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَمَّنْ حَدَّثَهُ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ اَللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى غَضِبَ عَلَى مَلَكٍ مِنَ اَلْمَلاَئِكَةِ، فَقَطَعَ جَنَاحَهُ، وَ أَلْقَاهُ فِي جَزِيرَةٍ مِنْ جَزَائِرِ اَلْبَحْرِ، فَبَقِيَ مَا شَاءَ اَللَّهُ فِي ذَلِكَ اَلْبَحْرِ، فَلَمَّا بَعَثَ اَللَّهُ إِدْرِيسَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، جَاءَ ذَلِكَ اَلْمَلَكُ إِلَيْهِ، فَقَالَ: يَا نَبِيَّ اَللَّهِ، اُدْعُ اَللَّهَ لِي أَنْ يَرْضَى عَنِّي، وَ يَرُدَّ عَلَيَّ جَنَاحِي. قَالَ: نَعَمْ؛ فَدَعَا لَهُ إِدْرِيسُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، فَرَدَّ عَلَيْهِ جَنَاحَهُ، وَ رَضِيَ عَنْهُ.

២. អ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ស៊ីមបានថ្លែងថា ឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាប៊ូ អ្ហ៊ូមៀរ តមកពីបុរសម្នាក់ដែលបានតំណាលប្រាប់លោកតមកពី អាប៊ូ អ្ហ្ម៉ាប់ឌ្ធុលឡោះហ្ស៊ីដែលមានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីទ្រង់ព្រះពិរោធទេវតាមួយអង្គ ។ ព្រះអង្គបានកាត់ស្លាបទេវតានោះ បានចោលទេវតានោះនៅលើកោះមួយកណ្តាលសមុទ្រ ។ ទេវតានោះរស់នៅលើកោះនោះអស់រយ:ពេលយូរស្រេចតែអល់ឡោះហ្ស៊ីកំណត់ ។ ពេលអល់ឡោះហ្ស៊ីបានបញ្ជូនអ៊ីដ្ឋរីសមក ទេវតាអង្គនេះបានមករកព្រះអង្គ ទូលព្រះអង្គថា៖ "ព្រះសាស្តាអល់ឡោះហ្ស៊ីអើយ សូមព្រះអង្គជួយបួងសួងអល់ឡោះហ្ស៊ីឲ្យទូលបង្គំផង សូមឲ្យព្រះអង្គសព្វព្រះហឫទ័យទូលបង្គំហើយព្រះទានស្លាបឲ្យទូលបង្គំវិញ ។" អ៊ីដ្ឋរីសបានថា៖ "បាន ។" អ៊ីដ្ឋរីសក៏បានបួងសួងឲ្យទេវតានោះ។ក៏បានស្លាបមកវិញ ហើយអល់ឡោះហ្ស៊ីទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យទេវតានោះ ។"

فَقَالَ اَلْمَلَكُ لِإِدْرِيسَ: أَ لَكَ إِلَيَّ حَاجَةٌ؟ قَالَ: نَعَمْ، أُحِبُّ أَنْ تَرْفَعَنِي إِلَى اَلسَّمَاءِ، حَتَّى أَنْظُرَ إِلَى مَلَكِ اَلْمَوْتِ، فَإِنَّهُ لاَ عَيْشَ لِي مَعَ ذِكْرِهِ، فَأَخَذَهُ اَلْمَلَكُ عَلَى جَنَاحِهِ، حَتَّى اِنْتَهَى بِهِ إِلَى اَلسَّمَاءِ اَلرَّابِعَةِ، فَإِذَا مَلَكُ اَلْمَوْتِ يُحَرِّكُ رَأْسَهُ تَعَجُّباً، فَسَلَّمَ إِدْرِيسُ عَلَى مَلَكِ اَلْمَوْتِ، وَ قَالَ لَهُ: مَا لَكَ تُحَرِّكُ رَأْسَكَ؟

ទេវតាបានទូលអ៊ីដ្ឋរីសថា៖ "ព្រះអង្គចង់បានអ្វីពីទូលបង្គំទេ ?" អ៊ីដ្ឋរីសបានថា៖ "ចង់បាន ។ ទូលបង្គំចង់ឲ្យព្រះអង្គលើកទូលបង្គំឡើងទៅលើមេឃ ទៅជួបទេវតាយកព្រលឹង ព្រោះសម្រាប់ទូលបង្គំ មិនអាចរស់នៅបានទេជាមួយការចងចាំទេវតាយកព្រលឹងនេះក្នុងអារម្មណ៍ ។" ទេវតាក៏បានដឹកអ៊ីដ្ឋរីសលើស្លាបលុះបានទៅដល់មេឃទីបួន ។ នៅទីនោះ ទេវតាយកព្រលឹងគ្រវីក្បាលព្រោះភ្ញាក់ផ្អើល ។ អ៊ីដ្ឋរីសគំនាប់ទេវតាយកព្រលឹងហើយទូលថា៖ "ហេតុអ្វីព្រះអង្គគ្រវីក្បាល ?"

قَالَ: إِنَّ رَبَّ اَلْعِزَّةِ أَمَرَنِي أَنْ أَقْبِضَ رُوحَكَ بَيْنَ اَلسَّمَاءِ اَلرَّابِعَةِ وَ اَلْخَامِسَةِ؛ فَقُلْتُ: يَا رَبِّ، وَ كَيْفَ هَذَا، وَ غِلَظُ اَلسَّمَاءِ اَلرَّابِعَةِ مَسِيرَةُ خَمْسِمِائَةِ عَامٍ، وَ مِنَ اَلسَّمَاءِ اَلرَّابِعَةِ إِلَى اَلسَّمَاءِ اَلثَّالِثَةِ مَسِيرَةُ خَمْسِمِائَةِ عَامٍ، وَ غِلَظُ اَلسَّمَاءِ اَلثَّالِثَةِ خَمْسُمِائَةِ عَامٍ، وَ مِنَ اَلسَّمَاءِ اَلثَّالِثَةِ إِلَى اَلسَّمَاءِ اَلثَّانِيَةِ مَسِيرَةُ خَمْسِمِائَةِ عَامٍ، وَ كُلُّ سَمَاءٍ وَ مَا بَيْنَهُمَا كَذَلِكَ، فَكَيْفَ يَكُونُ هَذَا؟

ទេវតាយកព្រលឹងបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់កិត្តិយស់ទ្រង់បានបញ្ជាឲ្យទូលបង្គំយកព្រះលឹងព្រះអង្គ ត្រង់ចន្លោះមេឃទីបួននិងមេឃទីប្រាំ ។ ទូលបង្គំបានទូលព្រះម្ចាស់កិត្តិយស់ទ្រង់ថា៖ "ព្រះម្ចាស់ទ្រង់អើយ តើអាចធ្វើបែបនេះបានដូចម្តេចទៅ មេឃទីបួនមានកម្រាស់ស្មើនឹងចម្ងាយធ្វើដំណើរអស់រយ:ពេលប្រាំ

រយឆ្នាំ ។ ពីមេយទីបួនទៅកាន់មេយទីបីមានចម្ងាយដើរផ្លូវប្រាំរយឆ្នាំ ។ កម្រាស់មេយទីបីស្មើនឹងប្រាំរយឆ្នាំ ។ ពីមេយទីបីទៅកាន់មេយទីពីរមានចម្ងាយដើរផ្លូវប្រាំរយឆ្នាំ ។ មេយនីមួយៗនិងអ្វីដែលនៅចន្លោះមេយទាំងនោះក៏ដូច្នេះដែរ ។ តើរឿងនេះនឹងកើតឡើងបានដូចម្តេចទៅ ?"

ثُمَّ قَبَضَ رُوحَهُ بَيْنَ اَلسَّمَاءِ اَلرَّابِعَةِ وَ اَلْخَامِسَةِ، وَ هُوَ قَوْلُهُ: "وَ رَفَعْنٰاهُ مَكٰاناً عَلِيًّا"».

ក្រោយពីនោះមក ទេវតាបានយកព្រលឹងអ៊ីដ្ឋរីស^عក្នុងចន្លោះមេយទីបួននិងមេយទីប្រាំ ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ^ج *[១៩:៥៧] យើងបានលើកគេឡើងទៅឯឋានខ្ពស់ ។"*

قَالَ: «وَ سُمِّيَ إِدْرِيسَ لِكَثْرَةِ دِرَاسَتِهِ لِلْكُتُبِ».** (البرهان في تفسير القرآن, جلد٣, صفحه٧٢٢)

អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះ^صមានវចនៈថា៖ "អ៊ីដ្ឋរីស^عមានព្រះនាមដូចនេះព្រោះព្រះអង្គ^عសិក្សា (ដ្ការ៉ាសាសុ دراسة) ព្រះគម្ពីរយ៉ាងញឹកញយ ។" (تفسير القمّي 2: 51)

سَجْدة

أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِن ذُرِّيَّةِ ءَادَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْرَٰٓءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَٱجْتَبَيْنَآ ۚ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُ ٱلرَّحْمَٰنِ خَرُّوا۟ سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۩ ﴿٥٨﴾

៥៨. ទាំងនេះគឺជនដែលអល់ឡោះ^جទ្រង់ប្រោសដោយមេត្តាប្រណី ក្នុងចំណោមសាស្តាទាំងឡាយនៃបណ្តាកូនចៅរបស់អាដ្ទាំ របស់បណ្តាអ្នកដែលយើងបានដឹក[លើនាវា]ជាមួយនុះ^ហ៑ របស់បណ្តាកូនចៅរបស់អ៊ីបរ^ហាហ៊ីមនិងអ៊ីសរ^ហាអ៊ីល (យ^ហាកុ^បាប) និងរបស់ជនទាំងឡាយដែលយើងបានដឹកនាំនិងជ្រើសរើស ។ កាលណាគេបានសូត្របណ្តាសញ្ញា[និងឱ^ងការ]របស់[អល់ឡោះ^ج៑] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ឲ្យពួកគេស្តាប់ ពួកគេដាក់ខ្លួនចុះក្រាបប្រណិ^បាត^តន៑[ចំពោះអល់ឡោះ^ج៑] និងយ^ហាំ ។

ثلاثة ارْباعِ الحِزبُ ٣١

فَخَلَفَ مِنۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّبَعُوا۟ ٱلشَّهَوَٰتِ ۖ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ﴿٥٩﴾

៥៩. ក្រោយពីពួកគេ មានតំណមនុស្សអាក្រក់ដែលមិនអើពើចំពោះនមស្តារ[ឬជាអល់ឡោះ^ج៑]ទេ ហើយផុងខ្លួនក្នុងចំណង់អាក្រក់ ។ ដូច្នេះពួកគេនឹងជួបប្រទះអកុសល ។

إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَأُو۟لَٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ ٱلْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْـًٔا ﴿٦٠﴾

៦០. លើកលែងតែអ្នកណាដែលស្តារលាកំហុស មានសទ្ធានិងធ្វើអំពើល្អ [ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯង ដល់សង្គមមនុស្ស និងប្រព្រឹត្តដើម្បីមូលហេតុអល់ឡោះ^ج៑] ។ ពួកគេទាំងនេះនឹងបានចូលឋានសួគ៌ ហើយពួកគេនឹងពុំទទួលរងអំពើអយុត្តិធម៌ឡើយ ។

جَنَّٰتِ عَدْنٍ ٱلَّتِى وَعَدَ ٱلرَّحْمَٰنُ عِبَادَهُۥ بِٱلْغَيْبِ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ وَعْدُهُۥ مَأْتِيًّا ﴿٦١﴾

៦១. [ជនល្អនឹងបានទទួល]ឋានសួគ៌បរមសុខ[ជានិច្ច]ដែល[អល់ឡោះ^ج៑] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌

បានសន្យាឲ្យបាវបម្រើទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ក្នុងអទិស្សមានភាព ។ សន្យារបស់ព្រះអង្គនឹងបានសម្រេចជាស្ថាពរ (គឺទៅជាពិត) ។

لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَٰمًا ۖ وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿٦٢﴾

៦២. ពួកគេ (បណ្ដាអ្នកល្អ បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា) នឹងពុំបានឮពាក្យសំដីឥតខ្លឹមសារនាទីនោះឡើយ ។ មានតែ "សាឡាម" ប៉ុណ្ណោះ ។ ហើយពួកគេនឹងបានទទួលជីវព្រឹត្តិ[សូគ៌] នាទីនោះ ទាំងពេលព្រឹកនិងពេលល្ងាច ។

تِلْكَ ٱلْجَنَّةُ ٱلَّتِى نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَن كَانَ تَقِيًّا ﴿٦٣﴾

៦៣. នោះគឺឋានសួគ៌ដែលយើងឲ្យទៅបាវទាំងឡាយរបស់យើងដែលមានសទ្ធាសៀ២ចិត្ត [ចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ា] ជាកេរមរតក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៥៨-៦៣

1. مُحَمَّدُ بْنُ اَلْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ اَلرَّازِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ اَلْحُسَيْنِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ عُمَرَ بْنِ أُذَيْنَةَ، عَنْ بُرَيْدِ بْنِ مُعَاوِيَةَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «كَانَ عَلِيُّ بْنُ اَلْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ) يَسْجُدُ فِي سُورَةِ مَرْيَمَ، حِينَ يَقُولُ: "وَ مِمَّنْ هَدَيْنا وَ اِجْتَبَيْنا إِذا تُتْلىٰ عَلَيْهِمْ آياتُ اَلرَّحْمٰنِ خَرُّوا سُجَّداً وَ بُكِيًّا" وَ يَقُولُ: نَحْنُ عُنِينَا، وَ نَحْنُ أَهْلُ اَلْهُدَى وَ اَلصَّفْوَةِ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد٣ , صفحه٧٢٣، تأويل الآيات ١:١١/٣٠٥.)

១. មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-អ្ហ៊ាប់បាស់បានថ្លែងថា... មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មុស្លីមបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "អ្ហ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសែន صلوات الله عليه والسلام តែងតែក្រាបប្រណិប័តន៍ក្នុងស្វ៊ូរ៉ោះតុ៌ម៉ារយ៉ាំ ត្រង់កន្លែងអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៩:៥៨] ជនទាំងឡាយដែលយើងបានដឹកនាំនិងជ្រើសរើស ។ កាលណាគេបានសូត្របណ្ដាសញ្ញារបស់ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ឲ្យពួកគេស្ដាប់ ពួកគេជាក់ខ្លួនចុះក្រាបប្រណិប័តន៍និងយំ* ហើយព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ជនទាំងនេះគឺយើង عليهم السلام យើង عليهم السلام គឺបណ្ដាអ្នកដែលបានទទួលការដឹកនាំល្អនិងជាវរជន ។"" (تأويل الآيات 1: 305 /11)

***

2. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامِ بْنِ سُهَيْلٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ اَلْعَلَوِيِّ، عَنْ عِيسَى بْنِ دَاوُدَ اَلنَّجَّارِ، عَنْ أَبِي اَلْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "أُولٰئِكَ اَلَّذِينَ أَنْعَمَ اَللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِنَ اَلنَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَ مِمَّنْ حَمَلْنا مَعَ نُوحٍ وَ مِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرٰاهِيمَ وَ إِسْرٰائِيلَ وَ مِمَّنْ هَدَيْنا وَ اِجْتَبَيْنا إِذا تُتْلىٰ عَلَيْهِمْ آياتُ اَلرَّحْمٰنِ خَرُّوا سُجَّداً وَ بُكِيًّا".

២. [...] អ្ហ៊ីសា ប៊ិន ដ្ធារ៉ុដ្ធ អាល់-ណាជ្ជ៌យ៉ាកានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាកុ៌ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[១៩:៥៨] ទាំងនេះគឺជនដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាទ្រង់ប្រោសដោយមេត្តាប្រណី ក្នុងចំណោមសាស្ដាទាំងឡាយនៃបណ្ដាកូនចៅរបស់អាដ្ធាំ របស់បណ្ដាអ្នកដែលយើងបានដឹកជាមួយនុ៌ហ្ស៊ា* *របស់បណ្ដាកូនចៅរបស់អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមនិងអ៊ីសរ៉ាអ៊ីល (យ៉ាកុ៌ប)* *និងរបស់ជនទាំងឡាយដែលយើងបានដឹកនាំនិងជ្រើសរើស ។ កាលណាគេបានសូត្រ*

បណ្តាសញ្ញារបស់ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ឲ្យពួកគេស្តាប់ ពួកគេដាក់ខ្លួនចុះក្រាបប្រណិប័តន៍និងយំ ។

قَالَ: «نَحْنُ ذُرِّيَّةُ إِبْرَاهِيمَ، وَ نَحْنُ اَلْمَحْمُولُونَ مَعَ نُوحٍ، وَ نَحْنُ صَفْوَةُ اَللَّهِ، وَ أَمَّا قَوْلُهُ: "وَ مِمَّنْ هَدَيْنٰا وَ اِجْتَبَيْنٰا" فَهُمْ – وَ اَللَّهِ – شِيعَتُنَا اَلَّذِينَ هَدَاهُمُ اَللَّهُ لِمَوَدَّتِنَا وَ اِجْتَبَاهُمْ لِدِينِنَا، فَحَيُّوا عَلَيْهِ، وَ مَاتُوا عَلَيْهِ، وَ وَصَفَهُمُ اَللَّهُ بِالْعِبَادَةِ، وَ اَلْخُشُوعِ، وَ رِقَّةِ اَلْقَلْبِ، فَقَالَ: "إِذٰا تُتْلىٰ عَلَيْهِمْ آيٰاتُ اَلرَّحْمٰنِ خَرُّوا سُجَّداً وَ بُكِيًّا"،

អាប្វូ អាល់-ហ្ជាសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាក្ជ៉ុហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "យើងعليهم السلام ជាបណ្តាកូនចៅរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام ហើយយើងعليهم السلام គឺអស់បុគ្គលដែលគេបានដឹកជាមួយនុះហ៊ូ عليه السلام យើងعليهم السلام ជាវរជនعليهم السلام របស់អល់ឡោះហ៊ូ عز وجل ។ ចំណែកឯព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ عز وجل *និងរបស់ជនទាំងឡាយដែលយើងបានដឹកនាំនិងជ្រើសរើស* សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ៊ូ عز وجل ពួកគេគឺស្ត៊ីអ៊ាស្ប់យើងعليهم السلام ដែលអល់ឡោះហ៊ូ عز وجل ដឹកនាំមករកសេចក្តីស្រឡាញ់យើងعليهم السلام ហើយព្រះអង្គ عز وجل បានជ្រើរើសពួកគេសម្រាប់ព្រះសាសនាយើងعليهم السلام ។ ដូច្នេះពួកគេរស់នៅក្នុងនេះនិងស្លាប់ក្នុងនេះ ។ អល់ឡោះហ៊ូ عز وجل ពិពណ៌នាអំពីពួកគេនេះថាជាអ្នកគោរពសក្ការៈ ជាអ្នកដាក់ខ្លួន ជាអ្នកមានចិត្តបុណ្យ ព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *កាលណាគេបានសូត្របណ្តាសញ្ញារបស់ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ឲ្យពួកគេស្តាប់ ពួកគេដាក់ខ្លួនចុះក្រាបប្រណិប័តន៍និងយំ ។*

ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: "فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضٰاعُوا اَلصَّلاٰةَ وَ اِتَّبَعُوا اَلشَّهَوٰاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا". وَ هُوَ جَبَلٌ مِنْ صُفْرٍ يَدُورُ فِي جَهَنَّمَ،

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ៊ូ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៩:៥៩] ក្រោយពីពួកគេ មានតំណមនុស្សអាក្រក់ដែលមិនអើពើចំពោះនមស្ការ[បូជាអល់ឡោះហ៊ូ]ទេ ហើយផុងខ្លួនក្នុងចំណង់អាក្រក់ ។ ដូច្នេះពួកគេនឹងជួបប្រទះអកុសល* នេះគឺភ្នំលឿងវិលនៅក្នុងហានរក ។

ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: "إِلاّٰ مَنْ تٰابَ" مَنْ غَشَّ آلَ مُحَمَّدٍ "وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صٰالِحاً فَأُولٰئِكَ يَدْخُلُونَ اَلْجَنَّةَ وَ لاٰ يُظْلَمُونَ شَيْئاً" إِلَى قَوْلِهِ: "كٰانَ تَقِيًّا"».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد٣ , صفحه٧٢٣، تأويل الآيات ١:١٢/٣٠٥.)

អល់ឡោះហ៊ូ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៩:៦០] លើកលែងតែអ្នកណាដែលស្មារលាកំហុស* លែងបោកប្រាស់រាជបុត្ររាជនត្តាعليهم السلام របស់មូហ្ជាំម៉ាដ្ឋ៉ صلى الله عليه وآله وسلم *មានសទ្ធានិងធ្វើអំពើល្អ ។ ពួកគេទាំងនេះនឹងបានចូលហានសួគ៌ ហើយពួកគេនឹងពុំទទួលរងអំពើអយុត្តិធម៌ឡើយ* រហូតដល់ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ عز وجل *[១៩:៦៣] ដែលមានសទ្ធាស៊ាប់ចិត្ត ។"* (تأويل الآيات 1: 305/ 12)

***

3. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الصَّلْتِ، عَنِ ابْنِ أَخِي شِهَابِ بْنِ عَبْدِ رَبِّهِ، قَالَ: شَكَوْتُ إِلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) مَا أَلْقَى مِنَ الْأَوْجَاعِ وَ التُّخَمِ، فَقَالَ لِي: «تَغَدَّ وَ تَعَشَّ وَ لَا تَأْكُلْ بَيْنَهُمَا شَيْئاً، فَإِنَّ فِيهِ فَسَادَ الْبَدَنِ، أَ مَا سَمِعْتَ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: {وَ لَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيها بُكْرَةً وَ عَشِيًّا}.

---

៣. [...] ស្ត្ហ៊ាប់ ប៊ិន អ៊ាប់ឌ្ទូ រ៉ាស្ប់បានតំណាលថា ខ្ញុំបានត្អូញប្រាប់ អាប្វូ អ៊ាប់ឌ្ទុលឡោះហ៊ូ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំ

មានរោគឈឺចាប់និងរោគរលួយ ។ ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "ព្រឹកនិងល្ងាច (ពេលបាយព្រឹក និងពេលបាយល្ងាច) ចូរកុំហូបអ្វីក្នុងចន្លោះពេលទាំងពីរនេះ ព្រោះនៅក្នុងពេលនេះខ្លួនខូច (រំលាយអាហារ ?) ។ លោកមិនបានឮអល់ឡោះហ្ទ(عزّ وجلّ)មានព្រះបន្ទូលទេឬ *[១៩:៦២] ពួកគេនឹងបានទទួលជីវព្រឹត្តិនាទីនោះ ទាំងពេលព្រឹកនិងពេលល្ងាច ។"* (الكافي 6: 288 /2)

***

4. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ أَرْوَاحِ الْمُؤْمِنِينَ. فَقَالَ: «فِي حُجُرَاتٍ فِي الْجَنَّةِ، يَأْكُلُونَ مِنْ طَعَامِهَا، وَ يَشْرَبُونَ مِنْ شَرَابِهَا، وَ يَقُولُونَ: رَبَّنَا أَقِمِ السَّاعَةَ، لَنَا وَ أَنْجِزْ لَنَا مَا وَعَدْتَنَا، وَ أَلْحِقْ آخِرَنَا بِأَوَّلِنَا».

៤. [...] អាប៊ូ បាស៊្សៀរបានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្ទ(صلوات الله عليه والسلام)អំពីវិញ្ញាណអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "នៅក្នុងបន្ទប់ក្នុងឋានសួគ៌ បរិភោគចំណីនិងផឹកភេសជ្ជៈ ហើយពួកគេទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់(عزّ وجلّ)អើយ សូមព្រះអង្គ(عزّ وجلّ)ឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដល់ម៉ោង សូមព្រះអង្គ(عزّ وجلّ)តបស្នងអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអ្វីដែលព្រះអង្គ(عزّ وجلّ)បានសន្យាជាមួយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនោះ និងឲ្យជនមុនៗបានជួបជនក្រោយៗ ។" (الكافي 3: 244 /4)

وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمۡرِ رَبِّكَۖ لَهُۥ مَا بَيۡنَ أَيۡدِينَا وَمَا خَلۡفَنَا وَمَا بَيۡنَ ذَٰلِكَۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيّٗا ٦٤

៦៤. យើង (ទេវតា) ចុះមក[ពីលើមេឃ]តាមតែព្រះបញ្ជាព្រះម្ចាស់អ្នកទេ ។ អ្វីៗដែលមាននៅពីមុខយើង អ្វីៗដែលមាននៅពីក្រោយយើង និងអ្វីៗដែលមាននៅរវាងទាំងពីរ សុទ្ធតែជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះម្ចាស់អ្នកមិនហៃភ្លេចទេ ។

رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا فَٱعۡبُدۡهُ وَٱصۡطَبِرۡ لِعِبَٰدَتِهِۦۚ هَلۡ تَعۡلَمُ لَهُۥ سَمِيّٗا ٦٥

៦៥. [ព្រះអង្គជា]ព្រះម្ចាស់មេឃទាំងឡាយនិងផែនដី និងអ្វីដែលមាននៅរវាងទាំងពីរនោះ ។ ដូច្នេះចូរអ្នកគោរពបូជាព្រះអង្គ ចូរអ្នកគោរពបូជាព្រះអង្គយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ។ តើអ្នកស្គាល់អ្នកណាម្នាក់ដែលដូចព្រះអង្គទេ ?

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦៤-៦៥

1. اِبْنُ بَابَوَيْهِ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)-: فِي حَدِيثِهِ فِي جَوَابِ اَلشَّاكِّ - قَالَ: «وَ أَمَّا قَوْلُهُ: "وَ مٰا كٰانَ رَبُّكَ نَسِيًّا"، فَإِنَّ رَبَّنَا تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عُلُوّاً كَبِيراً لَيْسَ بِالَّذِي يَنْسَى، وَ لاَ يَغْفُلُ، بَلْ هُوَ اَلْحَفِيظُ اَلْعَلِيمُ، وَ قَدْ يَقُولُ اَلْعَرَبُ فِي بَابِ اَلنِّسْيَانِ: قَدْ نَسِيَنَا فُلاَنٌ فَلاَ يَذْكُرُنَا؛ أَيْ إِنَّهُ لاَ يَأْمُرُ لَنَا بِخَيْرٍ، وَ لاَ يَذْكُرُنَا بِهِ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحه ٧٢٥، التوحيد: 260.)

១. អ៊ីបនូ បាប៊ូវៃហ្ទ... គេបានតំណាលតមកពីអាមីរុល-មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام) នៅក្នុងហាឌីស្សមួយដែលស្តីអំពីចម្លើយតបការសង្ស័យ ថា៖ "ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ(عزّ وجلّ) *[១៦:៦៤] ព្រះម្ចាស់អ្នកមិនហៃភ្លេចទេ ។* ព្រះម្ចាស់(عزّ وجلّ)យើងទ្រង់ប្រកបដោយពរជ័យសិរីសួស្តី ទ្រង់មហាខ្ពង់ខ្ពស់ ឧត្តុង្គឧត្តមបំផុត ព្រះអង្គ(عزّ وجلّ)មិនភ្លេចមិនធ្វេសទេ តែព្រះអង្គ(عزّ وجلّ)ជាព្រះអ្នកគាំពារប្រកបដោយព្រះអភិញ្ញាបារមី ។ ពួកអារ៉ាប់និយាយអំពីរឿង

ភ្លេចភ្លាំងថា៖ "អ្នកនេះមួយភ្លេចយើង ដូច្នេះអ្នកនោះមិននឹកយើងទេ" ពោលគឺ អ្នកនោះមិនបញ្ជាយើងឲ្យធ្វើល្អទេ ហើយក៏មិនរំលឹកយើងឲ្យធ្វើល្អទេដែរ ។" (التوحيد: 260)

***

2. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عِصَامٍ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ اَلْكُلَيْنِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ اَلْمَعْرُوفُ بِعَلاَّنَ قَالَ حَدَّثَنَا أَبُو حَامِدٍ عِمْرَانُ بْنُ مُوسَى بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ اَلْقَاسِمِ اَلرَّقَّامِ عَنِ اَلْقَاسِمِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَخِيهِ عَبْدِ اَلْعَزِيزِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ: سَأَلْتُ اَلرِّضَا عَلَيْهِ السَّلاَمُ عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ "نَسُوا اَللَّهَ فَنَسِيَهُمْ" فَقَالَ إِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى لاَ يَنْسَى وَ لاَ يَسْهُو وَ إِنَّمَا يَنْسَى وَ يَسْهُو اَلْمَخْلُوقُ اَلْمُحْدَثُ أَ لاَ تَسْمَعُهُ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ "وَ مٰا كٰانَ رَبُّكَ نَسِيًّا" وَ إِنَّمَا يُجَازِي مَنْ نَسِيَهُ وَ نَسِيَ لِقَاءَ يَوْمِهِ بِأَنْ يُنْسِيَهُمْ أَنْفُسَهُمْ كَمَا قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ "وَ لاٰ تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اَللَّهَ فَأَنْسٰاهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولٰئِكَ هُمُ اَلْفٰاسِقُونَ" وَ قَالَ تَعَالَى "فَالْيَوْمَ نَنْسٰاهُمْ كَمٰا نَسُوا لِقٰاءَ يَوْمِهِمْ هٰذٰا" أَيْ نَتْرُكُهُمْ كَمَا تَرَكُوا اَلاِسْتِعْدَادَ لِلِقَاءِ يَوْمِهِمْ هَذَا. (عيون أخبار الرضا عليه السلام , جلد ١ , صفحه ١٢٥)

២. អ៊ីបនូ បាប្វិវ៉ៃហ៍... អ៊ាប់ឌ្ទុល អ៊ាស៊ីស្ស ប៊ិន មុស្លីមបានតំណាលថា ខ្ញុំបានសួរ អាល់-រីដ៊ីៗ ៖ អ៊ាលី ប៊ិន មូសា ៖ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៍ ៖ *[៩:៦៧] ពួកគេភ្លេចអល់ឡោះហ៍ ដូច្នេះព្រះអង្គភ្លេចពួកគេ ។* ព្រះអង្គ ៖ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ៍ ៖ មិនភ្លេច មិនធ្ទំទេ ។ សត្វលោកទេដែលភ្លេច ដែលដេកសតិអារម្មណ៍ ។ លោកមិនបានឲ្យអល់ឡោះហ៍ ៖ មានព្រះបន្ទូលទេថា៖ *[១៩:៦៤] ព្រះម្ចាស់អ្នកមិនហ៊ៃភ្លេចទេ ?* តែព្រះអង្គ ៖ តបស្នងបុគ្គលដែលភ្លេចព្រះអង្គ ៖ ដែលភ្លេចថានឹងបានជួបព្រះអង្គ ៖ នាថ្ងៃនោះ (គឺថ្ងៃជំនុំជម្រះ) ដោយធ្វើឲ្យបុគ្គលនោះភ្លេចខ្លួនឯង ដូចអល់ឡោះហ៍ ៖ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៥៩:១៩] ចូរពួកអ្នកកុំដូចជនទាំងឡាយដែលភ្លេចអល់ឡោះហ៍ឡើយ ដូច្នេះព្រះអង្គធ្វើឲ្យពួកគេភ្លេចខ្លួនឯង ។ ជនទាំងនេះជាជនល្មើស* និងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៍ ៖ *[៧:៥១] ដូច្នេះថ្ងៃនេះយើងនឹងភ្លេចពួកគេ ដូចពួកគេបានភ្លេចថានឹងបានជួបថ្ងៃនេះដែរ ។"* (عيون أخبار ال رضا (عليه ال سلام) 1: 125/ 18) 7:51-53; 59:18-19; 9:64-67

وَيَقُولُ ٱلۡإِنسَٰنُ أَءِذَا مَا مِتُّ لَسَوۡفَ أُخۡرَجُ حَيًّا ٦٦

៦៦. មនុស្សនិយាយថា៖ "ក្រោយពីបានស្លាប់ទៅហើយ គេនឹងឲ្យខ្ញុំបានចេញមកវិញដោយមានជីវិតឬ ?"

أَوَ لَا يَذۡكُرُ ٱلۡإِنسَٰنُ أَنَّا خَلَقۡنَٰهُ مِن قَبۡلُ وَلَمۡ يَكُ شَيۡـٔٗا ٦٧

៦៧. មនុស្សមិននឹកយើញទេឬ ដែលយើងបានបង្កើតគេកាលពីមុន កាលដែលគេពុំទាន់កើតជាអ្វីឡើយនោះ ?

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦៦-៦៧

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مِهْرَانَ، عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ،عَنْ خَلَفِ بْنِ حَمَّادٍ، عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ مَالِكٍ الْجُهَنِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى: أَ وَ لَمْ يَرَ ''اَلْإِنْسٰانُ أَنّٰا خَلَقْنٰاهُ مِنْ قَبْلُ وَ لَمْ يَكُ شَيْئاً''، فَقَالَ: «لاَ مُقَدَّراً وَ لاَ مُكَوَّناً». قَالَ: وَ سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى: ''هَلْ أَتىٰ عَلَى الْإِنْسٰانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئاً مَذْكُوراً''،

فَقَالَ: «كَانَ مُقَدَّراً غَيْرَ مَذْكُورٍ». (الكافي : الجزء ١ الصفحة ١١٤ الحديث ٥ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٤٤ الحديث: ٩٩ /١١٢٥٧)**

១. [...] ម៉ាលិក អាល់-យ៉ាហ្ស៊ូ៉ន៌ បានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីអ៊ីមាម ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា *[១៩:៦៧] មនុស្សមិននឹកឃើញទេឬ ដែលយើងបានបង្កើតគេកាលពីមុន កាលដែលគេពុំទាន់កើតជាអ្វីឡើយនោះ ?* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ឥតខ្នាត ឥតរូបសណ្ឋាន ។" ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា *[៧៦:១] តើកើតមានលើមនុស្សហើយឬទេនូវអំឡុងពេលមួយដែលមនុស្សមិនមែនជាវត្ថុនីមួយដែលអាចរាប់រៀបប្រាប់បាន ?"* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អ្នកនោះនៅក្នុងខ្នាតដែលមិនសមនឹងនិយាយដល់ទេ ។" (الكافي 1: 114/ 5)76:1-3

***

2. أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ الْبَرْقِيُّ: عَنْ أَبِيهِ، عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ وَ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُكَيْرٍ، عَنْ زُرَارَةَ، عَنْ حُمْرَانَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''هَلْ أَتىٰ عَلَى الْإِنْسانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئاً مَذْكُوراً''، فَقَالَ: «كَانَ شَيْئاً وَ لَمْ يَكُنْ مَذْكُوراً». قُلْتُ: فَقَوْلُهُ: ''أَ وَ لاٰ يَذْكُرُ الْإِنْسانُ أَنّٰا خَلَقْنٰاهُ مِنْ قَبْلُ وَ لَمْ يَكُ شَيْئاً'' قَالَ:«لَمْ يَكُنْ شَيْئاً فِي كِتَابٍ وَ لاَ عِلْمٍ». (المحاسن : الجزء ١ الصفحة ٢٤٣ الحديث ٢٣٤ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٥٤٤ الحديث: ٩٩ /١١٢٥٧)**

២. [...] ហ្ស៊ាមរ៉ានបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ យ៉ាហ្ស៊ាក់ហ្ស៊ារ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷻ *[៧៦:១] តើកើតមានលើមនុស្សហើយឬទេនូវអំឡុងពេលមួយ ដែលមនុស្សមិនមែនជាវត្ថុនីមួយដែលអាចរាប់រៀបប្រាប់បាន ?"* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "គេជាវត្ថុនីមួយ តែគេមិនបាននិយាយដល់គេនោះទេ ។" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "[មានសេចក្ដីថាអ្វី] ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ *[១៩:៦៧] មនុស្សមិននឹកឃើញទេឬ ដែលយើងបានបង្កើតគេកាលពីមុន កាលដែលគេពុំទាន់កើតជាអ្វីឡើយនោះ ?* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "គេមិនបានទៅជាវត្ថុនីមួយទេ[ដែលអាចរាប់រៀបប្រាប់បាន] ទាំងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ ទាំងនៅក្នុងព្រះអភិញ្ញា ។" (المحاسن: 243/ 234)76:1-3

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَٱلشَّيَٰطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾

៦៨. សូមស្បថចំពោះព្រះម្ចាស់អ្នក យើងនឹងប្រមូលពួកគេនិងពួកមារស្ដ្ឋន ។ យើងនឹងឲ្យពួកគេបង្ហាញខ្លួនជុំវិញនរកដោយលុតជង្គង់ ។

ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى ٱلرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾

៦៩. បន្ទាប់មក យើងនឹងញែកចេញពីនិកាយនីមួយៗ នូវបុគ្គលដែលប្រទូសប្រឆាំងជាងគេ[បណ្ដាព្រះឱង្ការអល់ឡោះហ្ស៊ី] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្ដាធម៌ ។

ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِٱلَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾

៧០. បន្ទាប់មកទៀត យើងដឹងណាស់ថាអ្នកណាខ្លះដែលសមនឹងត្រូវដុតនៅក្នុងនោះជាងគេ ។

وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾

៧១. ពុំមានអ្នកណាមួយ ក្នុងចំណោមពួកអ្នក ដែលមិនឆ្លងកាត់តាមនោះឡើយ (ទាំងអស់គ្នានឹងត្រូវជំនុំជម្រះយ៉ាងត្រឹមត្រូវ) ។ នេះជាព្រះរាជក្រឹត្យរបស់ព្រះម្ចាស់អ្នកដែលឥតបដិសេធបាន ។

ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَّنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾

៧២. បន្ទាប់មក យើងនឹងស្រោចស្រង់ជនទាំងឡាយណាដែលមានសទ្ធាស៊ប់ចិត្ត ។ យើងនឹងទុកជនទុច្ចរិតទាំងឡាយចោលនៅទីនោះដោយលុតជង្គង់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦៨-៧២

1. ثُمَّ قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْعَلَاءِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): فِي قَوْلِهِ: "وَ إِنْ مِنْكُمْ إِلاَّ وَارِدُهَا". قَالَ: «أَ مَا تَسْمَعُ الرَّجُلَ يَقُولُ: وَرَدْنَا مَاءَ بَنِي فُلَانٍ، فَهُوَ الْوُرُودُ، وَ لَمْ يَدْخُلْهُ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٢٧، تفسير القمّيّ ٢:٥٢.)

១. អ៊ុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានថ្លែងថា... អាល់-ហ្ជ្រីសែន ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-អ៊ុឡាអ៊ុ៍បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊ា សួតាត ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊ា ﷻ *[១៩:៧១] ពុំមានអ្នកណាមួយ ក្នុងចំណោមពួកអ្នកដែលមិនឆ្លងកាត់តាមនោះឡើយ* ថា: "លោកមិនបានឮគេថាទេ គឺ: "យើងបានដើរហ្ជសទឹកកុលសម្ព័ន្ធនេះមួយ (ឬបានដើរហ្ជសដែនដីពួកគេ) ។" ដូច្នេះ នេះគឺឆ្លងកាត់ មិនមែនចូលទៅខាងក្នុងនោះទេ ។" (تفسير القمّي 2: 52)

***

2. في المجمع عن النبيّ صلَّى الله عليه و آله قال: يرد النّاس النّار ثمّ يصدرون بأعمالهم فأوّلهم كلمع البرق ثمّ كمرّ الرّيح ثمّ كحضر الفرس ثمّ كالرّاكب ثمّ كشدّ الرّحل ثمّ كمشيه. (تفسير الصافي , جلد ٣ , صفحة ٢٨٩)

២. នៅក្នុង[ក្រាំង]ម៉ាច្ចំម៉ាកុ[អាល់-បាយ៉ានរបស់លោកអាល់-ត្ប៊ារ៉ាស៊ី] ទទួលបានមកពីព្រះសាស្តា ﷺ ដែលមានព្រះវចន:ថា: "គេនឹងនាំខ្លួនមនុស្សទៅឯនរក បន្ទាប់ពីនោះមនុស្សនឹងឆ្នងអាស្រ័យទង្វើរបស់ខ្លួន ។ ជនមុនគេនឹងដូចផ្លេកបន្ទោរ ជនបន្ទាប់នឹងដូចសន្ទុះខ្យល់ ជនបន្ទាប់មកទៀតនឹងដូចសេះបោល ជនបន្ទាប់មកនឹងដូចអ្នកជិះសេះ ជនបន្ទាប់នឹងដូចអ្នករត់ ជនបន្ទាប់នឹងដូចអ្នកដើរ ។" (តាហ្ស៊ៀរ អាល់-ស្ស៊ីហ្ជ ក្បាលទី ៣ ទំព័រ ២៨៩)

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾

៧៣. ពេលគេសូត្របណ្តាឱ្ការជាក់ច្បាស់របស់យើងឲ្យពួកគេស្តាប់ ពួកបដិសេធសទ្ធានិយាយដាក់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាថា: "តើក្រុមណាមួយនៃក្រុមទាំងពីរ[របស់យើង] មានទីសំណាក់និងមានបក្សពួកប្រសើរជាងគេ ?"

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَٰثًا وَرِءْيًا ﴿٧٤﴾

៧៤. មានតំណមនុស្ស [បដិសេធសទ្ធា ប្រើអំណាចផ្តាច់ការ ។ ល ។] ច្រើនមកហើយ មុនពួកគេ ដែលយើងបានប្រហារចោល ដែលធ្លាប់មានទ្រព្យធននិងមានអាការក្រៅប្រសើរជាងគេ ។

قُلْ مَن كَانَ فِى ٱلضَّلَٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ مَدًّا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ إِمَّا ٱلْعَذَابَ وَإِمَّا ٱلسَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضْعَفُ جُندًا ﴿٧٥﴾

៧៥. ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "អ្នកណាដែលនៅក្នុងកំហុស[យ៉ាងមាន:] [អល់ឡោះហ្ស៊ា] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌និងពន្យារកំណត់ពេលវេលា (គឺជីវិត) ពួកគេឲ្យវែង ដរាបពួកគេបានឃើញអ្វីដែលគេបានសន្យាឲ្យពួកគេ គឺទណ្ឌកម្ម ឬ [ការដាក់ទោសនៃ]ម៉ោង ។ ដូច្នេះពួកគេនឹងដឹងថាអ្នកណាខ្លះនឹងនៅក្នុងស្ថានភាពអាក្រក់ជាងគេ មានទ័ពខ្សោយជាងគេ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧៣-៧៥

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْخَطَّابِ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: {وَ إِذا تُتْلى عَلَيْهِمْ آياتُنا بَيِّناتٍ قالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقاماً وَ أَحْسَنُ نَدِيًّا}.

១. លោក អាប៊ី បាស្ស៊ៀর បានថ្លែងថា អ៊ីមុាំ យ៉ូ:ក:ហ្ការ ស្ម:ឌ្ធ:ិ ក្ត:صلوات الله عليه والسلام មានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[១៩:៧៣] ពេលគេសូត្របណ្ដាឱ្ការជាក់ច្បាស់របស់យើងឲ្យពួកគេស្ដាប់ ពួកបដិសេធសទ្ធានិយាយដាក់បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាថា៖ "តើក្រុមណាមួយនៃក្រុមទាំងពីរ[របស់យើង] មានទីសំណាក់និងមានបក្សពួកប្រសើរជាងគេ ?*

قَالَ: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) دَعَا قُرَيْشاً إِلَى وَلَايَتِنَا، فَنَفَرُوا وَ أَنْكَرُوا، فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قُرَيْشٍ لِلَّذِينَ آمَنُوا، الَّذِينَ أَقَرُّوا لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) وَ لَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقاماً وَ أَحْسَنُ نَدِيًّا، تَعْيِيراً مِنْهُمْ، فَقَالَ اللَّهُ رَدّاً عَلَيْهِمْ: {وَ كَمْ أَهْلَكْنا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ} مِنَ الْأُمَمِ السَّالِفَةِ هُمْ {أَحْسَنُ أَثاثاً وَ رِءْياً}.

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា صلى الله عليه وآله وسلم បានអំពាវនាវសូមឲ្យពួកគ្ីរយ៉ស ្ស៊ីព្រមទទួលវីឡាយ៉ាស់ុរបស់យើង عليهم السلام តែពួកគេបានឃាត់(អ្នកឯទៀត) ហើយបានបដិសេធ មិនព្រមទទួលស្គាល់ទេ ។ ដូច្នេះ *"ពួកបដិសេធសទ្ធា"* ក្នុងចំណោមពួកគ្ីរយ៉ស ្ស៊ីបានថ្លែងចំពោះ *"បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា"* ចំពោះវីឡាយ៉ាស់ុរបស់អាមីរុល-មុ:ម៉ីនីន صلوات الله عليه والسلام និងចំពោះយើង عليهم السلام អាស ្ស:លុល-ប៊ៃ ត ៍ عليهم السلام ថា *"តើក្រុមណាមួយនៃក្រុមទាំងពីរ[របស់យើង]មានទីសំណាក់និងមានបក្សពួកប្រសើរជាងគេ ?* (នេះជា)ការចំអករបស់ពួកគេ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ បានតបពួកគេដោយមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៩:៧៤] មានតំណមនុស្សច្រើនមកហើយមុនពួកគេ ដែលយើងបានប្រហារចោល ដែលធ្លាប់មានទ្រព្យធននិងមានអាការ*

ក្រៅភាពប្រសើរជាងគេ ។

قُلْتُ قَوْلُهُ: {مَنْ كانَ فِي الضَّلالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمنُ مَدًّا} قَالَ: «كُلُّهُمْ كَانُوا فِي الضَّلَالَةِ لَا يُؤْمِنُونَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام)، وَ لَا بِوَلَايَتِنَا، فَكَانُوا ضَالِّينَ مُضِلِّينَ، فَيَمُدُّ لَهُمْ فِي ضَلَالَتِهِمْ وَ طُغْيَانِهِمْ حَتَّى يَمُوتُوا، فَيُصَيِّرُهُمُ اللَّهُ شَرّاً مَكَاناً وَ أَضْعَفَ جُنْداً».

ខ្ញុំ (អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរ) បានសួរថា៖ "តើព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៑ាដ៑ នេះមានអត្ថន័យដូចម្តេច គឺ *"[១៩:៧៥] ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "អ្នកណាដែលនៅក្នុងកំហុស[យ៉ាងមាន:] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌នឹងពន្យារកំណត់ពេលវេលាពួកគេឲ្យវែង ?"* អ៊ីម៉ាំ(صلوات الله عليه والسلام) បានតបថា៖ "ពួកគេទាំងអស់ដើរលើផ្លូវខុស មិនជឿវិឡាយ៉ាតុ់ របស់អាមីរុល-មុអ៊ុ៑មីនីន(صلوات الله عليه والسلام)ទេ ហើយក៏មិនជឿវិឡាយ៉ាតុ់យើង(عليهم السلام)ទេដែរ ។ ដូច្នេះពួកគេដើរលើផ្លូវខុស ហើយនៅក្នុងសេចក្ដីវង្វេង ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្គ៑ាដ៑ បានបន្លាយពេលឲ្យពួកគេនៅក្នុងសេចក្ដីវង្វេង និងនៅក្នុងសេចក្ដីព្រហើនរបស់ពួកគេ លុះពួកគេស្លាប់ ។ ពេលនោះហើយដែលពួកគេទៅកាន់កន្លែងអាក្រក់បំផុត ហើយនឹងមានទ័ពខ្សោយជាងគេ ។"

قُلْتُ: قَوْلُهُ: {حَتَّى إِذا رَأَوْا ما يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذابَ وَ إِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكاناً وَ أَضْعَفُ جُنْداً}؟ قَالَ: «أَمَّا قَوْلُهُ {حَتَّى إِذا رَأَوْا ما يُوعَدُونَ} فَهُوَ خُرُوجُ الْقَائِمِ (عليه السلام)، وَ هُوَ السَّاعَةُ، فَسَيَعْلَمُونَ ذَلِكَ الْيَوْمَ، وَ مَا نَزَلَ بِهِمْ مِنَ اللَّهِ عَلَى يَدَيْ قَائِمِهِ فَذَلِكَ قَوْلُهُ: {مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكاناً} يَعْنِي عِنْدَ الْقَائِمِ (عليه السلام) {وَ أَضْعَفُ جُنْداً}».

ខ្ញុំបានសួរថា៖ "តើព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៑ាដ៑ មួយនេះមានអត្ថន័យដូចម្តេច គឺ *"[១៩:៧៥] ដរាបពួកគេបានឃើញអ្វីដែលគេបានសន្យាឲ្យពួកគេ គឺទណ្ឌកម្ម ឬ ម៉ោង ។ ដូច្នេះពួកគេនឹងដឹងថាអ្នកណាខ្លះនឹងនៅក្នុងស្ថានភាពអាក្រក់ជាងគេ មានទ័ពខ្សោយជាងគេ ?"* អ៊ីម៉ាំ(صلوات الله عليه والسلام) បានតបថា៖ *"[១៩:៧៥] ដរាបពួកគេបានឃើញអ្វីដែលគេបានសន្យាឲ្យពួកគេ* គឺអាល់-ក៏អ៊ីម(صلوات الله عليه والسلام) និង ម៉ោង ។ ដូច្នេះ ថ្ងៃនោះ ពួកគេនឹងបានដឹងនិងឃើញអ្វីដែលធ្លាក់មកលើពួកគេ ពីអល់ឡោះហ្គ៑ាដ៑ ដោយដៃរបស់អនុរក្សរបស់ព្រះអង្គ(عز وجل) ។ ដូច្នេះព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៑ាដ៑ (عز وجل) *"អ្នកណាខ្លះនឹងនៅក្នុងស្ថានភាពអាក្រក់ជាងគេ"* មានន័យថានៅក្នុងវត្តមានរបស់អាល់-ក៏អ៊ីម(صلوات الله عليه والسلام) *និងមានទ័ពខ្សោយជាងគេ ។* (الكافي 1: 431/ 90)

وَيَزِيدُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱهۡتَدَوۡاْ هُدٗىۗ وَٱلۡبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ خَيۡرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابٗا وَخَيۡرٞ مَّرَدّٗا ٧٦

៧៦. អល់ឡោះហ្គ៑ាដ៑បង្កើនការដឹកនាំឲ្យជនទាំងឡាយណាដែលប្រតិបត្តិតាមមាគ៌ាល្អ ។ អំពើល្អដែលបិតថេរ [ដែលមានផលប្រយោជន៍ដល់សង្គមមនុស្ស និងដើម្បីមូលហេតុអល់ឡោះហ្គ៑ា] សម្រាប់ព្រះម្ចាស់អ្នក រមែងទទួលបាននូវការតបស្នងប្រសើរនិងលទ្ធផលប្រសើរ (គឺអវសានល្អបំផុត) ។

أَفَرَءَيۡتَ ٱلَّذِي كَفَرَ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالٗا وَوَلَدًا ٧٧

៧៧. អ្នកបានឃើញឬទេ អ្នកដែលមិនជឿបណ្ដាសញ្ញា[និងឱ្យការ]យើង ហើយថា៖ "គេនឹងប្រទានទ្រព្យនិងកូនៗ [ដែលល្អនិងមានសីលធម៌] ឲ្យខ្ញុំ [ដោយមិនដាក់លក្ខខណ្ឌ]" ?

أَطَّلَعَ ٱلۡغَيۡبَ أَمِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحۡمَٰنِ عَهۡدٗا ٧٨

៧៨. តើគេបានដឹងអទិស្សមាន (អ្វីដែលមើលមិនឃើញ អាថកំបាំងដែលមិនអាចដឹងបានដោយ វិញ្ញាណ) ឬមួយគេបានទទួលពាក្យសន្យាពី[អល់ឡោះហ្ន៑] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ឬ ?

كَلَّاۚ سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُۥ مِنَ ٱلْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾

៧៩. ទេ យើងនឹងកត់ត្រាទុកអ្វីដែលគេនិយាយនោះ យើងនឹងបន្លាយរយៈពេលធ្វើទណ្ឌកម្មគេឲ្យ យូរ ។

وَنَرِثُهُۥ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾

៨០. អ្វីដែលគេបានថានោះនឹងវិលត្រឡប់មកឯយើង ។ គេនឹងមករកយើងតែឯង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧៦-៨០

1. قُلْتُ: قَوْلُهُ: {وَ يَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدىً}؟ قَالَ: «يَزِيدُهُمْ ذَلِكَ الْيَوْمَ هُدًى عَلَى هُدًى، بِاتِّبَاعِهِمُ الْقَائِمَ (عليه السلام) حَيْثُ لَا يَجْحَدُونَهُ، وَ لَا يُنْكِرُونَهُ».

១. ខ្ញុំបានសួរថា៖ "តើព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ﷻមួយនេះមានអត្ថន័យដូចម្តេច គឺ *"[១៩:៧៦] អល់ឡោះហ្ន៑បង្កើនការដឹកនាំឲ្យជនទាំងឡាយណាដែលប្រតិបត្តិតាមមាគ៌ាល្អ ។"* អ៊ីម៉ាំﷺ បានតប ថា៖ "អាយ៉ាស់នេះមានន័យថាអល់ឡោះហ្ន៑ﷻនឹងបង្កើនឲ្យពួកគេ នាថ្ងៃនោះ នូវមគ្គទេសក៏ដឹកនាំលើ មគ្គទេសក៏ដឹកនាំ ព្រោះពួកគេតាមអាល់-ក្ងឹ*ﷺ នាថ្ងៃនោះពួកគេនឹងមិនប្រយុទ្ធតទល់ព្រះអង្គﷺ ទេ មិនបដិសេធព្រះអង្គﷺទេ ។" (الكافي 1: 431/ 90)

***

2. قَالَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي اَلْجَارُودِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: ... "وَ اَلْبَاقِيَاتُ اَلصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَاباً وَ خَيْرٌ مَرَدًّا" قَالَ: اَلْبَاقِيَاتُ اَلصَّالِحَاتُ، وَ هُوَ قَوْلُ اَلْمُؤْمِنِ: سُبْحَانَ اَللَّهِ، وَ اَلْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اَللَّهُ، وَ اَللَّهُ أَكْبَرُ.** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٢٨)

២. អាប៊ូ អាល់-យ៉ាហ្ន៑រ្ជូបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ*ហ្ជារﷺដែលមានវចនៈថា៖ *"[១៩:៧៦] អំពើល្អដែលបិតថេរ សម្រាប់ព្រះម្ចាស់អ្នក រមែងទទួលបាននូវការតបស្នងប្រសើរនិង លទ្ធផលប្រសើរ* គឺអំពើល្អដែលបិតថេរ នេះគឺសម្តីរបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា គឺ៖ "សូមថ្វាយ សេចក្តីរុងរឿងចំពោះអល់ឡោះហ្ន៑ﷻ សូមថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះអល់ឡោះហ្ន៑ﷻ មិនមានព្រះទេ ក្រៅពីអល់ឡោះហ្ន៑ﷻ អល់ឡោះហ្ន៑ﷻទ្រង់មហាធំធ្ងើងបំផុត ។" (تفسير القمّي 2: 52)

وَٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً لِّيَكُونُواْ لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾

៨១. ពួកគេបានយកព្រះផ្សេងទៀតក្រៅពីអល់ឡោះហ្ន៑ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកព្រះនោះជា[ប្រភព]កម្លាំង របស់ខ្លួន ។

كَلَّاۚ سَيَكۡفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمۡ وَيَكُونُونَ عَلَيۡهِمۡ ضِدًّا ﴿٨٢﴾

៨២. ទេ ពួកព្រះទាំងនោះនឹងបដិសេធការសក្តារបូជាដែលពួកគេបានថ្វាយពួកវា ហើយពួកវានឹងទៅជាគូប្រឆាំងរបស់ពួកគេ ។

أَلَمۡ تَرَ أَنَّآ أَرۡسَلۡنَا ٱلشَّيَٰطِينَ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ تَؤُزُّهُمۡ أَزّٗا ﴿٨٣﴾

៨៣. អ្នកមិនបានឃើញទេឬ យើងបានបញ្ជូនពួកមារស្ដ្ងតូនទៅរកជនបដិសេធសទ្ធា ដើម្បីញុះញង់អូសទាញពួកគេ ?

فَلَا تَعۡجَلۡ عَلَيۡهِمۡۖ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمۡ عَدّٗا ﴿٨٤﴾

៨៤. ដូច្នេះចូរអ្នកកុំតក់ក្រហាល់ពេកក្នុងរឿងពួកគេ ។ យើងគណនាពួកគេយ៉ាងល្អិតល្អន់ ។

يَوۡمَ نَحۡشُرُ ٱلۡمُتَّقِينَ إِلَى ٱلرَّحۡمَٰنِ وَفۡدٗا ﴿٨٥﴾

៨៥. ថ្ងៃដែលយើងនឹងប្រមូលបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាសប់ចិត្តទៅជួបព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ជាក្បួនហែមួយ ។

وَنَسُوقُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرۡدٗا ﴿٨٦﴾

៨៦. ហើយយើងនឹងនាំពួកឧក្រិដ្ឋទាំងឡាយទៅឯនរក ដូចហ្វូងសត្វស្រេកទឹក

لَّا يَمۡلِكُونَ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَنِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحۡمَٰنِ عَهۡدٗا ﴿٨٧﴾

៨៧. ពួកគេនឹងពុំមានអំណាចធ្វើអន្តរាគមន៍ទេ លើកលែងតែអ្នកណាដែលបានធ្វើកតិកាសញ្ញាជាមួយ [អល់ឡោះហ្គ៌] ព្រះដ៏មានមេត្តាធម៌ប៉ុណ្ណោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨១-៨៧

1. قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ أَحْمَدَ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُوسَى، قَالَ: حَدَّثَنَا اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ: "وَ اِتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اَللهِ آلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا * كَلاَّ سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَ يَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا". قَالَ: «يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ، أَيْ يَكُونُ هَؤُلاَءِ اَلَّذِينَ اِتَّخَذُوهُمْ آلِهَةً مِنْ دُونِ اَللَّهِ عَلَيْهِمْ ضِدّاً يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ، وَ يَتَبَرَّءُونَ مِنْهُمْ، وَ مِنْ عِبَادَتِهِمْ إِلَى يَوْمِ اَلْقِيَامَةِ».

១. អ៊ាលី បិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានថ្លែងថា... អាប៊ូ បាស្ស្ងៀរបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៊ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊ ﷻ *[១៩:៨១] ពួកគេបានយកព្រះផ្សេងទៀតក្រៅពីអល់ឡោះហ៊ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកព្រះនោះជា[ប្រភព]កម្លាំងរបស់ខ្លួន ។ [១៩:៨២] ទេ ពួកព្រះទាំងនោះនឹងបដិសេធការសក្តារបូជាដែលពួកគេបានថ្វាយពួកវា ហើយពួកវានឹងទៅជាគូប្រឆាំងរបស់ពួកគេ ។* អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ៊ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ពួកដែលពួកគេបានយកជាព្រះក្រៅពីអល់ឡោះហ៊ ﷻ នោះនឹងប្រឆាំងពួក

គេ ក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ហើយនឹងដកខ្លួនចេញពីពួកគេនិងពួកដែលបានគោរពបូជាពួកព្រះទាំងនោះរហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។"

ثُمَّ قَالَ: «لَيْسَتِ اَلْعِبَادَةُ هِيَ اَلرُّكُوعَ وَ اَلسُّجُودَ، وَ إِنَّمَا هِيَ طَاعَةُ اَلرِّجَالِ، مَنْ أَطَاعَ مَخْلُوقاً فِي مَعْصِيَةِ اَلْخَالِقِ فَقَدْ عَبَدَهُ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٢٩، تفسير القمى ج ٢ ص ٥٥)

បន្ទាប់មកអាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ឍុលឡោះហ្ហ៊ាមានវចន:ថា៖ "នេះមិនមែនការគោរពបូជាដោយបង្ហោនខ្លួននិងដោយក្រាបប្រណិប័តន៍ទេ តែជាការគោរពបញ្ជាមនុស្ស ។ បុគ្គលដែលស្តាប់បង្គាប់សត្វលោកក្នុងបំណងល្មើសបញ្ជារបស់ព្រះទ្រង់អ្នកបង្កើត បុគ្គលនោះគោរពបូជាសត្វលោកនោះ ។" (تفسير القمّي 2: 55)

***

2. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ إِسْحَاقَ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَهْزِيَارَ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِسْمَاعِيلَ الْمِيثَمِيِّ، عَنْ عَبْدِ الْأَعْلَى مَوْلَى آلِ سَامٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: {إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا}؟ قَالَ: «مَا هُوَ عِنْدَكَ؟» قُلْتُ: عَدَدُ الْأَيَّامِ. قَالَ: «إِنَّ الْآبَاءَ وَ الْأُمَّهَاتِ يُحْصُونَ ذَلِكَ- لَا، وَ لَكِنَّهُ عَدَدُ الْأَنْفَاسِ».

២. មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាកុ៌ព្ជូប... អ្ហ៊ាប់ឌ្ឍុល អ្ហ៊ាកុ៌ឡា ទាស:របស់បណ្តាកូនចៅរបស់សាំបានតំណាលថា ខ្ញុំបានទូល អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ឍុលឡោះហ្ហ៊ាថា៖ "ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៊ា ﷻ *[១៩:៨៤] ដូច្នេះចូរអ្នកកុំតក់ក្រហាស់ពេកក្នុងរឿងពួកគេ ។ យើងគណនាពួកគេយ៉ាងល្អិតល្អន់* មានន័យថាអ្វី ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "តើលោកគិតថាវាមានន័យថាអ្វី ?" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "រាប់ថ្ងៃ ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ឪពុកនិងម្តាយរាប់ថ្ងៃ ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ទេ តែនេះគឺការរាប់ដង្ហើម (ដែលលោកដកចេញចូល) ។" (الكافي 3: 259/ 33)

***

3. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَاقَ الْمَدَنِيِّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) سُئِلَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ {يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمنِ وَفْداً} فَقَالَ يَا عَلِيُّ إِنَّ الْوَفْدَ لَا يَكُونُونَ إِلَّا رُكْبَاناً أُولَئِكَ رِجَالٌ اتَّقَوُا اللَّهَ فَأَحَبَّهُمُ اللَّهُ وَ اخْتَصَّهُمْ وَ رَضِيَ أَعْمَالَهُمْ فَسَمَّاهُمُ الْمُتَّقِينَ.

៣. អ្ហ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម... មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីសហ្ហាក្ខ៌ អាល់-ម៉ាដ្ឌានីបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ ﷺ ដែលមានវចន:ថា គេបានសួរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ា ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៊ា ﷻ *[១៩:៨៥] ថ្ងៃដែលយើងនឹងប្រមូលបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាស៊ប់ចិត្តទៅជួបព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ជាក្បួនហែមួយ ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "អ្ហ៊ាលីអ៊ីយ ក្បួនហែនោះនឹងមកដល់ដោយមានសុទ្ធតែជំនិះ ។ ជនទាំងនេះគឺជនដែលខ្លាចអល់ឡោះហ្ហ៊ា ﷻ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ហ៊ា ﷻ ទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យពួកគេ បានលើកតម្កើងពួកគេ ព្រះអង្គ ﷻ ទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យទង្វើពួកគេ ហើយដូច្នេះឯងបានជាគេហៅពួកគេថាអ្នកមានសទ្ធាស៊ប់ចិត្ត ។"

ثُمَّ قَالَ لَهُ يَا عَلِيُّ أَمَا وَ الَّذِي فَلَقَ الْحَبَّةَ وَ بَرَأَ النَّسَمَةَ إِنَّهُمْ لَيَخْرُجُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ وَ إِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَسْتَقْبِلُهُمْ بِنُوقٍ مِنْ نُوقِ الْعِزِّ عَلَيْهَا رَحَائِلُ الذَّهَبِ مُكَلَّلَةً بِالدُّرِّ وَ الْيَاقُوتِ وَ جَلَائِلُهَا الْإِسْتَبْرَقُ وَ السُّنْدُسُ وَ خُطُمُهَا جَدْلُ الْأُرْجُوَانِ تَطِيرُ بِهِمْ إِلَى الْمَحْشَرِ

បន្ទាប់មករ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្គ៊ីយ៉ាតុ ﷺ បានប្រាប់អ៊ីលីﷺ ថា៖ "សូមស្បថចំពោះព្រះដែលបំបែកគ្រាប់ពូជ ហើយធ្វើឲ្យមានជីវិតចេញពីគ្រាប់ពូជនោះ ពួកគេនឹងចេញពីក្នុងផ្ទះ ទេវតានឹងទទួលស្វាគមន៍ពួកគេ ដោយមេអូដ្ឋកិត្តិយសដែលប្រដាប់ដោយកែបមាស ពាក់ម្ជុដគជ់និងត្បូង ដណ្តប់ដោយសំពត់សារបាប់ និងសូត្រ មានកម្រងពណ៌ស្វាយ ។ វានឹងហោះជាមួយពួកគេទៅកាន់កន្លែងប្រជុំ ។

مَعَ كُلِّ رَجُلٍ مِنْهُمْ أَلْفُ مَلَكٍ مِنْ قُدَّامِهِ وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمَالِهِ يَزُفُّونَهُمْ زَفّاً حَتَّى يَنْتَهُوا بِهِمْ إِلَى بَابِ الْجَنَّةِ.

ពួកគេម្នាក់ៗមានទេវតាមួយពាន់អង្គនៅពីមុខ នៅខាងស្តាំ នៅខាងឆ្វេង ដើរហែពួកគេលុះបានដល់ទ្វារធំនៃឋានសួគ៌ ។" (អាល់-កាហ្ស៊ី ហ្ជាឌ្ជីស្ស១៤៥១៧ ឬ الكافي 8: 95/ 69)

***

4. قُلْتُ: قَوْلُهُ لا {يَمْلِكُونَ الشَّفاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمنِ عَهْداً}؟ قَالَ: «إِلَّا مَنْ دَانَ اللَّهَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام)، وَ الْأَئِمَّةِ مِنْ بَعْدِهِ، فَهُوَ الْعَهْدُ عِنْدَ اللَّهِ».

4. ខ្ញុំបានសួរថា៖ "តើព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៊ីយ៉ាតុ ﷻ មួយនេះមានអត្ថន័យដូចម្តេច គឺ *"[១៩:៨៧] ពួកគេនឹងពុំមានសិទ្ធិធ្វើអន្តរាគមន៍ទេ លើកលែងតែអ្នកណាដែលបានធ្វើកតិកាសញ្ញាជាមួយ[អល់ឡោះហ្គ៊ី] ព្រះដ៏មានមេត្តាធម៌ប៉ុណ្ណោះ ។"* អ៊ីមុាំﷺ បានតបថា៖ "មានន័យថា លើកលែងតែបណ្តាអ្នកណាដែលអល់ឡោះហ្គ៊ីﷻ បានឲ្យនៅជាប់នឹងវីឡាយ៉ាសុ់របស់អាមីរុល-មុអ៊ីមីនីនﷺ និងវីឡាយ៉ាសុ់របស់បណ្តាអ៊ីមុាំﷺ បន្ទាប់ពីព្រះអង្គﷺ ។ នេះគឺជាកិច្ចសន្យាជាមួយអល់ឡោះហ្គ៊ីﷻ ។" (الكافي 1: 431/ 90)

***

5. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ أَحْمَدَ، عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ مُوسَى، عَنِ اَلْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ: "لاَ يَمْلِكُونَ اَلشَّفٰاعَةَ إِلاّٰ مَنِ اِتَّخَذَ عِنْدَ اَلرَّحْمٰنِ عَهْداً". قَالَ: «لاَ يَشْفَعُ وَ لاَ يُشَفَّعُ لَهُمْ، وَ لاَ يَشْفَعُونَ "إِلاّٰ مَنِ اِتَّخَذَ عِنْدَ اَلرَّحْمٰنِ عَهْداً" إِلاَّ مَنْ أَذِنَ لَهُ بِوَلاَيَةِ عَلِيٍّ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ وَ اَلْأَئِمَّةِ (عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ) مِنْ بَعْدِهِ، فَهُوَ اَلْعَهْدُ عِنْدَ اَللَّهِ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٣٦، تفسير القمى ج٢ ص٥٦)

5. អ៊ីលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម... អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ីប់ឌុលឡោះហ្គ៊ីﷺ ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៊ីﷻ *[១៩:៨៧] ពួកគេនឹងពុំមានអំណាចធ្វើអន្តរាគមន៍ទេ លើកលែងតែអ្នកណាដែលបានធ្វើកតិកាសញ្ញាជាមួយ[អល់ឡោះហ្គ៊ី] ព្រះដ៏មានមេត្តាធម៌ប៉ុណ្ណោះ* ថា៖ "ពួកគេនឹងមិនធ្វើអន្តរាគមន៍ទេ គេនឹងមិនធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យពួកគេទេ ហើយពួកគេនឹងមិនជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យគេទេ *លើកលែងតែអ្នកណាដែលបានធ្វើកតិកាសញ្ញាជាមួយព្រះដ៏មានមេត្តាធម៌ប៉ុណ្ណោះ* លើកលែងតែបុគ្គលណាដែលគេអនុញ្ញាតឲ្យក្នុងនាមវីឡាយ៉ាសុ់របស់អាមីរុល-មុមីនីនﷺ និងអ៊ីមុាំទាំងឡាយﷺ ក្រោយពីអាមីរុល-មុមីនីនﷺ ។ នេះគឺកិច្ចសន្យាជាមួយអល់ឡោះហ្គ៊ីﷻ ។" (تفسير القمّي 2: 56)

وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَلَدٗا ٨٨

៨៨. ពួកគេថា៖ "[អល់ឡោះហ្គ៊ី] ព្រះដ៏មានមេត្តាធម៌បានយកราชបុត្រមួយ ។"

لَّقَدۡ جِئۡتُمۡ شَيۡـًٔا إِدّٗا ٨٩

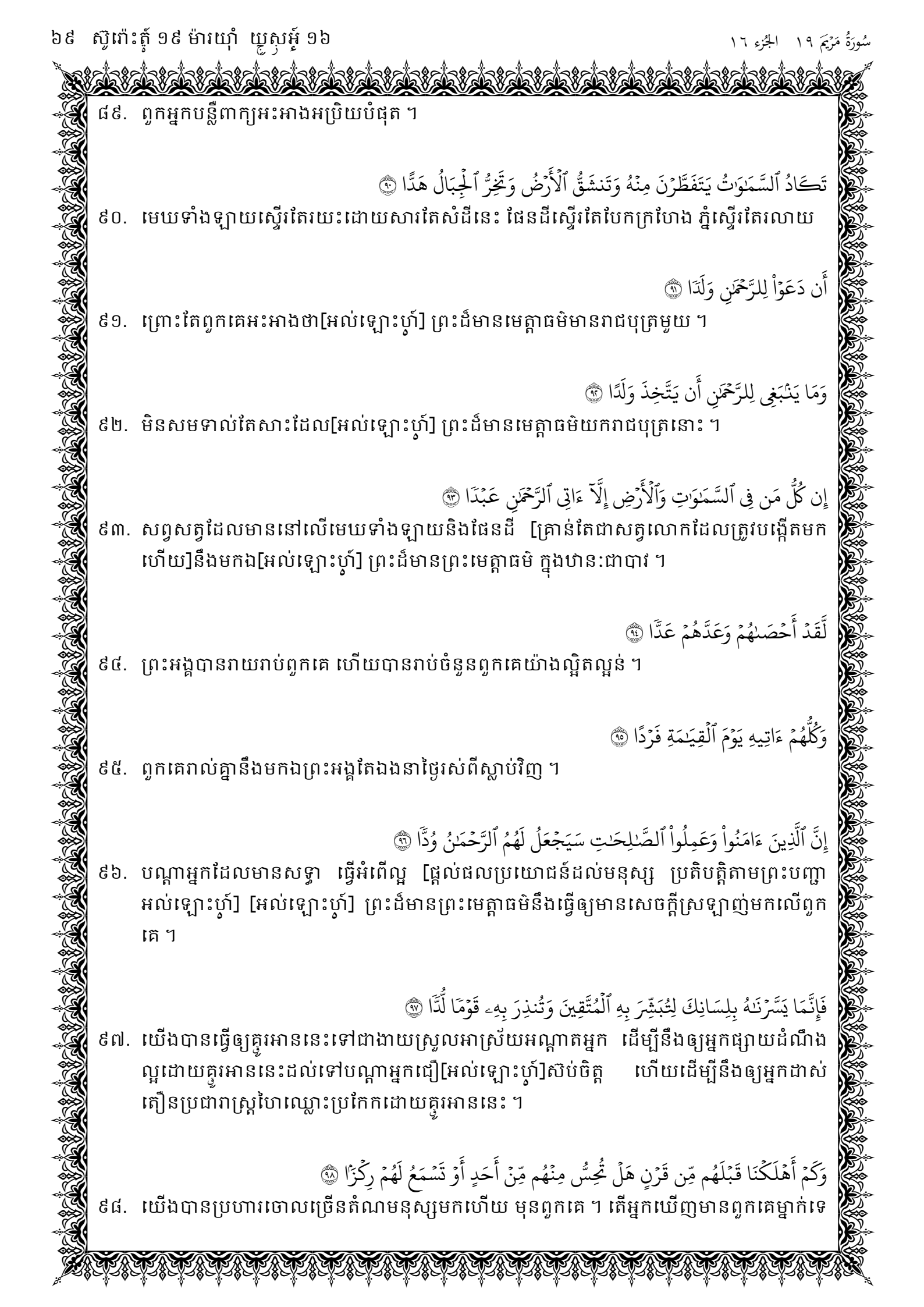

៨៩. ពួកអ្នកបន្លឺពាក្យអះអាងអប្រិយបំផុត ។

تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرۡنَ مِنۡهُ وَتَنشَقُّ ٱلۡأَرۡضُ وَتَخِرُّ ٱلۡجِبَالُ هَدًّا ٩٠

៩០. មេឃទាំងឡាយស្ទើរតែរយះដោយសារតែសំដីនេះ ផែនដីស្ទើរតែបែកក្រហែង ភ្នំស្ទើរតែរលាយ

أَن دَعَوۡاْ لِلرَّحۡمَٰنِ وَلَدًا ٩١

៩១. ព្រោះតែពួកគេអះអាងថា[អល់ឡោះហ្គ៌] ព្រះដ៏មានមេត្តាធម៌មានរាជបុត្រមួយ ។

وَمَا يَنۢبَغِي لِلرَّحۡمَٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا ٩٢

៩២. មិនសមទាល់តែសាះដែល[អល់ឡោះហ្គ៌] ព្រះដ៏មានមេត្តាធម៌យករាជបុត្រនោះ ។

إِن كُلُّ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ إِلَّآ ءَاتِي ٱلرَّحۡمَٰنِ عَبۡدًا ٩٣

៩៣. សព្វសត្វដែលមាននៅលើមេឃទាំងឡាយនិងផែនដី [គ្រាន់តែជាសត្វលោកដែលត្រូវបង្កើតមកហើយ]នឹងមកឯ[អល់ឡោះហ្គ៌] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ក្នុងហាន:ជាបាវ ។

لَّقَدۡ أَحۡصَىٰهُمۡ وَعَدَّهُمۡ عَدًّا ٩٤

៩៤. ព្រះអង្គបានរាយរាប់ពួកគេ ហើយបានរាប់ចំនួនពួកគេយ៉ាងល្អិតល្អន់ ។

وَكُلُّهُمۡ ءَاتِيهِ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَرۡدًا ٩٥

៩៥. ពួកគេរាល់គ្នានឹងមកឯព្រះអង្គតែឯងនាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ។

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَيَجۡعَلُ لَهُمُ ٱلرَّحۡمَٰنُ وُدًّا ٩٦

៩៦. បណ្ដាអ្នកដែលមានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ [ផ្ដល់ផលប្រយោជន៍ដល់មនុស្ស ប្រតិបត្តិតាមព្រះបញ្ញា អល់ឡោះហ្គ៌] [អល់ឡោះហ្គ៌] ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌នឹងធ្វើឲ្យមានសេចក្ដីស្រឡាញ់មកលើពួកគេ ។

فَإِنَّمَا يَسَّرۡنَٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ ٱلۡمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِۦ قَوۡمًا لُّدًّا ٩٧

៩៧. យើងបានធ្វើឲ្យគ្ងីរអាននេះទៅជាងាយស្រួលអាស្រ័យអណ្ដាតអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកផ្សាយដំណឹងល្អដោយគ្ងីរអាននេះដល់ទៅបណ្ដាអ្នកជឿ[អល់ឡោះហ្គ៌]ស៊ប់ចិត្ត ហើយដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកដាស់តឿនប្រជារាស្ត្រហ៊ាណ្ណោះប្រកែកដោយគ្ងីរអាននេះ ។

وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّن قَرۡنٍ هَلۡ تُحِسُّ مِنۡهُم مِّنۡ أَحَدٍ أَوۡ تَسۡمَعُ لَهُمۡ رِكۡزَۢا ٩٨

៩៨. យើងបានប្រហារចោលច្រើនតំណមនុស្សមកហើយ មុនពួកគេ ។ តើអ្នកឃើញមានពួកគេម្នាក់ទេ

ឬពួសម្លេងពួកគេទេ ?

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៨៨-៩៨

1. ... قُلْتُ: قَوْلُهُ: {إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمنُ وُدًّا}؟ قَالَ: «وَلَايَةُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) هِيَ الْوُدُّ الَّذِي قَالَ اللَّهُ تَعَالَى».

១. ខ្ញុំបានសួរថា៖ "តើព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីមួយនេះមានអត្ថន័យដូចម្តេច គឺ *"[១៩:៩៦] ជនណាដែលមានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌នឹងធ្វើឲ្យមានសេចក្តីស្រឡាញ់មកលើពួកគេ ។"* អ៊ីម៉ាំ(صلوات الله عليه والسلام)បានតបថា៖ "វីឡាយ៉ាស៊ុ់របស់អាមីរុល-មុ<u>ز</u>ុ<u>ز</u>មីនីន(صلوات الله عليه والسلام) គឺ *សេចក្តីស្រឡាញ់* នោះឯងដែលអល់ឡោះ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>ីទ្រង់ចែង (នៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុ់នេះ) ។"

قُلْتُ: {فَإِنَّمَا يَسَّرْناهُ بِلِسانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَ تُنْذِرَ بِهِ قَوْماً لُدًّا}؟ قَالَ: «إِنَّمَا يَسَّرَهُ اللَّهُ عَلَى لِسَانِهِ حِينَ أَقَامَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) عَلَماً، فَبَشَّرَ بِهِ الْمُؤْمِنِينَ، وَ أَنْذَرَ بِهِ الْكَافِرِينَ، وَ هُمُ الَّذِينَ ذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ لُدّاً، أَيْ كُفَّاراً».

ខ្ញុំបានសួរថា៖ "តើព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីមួយនេះមានអត្ថន័យដូចម្តេច គឺ *"[១៩:៩៧] យើងបានធ្វើឲ្យគ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>អានេះទៅជាងាយស្រួលអាស្រ័យអណ្តាតអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកផ្សាយដំណឹងល្អដោយគ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>អានេះដល់ទៅបណ្តាអ្នកជឿ[អល់ឡោះ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>]សិ<u>ز</u>ប់ចិត្ត ហើយដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកជាស់តឿនប្រជារាស្ត្រ<u>ز</u>ៃ<u>ز</u>ណ្ណ<u>ز</u>ៃ<u>ز</u>ប្រកែកដោយគ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>អានេះ ។"* អ៊ីម៉ាំ(صلوات الله عليه والسلام)បានតបថា៖ "អល់ឡោះ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>ីបានធ្វើឲ្យគ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>អាន *"ងាយស្រួល"* សម្រាប់រ៉ាសូលុលឡោះ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>ីលើអណ្តាតព្រះអង្គ(صلى الله عليه وآله وسلم) ពេលដែលព្រះអង្គ(صلى الله عليه وآله وسلم)បានតាំងអាមីរុល-មុ<u>ز</u>ុ<u>ز</u>មីនីន(صلوات الله عليه والسلام)ជាទង់ (ពោលគឺ ជាអ៊ីម៉ាំ) ។ ដូ<u>ز</u>ច្នេ<u>ز</u>ះបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាបានទទួល *"ដំណឹងល្អ"* តាមរយៈគ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>អានេះ ឯពួកអសទ្ធាត្រូ<u>ز</u>វជាស់តឿនតាមរយៈគ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>អានេះ ហើយពួកគេនេះឯងដែលអល់ឡោះ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>ីហៅនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ<u>ز</u>ថា *"ប្រជារាស្ត្រ<u>ز</u>ៃ<u>ز</u>ណ្ណ<u>ز</u>ៃ<u>ز</u>ប្រកែក"* ។ (الكافي 1: 431/ 90)

***

2. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ أَحْمَدَ، عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ مُوسَى، عَنِ اَلْحُسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): قَوْلُهُ: "إِنَّ اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا اَلصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ اَلرَّحْمٰنُ وُدًّا"؟ قَالَ: «وَلاَيَةُ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) هِيَ اَلْوُدُّ اَلَّذِي ذَكَرَهُ اَللَّهُ».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٣٧، تفسير القمى ج٢ ص٥٧)

២. អ<u>ز</u>ុ<u>ز</u>លី ប៊ិន អ៊ីបរ<u>ز</u>ហ៊ីមបានថ្លែងថា... អាប៊ូ បាស្ស<u>ز</u>ៀ<u>ز</u>បានតំណាលថា ខ្ញុំបានទូល អាប៊ូ អ<u>ز</u>ុ<u>ز</u>ប់ឌ<u>ز</u>ុ<u>ز</u>ល<u>ز</u>ឡោះ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>ីថា៖ "ព្រះបន្ទូ<u>ز</u>លអល់ឡោះ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>ីហ្ស៊ីមួ<u>ز</u> យ *[១៩:៩៦] ជនណាដែលមានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌នឹងធ្វើឲ្យមានសេចក្តីស្រឡាញ់មកលើពួកគេ* មានន័យ<u>ز</u>ថាអ្វី ?" ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវ<u>ز</u>ចនៈ<u>ز</u>ថា៖ "វីឡាយ៉ាស<u>ز</u>ុ<u>ز</u>ីរ<u>ز</u>ប<u>ز</u>ស<u>ز</u>ុ<u>ز</u>ីអាមីរ<u>ز</u>ុ<u>ز</u>ល-<u>ز</u>ម<u>ز</u>ុ<u>ز</u>ីមីនីន(صلوات الله عليه والسلام) នេ<u>ز</u>ះគ<u>ز</u>ឺ<u>ز</u>ស<u>ز</u>ចក្ដ<u>ز</u>ីស<u>ز</u>្ម<u>ز</u>ឡាញ<u>ز</u>ដ<u>ز</u>ែ<u>ز</u>ល<u>ز</u>អ<u>ز</u>ល<u>ز</u>ឡ<u>ز</u>ោ<u>ز</u>ះ<u>ز</u>ហ<u>ز</u>ូ<u>ز</u>ីចែ<u>ز</u>ងនោ<u>ز</u>ះ<u>ز</u>ឯ<u>ز</u> ។" (تفسير القمّي 2: 57)

***

3. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اَلْعَزِيزِ بْنُ يَحْيَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ زَكَرِيَّا، عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ جَعْفَرِ بْنِ سُلَيْمَانَ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ اَلْعَبَّاسِ،

عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "إِنَّ اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا اَلصّٰالِحٰاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ اَلرَّحْمٰنُ وُدًّا"، قَالَ: «نَزَلَتْ فِي عَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، فَمَا مِنْ مُؤْمِنٍ إِلاَّ وَ فِي قَلْبِهِ حُبٌّ لِعَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٣٧، تأويل الآيات الظاهرة في فضائل العترة الطاهرة , جلد ١ , صفحة ٣٠٣)

៣. [...] អាលី ប៊ិន អាប់ឌុលឡោះហ៍ ប៊ិន អាល់-អាប់បាស់បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៍ *[១៩:៩៦] ជនណាដែលមានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌នឹងធ្វើឲ្យមានសេចក្ដីស្រឡាញ់មកលើពួកគេ ។* ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាត់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើរូបអាលី ។ នៅក្នុងបេះដូងអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទាំងអស់សុទ្ធតែមានសេចក្ដីស្រឡាញ់អាលី ។" (تأويل الآيات 1: 309/ 18)

***

4. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: قَالَ اَلصَّادِقُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «كَانَ سَبَبَ نُزُولِ هَذِهِ اَلْآيَةِ، أَنَّ أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) كَانَ جَالِساً بَيْنَ يَدَيْ رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالَ لَهُ: قُلْ - يَا عَلِيُّ - اَللَّهُمَّ اِجْعَلْ لِي فِي قُلُوبِ اَلْمُؤْمِنِينَ وُدّاً، فَأَنْزَلَ اَللَّهُ: "إِنَّ اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا اَلصّٰالِحٰاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ اَلرَّحْمٰنُ وُدًّا"».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٣٧، تفسير القمى , جلد ٢ , صفحة ٥٦)

៤. អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានថ្លែងថា អាល់-ស្វ៉ឌិក្ខមានវចនៈថា៖ "មូលហេតុនៃការដាក់អាយ៉ាត់នេះចុះមកគឺ អាមីរុល-មុអ្មីនីនបានគង់ទល់មុខរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍បានប្រាប់ព្រះអង្គថា៖ "អាលីអើយ ចូរអ្នកថា៖ "អល់ឡោះហ៍អើយ សូមព្រះអង្គធ្វើឲ្យមានសេចក្ដីស្រឡាញ់មកលើទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ នៅក្នុងបេះដូងរបស់បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។"" (អាលីក៏បានថាដូច្នេះ) អល់ឡោះហ៍ក៏បានដាក់ចុះមកនូវអាយ៉ាត់ *[១៩:៩៦] ជនណាដែលមានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌នឹងធ្វើឲ្យមានសេចក្ដីស្រឡាញ់មកលើពួកគេ ។"*
(تفسير القمّي 2: 56)

***

5. شَرَفُ الدِّينِ النَّجَفِيُّ: قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: رَوَى فَضَالَةُ بْنُ أَيُّوبَ، عَنْ أَبَانِ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ أَبِي حَمْزَةَ الثُّمَالِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِ لُوا الصَّالِحاتِ قَالَ: «آمَنُوا بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بَعْدَ الْمَعْرِفَةِ». (البرهان في تفسير القرآن ١ – الجزء : ٣ صفحة : ٧٣٨ الحديث : ٩٩/ ٦٩٤٧ ، تأويل الآيات – الجزء : ١ صفحة : ٣٠٨ الحديث : ١٦)**

៥. [...] អាប៊ូ ហ៊ាំស្វាត់ អាល់-ស្ហ៊ូម៉ាលី បានថាតមកពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៍ *[៣១:៨], [១៩:៩៦] ជនណាដែលមានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ។* ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ "ពួកគេជឿអាមីរុល-មុមីនីន ពួកគេធ្វើអំពើល្អបន្ទាប់ពីបានដឹង ។" (تأويل الآيات 1 : 308 / 16)5:7-11

***

6. اِبْنُ اَلْفَارِسِيِّ فِي (اَلرَّوْضَةِ): قَالَ اَلْبَاقِرُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): ... قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): "إِنَّ اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا اَلصّٰالِحٰاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ اَلرَّحْمٰنُ وُدًّا" هُوَ عَلِيٌّ "فَإِنَّمٰا يَسَّرْنٰاهُ بِلِسٰانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ اَلْمُتَّقِينَ" قَالَ: هُوَ عَلِيٌّ "وَ تُنْذِرَ بِهِ قَوْماً لُدًّا"، قَالَ: بَنِي أُمَيَّةَ قَوْماً ظَلَمَةً».** (البرهان في تفسير القرآن , جلد ٣ , صفحة ٧٣٨، روضة الواعظين: 106.)

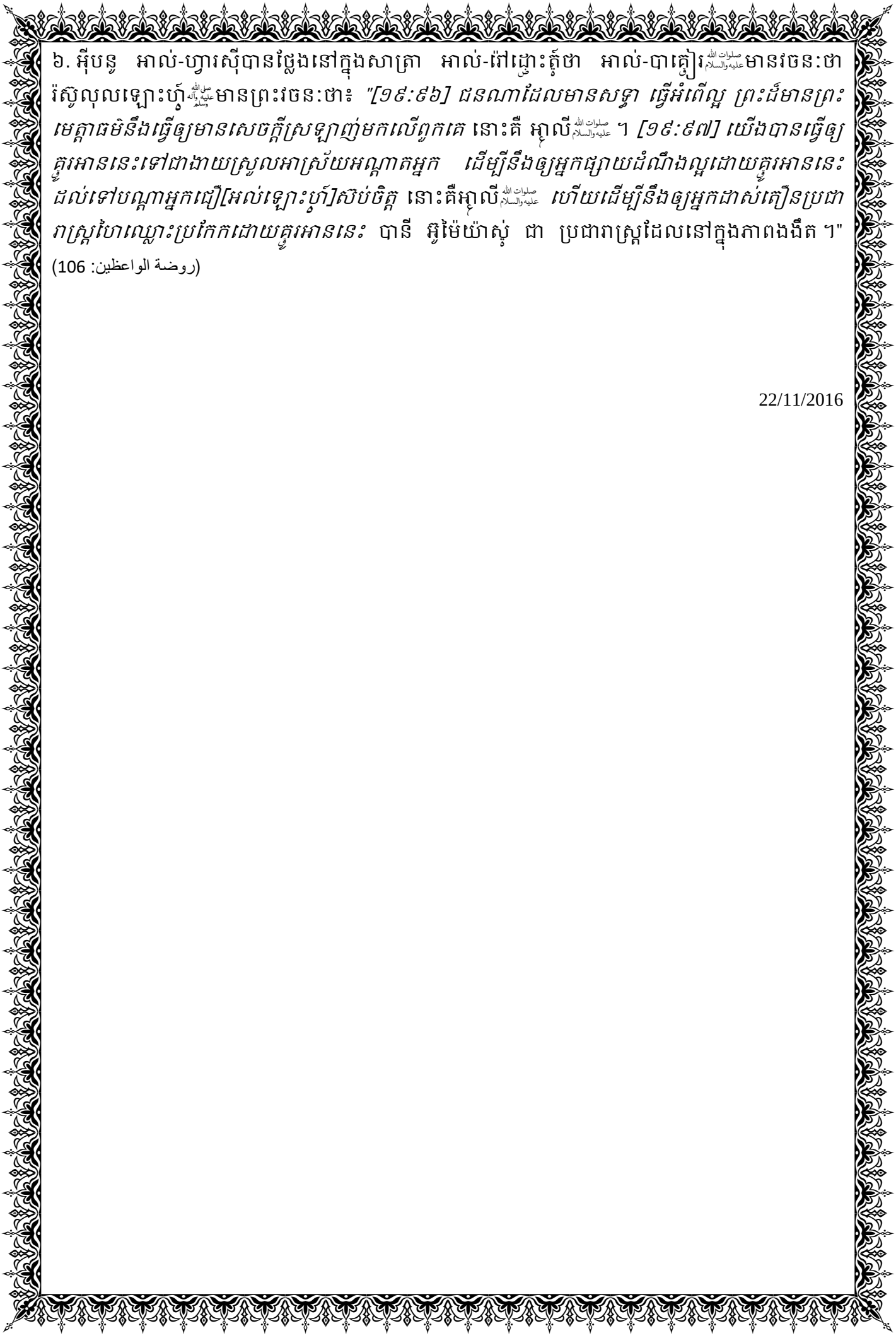

៦. អ៊ីបនូ អាល់-ហ្វារស៊ីបានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រា អាល់-រ៉ៅដ្ឋោះត្ថ៍ថា អាល់-បាគ្ជៀរ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា រ៉ស្វសុលឡោះហ្ចុ៍ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ *"[១៩:៩៦] ជនណាដែលមានសទ្ធា ធ្វើអំពើល្អ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌នឹងធ្វើឲ្យមានសេចក្តីស្រឡាញ់មកលើពួកគេ* នោះគឺ អ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام ។ *[១៩:៩៧] យើងបានធ្វើឲ្យគ្ជូរអាននេះទៅជាងាយស្រួលអាស្រ័យអណ្តាតអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកផ្សាយដំណឹងល្អដោយគ្ជូរអាននេះ ដល់ទៅបណ្តាអ្នកជឿ[អល់ឡោះហ្ចុ៍]សិប់ចិត្ត* នោះគឺអ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام *ហើយដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកដាស់តឿនប្រជារាស្ត្រហៃណ្លោះប្រកែកដោយគ្ជូរអាននេះ* បានី អ៊ូម៉ៃយ៉ាស្ចុ់ ជា ប្រជារាស្ត្រដែលនៅក្នុងភាពងងឹត ។"
(روضة الواعظين: 106)

22/11/2016

ពាក្យរាយ

-ការស្លាប់នឹងស្លាប់ (មើលហ្វាឌីស្ទ ៣) ។ ៣០
-ការស្លាប់នឹងត្រូវប្រហារដូចចៀម [១៩:៣៩] ។ ២៨
-ប្រវត្តិរបស់ អ៊ីបរ៉ហ៊ីមﷺ [១៩:៤០-៤៨] ។ ៣៣
-សច្ចជីវ្ហអ៊ុលី (អ៊ុលីصلوات الله عليه والسلامជាអណ្ណាតសច្ចៈ គឺបុគ្គលសម្ដីសច្ចៈ) [១៩:៤០-៤៨] ។..................... ៣៦
-អាស្ារ (آزَر) ឪពុកមា (ឬឪពុកធំ) របស់ណាប៊ី អ៊ីបរ៉ហ៊ីមﷺ [១៩:៤០-៤៨] ។ ៣៣
-អាយ៉ាស្ំត្រូវកាត់ចោល [១៩:២៦] ។ ១៩
-អាយ៉ាស្ំត្រូវកាត់ចោល [៤៣:៤] ។ ៣៨

Revision: 11/01/2018, 28/01/2018, 16/02/2018, 18/08/2019, 02/04/2020, 29/03/2023 (49-50), 06/09/2023 (19:39 h3), 9/12/2023(19:88-98), 21/01/2024, 07/10/2024(19:37)